

СЪДЪРЖАНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

СЪДЪРЖАНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ	I
ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ	II
ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА	III
ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ	IV
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР	V
ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНЕТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	3
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	4
1. КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	9
2.1 База за изготвяне на финансовия отчет	9
2.2 Обобщение на съществуващите счетоводни политики	15
2.3 Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения	35
2.4 Ефекти от първоначалното прилагане на МСФО 16	42
3. Приходи и разходи	43
4. Данък върху печалбата	50
5. Нетна печалба на акция	52
6. Дълготрайни материални и нематериални активи	52
7. Търговски и други вземания и активи по договори с клиенти	53
8. Парични средства и парични еквиваленти	58
9. Основен капитал и резерви	58
10. Провизии	59
11. Търговски и други задължения	60
12. Договори за лизинг	61
13. Оповестяване на свързани лица	63
14. Сегментно отчитане по лицензии	67
15. Парични гаранции по договори за продажба на енергия	73
16. Задължения за доходи на персонала при пенсиониране	73
17. Лихвоносни заеми	76
18. Цели и политики за управление на финансовия риск	77
19. Ангажменти и условни задължения	85
20. Изплатени дивиденди	85
21. Справедливи стойности	86
22. Събития след датата на отчета	86

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

за годината, завършваща на 31 декември 2019 година

Приложения		2019	2018 *
		хил. лв.	хил. лв.
Приходи от договори с клиенти	3.1	589.629	516.741
Други доходи/ (загуби) от дейността, нетно	3.2	(40)	10.867
Разходи за закупена електроенергия	3.3	(540.988)	(476.975)
Разходи за външни услуги	3.4	(13.837)	(14.831)
Разходи за амортизация на активи право на ползване	12	(993)	-
Разходи за персонала	3.5	(8.829)	(7.779)
Обезценка на финансови активи и активи по договори с клиенти	3.6	(4.982)	(7.059)
Други разходи	3.7	(2.564)	(3.603)
Оперативна печалба		17.396	17.361
Финансови приходи	3.8	27	29
Финансови разходи	3.9	(430)	(261)
Печалба преди данъци		16.993	17.129
Разход за данък върху печалбата	4	(1.713)	(1.727)
Печалба за годината		15.280	15.402
Друг всеобхватен доход			
<i>Компоненти на друг всеобхватен доход, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата в следващи периоди</i>			
Последващи преоценки на пасиви по пенсионни планове с дефинирани доходи		(278)	79
Данък върху доходите, свързан с тези компоненти на друг всеобхватен доход		27	(8)
		(251)	71
<i>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>			
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		(251)	71
Общо всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		15.029	15.473
Основна нетна печалба на акция	5	3.056 лв.	3.080 лв.

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Управителния съвет от 31 март 2020 година.

Димчо Станев

Леон Връшка

Виолина Николова

Член на Управителния съвет

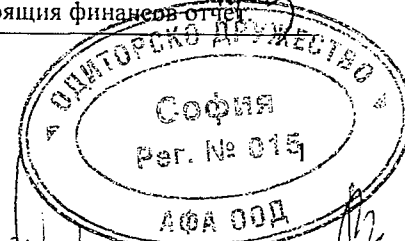
Член на Управителния съвет

Съставител

Пояснителните приложения от стр. 5 до стр. 86 са неразделна част от настоящия финансов отчет

* Модифицирано ретроспективно прилагане на МСФО 16

ЧЕЗ Електро България АД
Финансов отчет за 2019 година

06/04/2020

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

към 31 декември 2019 година

АКТИВИ	Приложения	2019	2018 *
		хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи активи			
Активи „право на ползване“	12	3.989	-
Машини и оборудване	6	93	102
Нематериални активи	6	18	15
Отсрочени данъчни активи	4	3.781	3.865
		7.881	3.982
Текущи активи			
Търговски и други вземания	7	121.213	139.117
Активи по договори с клиенти	7	46.096	48.155
Вземания от свързани лица	13	972	5.345
Вземания по надвнесен текущ данък върху печалбата		2.284	1.031
Парични средства и парични еквиваленти	8	144.158	122.162
		314.723	315.810
ОБЩО АКТИВИ		322.604	319.792
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
Собствен капитал			
Основен акционерен капитал	9.1	50	50
Резерви	9.2	65.383	65.383
Неразпределена печалба		87.474	72.445
Общо собствен капитал		152.907	137.878
Нетекущи пасиви			
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране	16	900	472
Парични гаранции по договори за продажба на енергия	15.11	-	7.877
Задължения по лизинг	12	3.029	-
		3.929	8.349
Текущи пасиви			
Търговски и други задължения	11	96.630	105.271
Задължения към свързани лица	13	52.367	53.026
Задължения по лизинг	12	978	-
Провизии	10	15.793	14.693
Лихвоносни заеми	17	-	575
		165.768	173.565
ОБЩО ПАСИВИ		169.697	181.914
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		322.604	319.792

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Управителния съвет от 31 март 2020 година.

Димчо Станев

Леон Връшка

Внолина Николова

Член на Управителния съвет

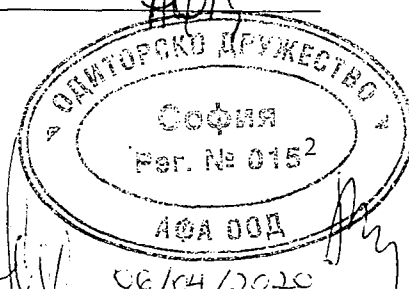
Член на Управителния съвет

Съставител

Пояснителните приложения от стр. 5 до стр. 86 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

* Модифицирано ретроспективно прилагане на МСФО 16

ЧЕЗ Електро България АД
Финансов отчет за 2019 година

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНЕТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
за годината, завършваща на 31 декември 2019 година

	Основен акционерен капитал	Резерв от отделяне	Законови резерви	Неразпреде- -на печалба	Общо
	(Приложение 9.1)	(Приложение 9.3)	(Приложение 9.2)		
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
На 1 януари 2018 година	50	65.378	5	56.972	122.405
Печалба за годината	-	-	-	15.402	15.402
Друг всеобхватен доход	-	-	-	71	71
Общо всеобхватен доход	-	-	-	15.473	15.473
На 31 декември 2018 година	50	65.378	5	72.445	137.878
Печалба за годината	-	-	-	15.280	15.280
Друг всеобхватен доход	-	-	-	(251)	(251)
Общо всеобхватен доход	-	-	-	15.029	15.029
На 31 декември 2019 година	50	65.378	5	87.474	152.907

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Управителния съвет от 31 март 2020 година.

Димчо Станев

Член на Управителния съвет

Леон Връшка

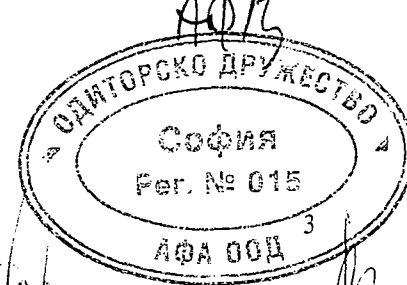
Член на Управителния съвет

Виолина Николова

Съставител

Пояснителните приложения от стр. 5 до стр. 86 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

ЧЕЗ Електро България АД
Финансов отчет за 2019 година

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

за годината, завършваща на 31 декември 2019 година

		2019	2018*
	Приложения	хил. лв.	хил. лв.
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба преди данъци		16.993	13.488
Корекция за равнение на печалбата преди данъци с нетните парични потоци			
<i>Непарични движения:</i>			
Амортизация на активи право на ползване	12	993	-
Амортизация на нематериални активи	6	9	13
Амортизация на машини и оборудване	6	21	18
Разходи за обезценка на финансови активи и активи по договори с клиенти	3.6	4.982	7.059
Изменение в начислените провизии	10	1.662	1.859
Начисления по обезщетения при пенсиониране	3.5	187	128
Финансови приходи	3.8	(27)	(29)
Финансови разходи	3.9	430	261
Други непарични позиции		(16)	18
Корекции на оборотния капитал:			
Намаление на търговски и други вземания и на вземания от свързани лица	7.13	16.285	7.956
Намаление на търговски и други задължения и на задължения към свързани лица	11.13	(17.576)	(19.460)
		23.943	11.311
Платен данък върху печалбата		(3.000)	(3.000)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		20.943	8.311
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Предоставени заеми на свързано лице	13	-	(3.000)
Постъпления от предоставени заеми и лихви на свързано лице	13	3.056	-
Покупки на машини и оборудване	6	(12)	(41)
Покупки на нематериални активи	6	(12)	(11)
Нетни парични потоци от /(използвани в) инвестиционна дейност		3.032	(3,052)
Парични потоци от финансова дейност			
Плащания на задължения по лизинг	12	(1.017)	-
Плащания по/ (постъпления) от банкови овърдрафти, нетно	17	(575)	(1.859)
Плащания по банкови такси за гаранции и други	3.9	(387)	(261)
Нетни парични потоци от финансова дейност		(1.979)	(2,120)
Нетно увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти		21.966	3.139
Парични средства и еквиваленти на 1 януари	8	122.162	119.023
Парични средства и еквиваленти на 31 декември	8	144.158	122.162

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Управителния съвет от 31 март 2020 година.

Димчо Станев

Член на Управителния съвет

Леон Връшка

Член на Управителния съвет

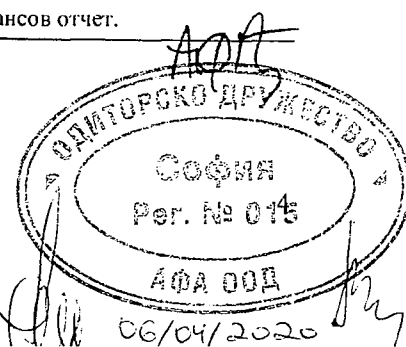
Виолина Николова

Съставител

Пояснителните приложения от стр. 5 до стр. 86 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

* Модифицирано ретроспективно прилагане на МСФО 16

ЧЕЗ Електро България АД
Финансов отчет за 2019 година

1. КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ

Организация

“ЧЕЗ Електро България” АД (ЧЕЗ Електро) е акционерно дружество, учредено от ЧЕЗ, а.с, Република Чехия и българската държава, в съответствие с Решение на Министерския съвет № 569 от 28.07.2006 г. за участие на държавата в акционерно дружество. Дружеството е регистрирано с решение на Софийски градски съд по ф.д. № 10140 по описа за 2006 г., парт. № 107837, рег. I, т. 1453, стр. 116 и пререгистрирано в Агенция по вписванията на 04.02.2008 г. под ЕИК 175133827. Дружеството е със седалище гр. София и адрес на управление: град София 1784, бул. “Цариградско шосе” № 159, БенчМарк Бизнес Център.

Предметът на дейност на Дружеството е обществено снабдяване с електрическа енергия съгласно ЗЕ след получаването и съгласно условията на получената лицензия за обществено снабдяване с електрическа енергия и всяка друга дейност, незабранена от закона и/или от лицензията за обществено снабдяване с електрическа енергия. Дружеството притежава лицензия за обществено снабдяване с електрическа енергия № Л-135-11/29.11.2006 г. и лицензия за търговия с електрическа енергия № Л-229-15/17.05.2007 г., издадени от Държавна Комисия за енергийно и водно регулиране, преименувана на Комисия за енергийно и водно регулиране (КЕВР). С решение Л-409/01.07.2013 г. на Дружеството беше издадена лицензия за доставчик от последна инстанция.

С решение от заседание на Общото събрание на акционерите, проведено на 26.04.2012 г., са приети изменения и допълнения в устава на Дружеството, касаещи предстояща промяна в статута на Дружеството като публично.

С Решение № 949-ПД от 19.09.2012 г. Комисията за финансов надзор (КФН) е потвърдила Проспект за допускане до търговия на регулиран пазар на продажба на акции, издадени от ЧЕЗ Електро, в размер на 50.000 лв., разпределени в 5.000 броя обикновени, поименни, безналични акции с ISIN код BG1100024113 и с номинална стойност 10 лв. всяка, представляващи съдебно регистрирания капитал на Дружеството, и за публично предлагане на 1.650 броя акции от същата емисия, представляващи 33% от капитала на Дружеството, притежавани от българската държава, въз основа на решение на АПСК за приватизация на посочените акции.

Посочената продажба на акции е вписана в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 3 от Закона за Комисията за финансов надзор (“ЗКФН”), а Дружеството е вписано като публично дружество в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 3 от ЗКФН, воден от КФН.

Собственост и управление

Ръководството на Дружеството включва неговия Управителен съвет. Лицата, натоварени с общо управление са представени от Надзорния съвет и Одитния комитет на Дружеството.

Надзорен съвет

Надзорният съвет следи и контролира упражняването на правата на Управителния съвет и осъществяването на дейността на Дружеството.

Към 01.01.2019 г. Надзорният съвет на Дружеството се състои от следните членове: Карел Клусак, Ростислав Дижан, Томаш Пектор, Мартин Маречек, Христо Стоянов Петров, Георги Димитров Константинов и Любомир Тодоров Чакъров.

С решение на Общото събрание на Дружеството от 26.11.2019 г. Христо Стоянов Петров е преизбран за нов мандат като член на Надзорния съвет, като новият 5-годишен мандат започва да тече от деня на изтичането на техния предходен мандат, т.е. от 16.12.2019 г.

**1. Корпоративна информация/продължение/
Собственост и управление/продължение/**

С решение на Общото събрание на Дружеството от 26.11.2019 г. Мартин Маречек беше освободен от длъжност като член на Надзорния съвет на Дружеството, а на негово място като член на Надзорния съвет на Дружеството беше избрана Барбора Кржижкова. Посочената персонална промяна в състава на Надзорния съвет на Дружеството е вписана в Търговския регистър към Агенцията по вписванията на 06.12.2019 г.

До края на 2019 г. не са извършвани други промени в състава на Надзорния съвет на Дружеството.

Към 31.12.2019 г. и към датата на одобрение на този доклад Надзорният съвет на Дружеството се състои от следните членове: Карел Клусак, Ростислав Дижа, Томаш Пектор, Барбора Кржижкова, Христо Стоянов Петров, Георги Димитров Константинов и Любомир Тодоров Чакъров.

Управителен съвет

Дружеството се управлява от постоянно действащ орган - Управителен съвет. Правомощията на Управителния съвет са определени в Търговския закон и Устава на Дружеството.

Към 01.01.2019 г. Управителният съвет на Дружеството се състои от следните членове: Димчо Станев Станев, Леон Връшка и Карел Крал.

През 2019 г. не са извършвани промени в състава на Управителния съвет на Дружеството.

Към 31.12.2019 г. и към датата на одобрение на този доклад Управителният съвет на Дружеството се състои от следните членове: Димчо Станев Станев, Леон Връшка и Карел Крал.

Одитен комитет

Одитният комитет е постоянно действащ орган, чийто състав се избира от Общото събрание на акционерите. Одитният комитет отчита дейността си пред Общото събрание на акционерите веднъж годишно заедно с приемането на годишния финансов отчет. Одитният комитет осъществява дейността си в съответствие със Статута си и приложимото законодателство.

Към 01.01.2019 г. Одитният комитет на Дружеството се състои от следните членове: Ростислав Дижа, Милан Северин и Димитър Златков Куюмджиев.

С решение на Общото събрание на акционерите от 27.06.2019 г. Милан Северин е преизбран за нов мандат като член на Одитния комитет. Новият 3-годишен мандат започва да тече от деня на изтичането на неговия предходен мандат, т.е. от 06.04.2019 г.

Към 31.12.2019 и към датата на одобрение на този отчет Одитният комитет на Дружеството се състои от следните членове: Ростислав Дижа, Милан Северин и Димитър Златков Куюмджиев.

Дружеството има основен капитал 50 хил. лв., разделен на 5.000 обикновени акции с номинална стойност 10 лв.

Към края на отчетния период основният капитал на Дружеството е 50 хил. лв., от който 67% е притежание на ЧЕЗ а.с. и останалите 33% от капитала на Дружеството се търгуват на Българска Фондова Борса (БФБ).

1. Корпоративна информация /продължение/

Към 31 декември 2019 г. структурата на капитала на Дружеството е както следва:

Име на акционера	Брой акции	Процент акции
CEZ A.S.	3 350	67,00%
УПФ "СЪГЛАСИЕ"	249	4,98%
ППФ "СЪГЛАСИЕ"	140	2,80%
ДПФ "СЪГЛАСИЕ"	150	3,00%
"Централна Кооперативна Банка" АД	496	9,92%
ДФ ЦКБ ЛИДЕР	60	1,20%
ДФ ЦКБ АКТИВ	60	1,20%
УПФ "ЦКБ СИЛА"	114	2,28%
ППФ "ЦКБ СИЛА"	10	0,20%
"ЕН ЕН Универсален Пенсионен Фонд"	122	2,44%
"ЕН ЕН Професионален Пенсионен Фонд"	6	0,12%
"ЕН ЕН Доброволен Пенсионен Фонд"	12	0,24%
Други юридически лица	168	3,36%
Други физически лица	63	1,26%
ОБЩО	5.000	100,00%

Продажба на акциите на ЧЕЗ а.с. в дружествата от Групата на ЧЕЗ в България

Настоящото оповестяване е направено въз основа на информация, оповестена публично¹ от „ЧЕЗ“, а.с., Чехия, в качеството му на мажоритарен собственик на Дружеството.

На 23 февруари 2018 г. е подписан договор за продажба² на участието му в българските дружества „ЧЕЗ Разпределение България“ АД (включително неговото участие в „ЧЕЗ Информационни и комуникационни технологии България“ ЕАД), „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД, „ЧЕЗ България“ ЕАД, „ЧЕЗ Електро България“ АД, „Фри Енерджи Проджект Орешец“ ЕАД и „Бара Груп“ ЕООД с „Инерком България“ ЕАД.

През м. юли 2018 г. Комисията за защита на конкуренцията („КЗК“) постанови Решение № 805/19.07.2018 г., с което забрани концентрацията между предприятия чрез придобиване на контрол от страна на „Инерком България“ ЕАД върху предприятията от групата на „ЧЕЗ“ в Република България, като решението подлежеше на незабавно изпълнение. Решението беше обжалвано в нормативно установените срокове от „Инерком България“ ЕАД, „ЧЕЗ“, а.с. и „ЧЕЗ Български Инвестмънтс“ Б.В. Въз основа на публично оповестена информация на 15.04.2019 г. Надзорният съвет на „ЧЕЗ“, а.с. е взел решение за прекратяване на Договора за покупка на акции.

Въз основа на информация, оповестена публично от мажоритарния акционер на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД – „ЧЕЗ“, а.с., членовете на Надзорния съвет, Управителния съвет и на Одитния комитет на Дружеството бяха информирани, че на 20.06.2019 г. „ЧЕЗ“ а.с. и „ЧЕЗ Български Инвестмънтс“ Б.В. са подписали договор за продажба на своите активи в България с „Еврохолд България“ АД на стойност от 335 млн. евро. Продажбата обхваща следните дружества на „ЧЕЗ Груп“ в България: „ЧЕЗ България“ ЕАД, „ЧЕЗ Електро България“ АД, „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД, „ЧЕЗ Информационни и комуникационни технологии България“ ЕАД, „Фри Енерджи Проджект Орешец“ ЕАД и „Бара Груп“ ЕООД. Сделката по прехвърлянето на активите на „ЧЕЗ“, а.с. в България на купувача „Еврохолд България“ АД ще бъде финализирана след одобряването ѝ от страна на компетентните държавни органи.

На 24.10.2019 г. КЗК постанови Решение № 1169/ 24.10.2019 г. по преписка № КЗК/822/2019, с което забранява концентрацията между предприятия, която ще се осъществи чрез придобиване от страна на „Еврохолд България“ АД на непряк едноличен контрол чрез „Ийстърн Юрпийн електрик Къмпани“ Б.В. върху „ЧЕЗ България“ ЕАД, „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, „ЧЕЗ Електро България“ АД, „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД, „Фри Енерджи Проджект Орешец“ ЕАД, „БАРА Груп“ ЕООД и „ЧЕЗ Информационни и комуникационни технологии България“ ЕАД. Решението е обжалвано по реда на

¹ <https://www.cez.cz/en/investors/inside-information/1791.html>

² <https://www.cez.cz/en/investors/inside-information/1792.html>

1. Корпоративна информация /продължение/

Административнопроцесуалния кодекс от „Ийстърн Юръпиън електрик къмпани“ Б.В., „Еврохолд България“ АД, „ЧЕЗ“ а.с. и „ЧЕЗ Български Инвестмънс“ Б.В. пред Административен съд – София Област. Образовано е административно дело № 1492/2019 г.

Предмет на дейност

Основната дейност на Дружеството през 2019 г. е обществено снабдяване и снабдяване като краен снабдител, доставчик от последна инстанция с електрическа енергия на клиенти ниско и средно напрежение и продажба на електрическа енергия на клиенти на свободен пазар, съгласно Закона за енергетиката, условията на лицензията за обществено снабдяване и условията на лицензията за краен снабдител, лицензията за доставчик от последна инстанция и лицензията за търговия с електрическа енергия.

Финансовият отчет на Дружеството за 2019 г. е одобрен за издаване съгласно решение на Управителния съвет от 31.03.2020 г. Този финансов отчет подлежи на одобрение от акционерите на Дружеството.

Регулаторна рамка

Дружеството е създадено в изпълнение на задължението по § 17, ал.2 от ПЗР на Закона за Енергетиката за отделяне на дейностите, свързани с разпределение на електрическа енергия и оперативно управление на разпределителните мрежи, в юридическо и организационно отношение от снабдяването с електрическа енергия и другите дейности на електроразпределителните дружества. ЧЕЗ Електро България АД е правопреемник на правоотношенията, свързани с дейността „обществено снабдяване“ с електрическа енергия, осъществявана от „Електроразпределение Столично“ АД, „Електроразпределение София област“ АД и „Електроразпределение Плевен“ АД (разпределителните дружества), които преминават в резултат на преобразуването на трите дружества. В изпълнение на задължението по §17 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗЕ електроразпределителните дружества извършиха преобразуване при условията на чл.262в, ал.1 и 2 първо предложение от ТЗ, чрез отделяне с придобиване на дейността по обществено снабдяване. Считано от 3 януари 2007 г., всички активи и пасиви свързани с дейността по снабдяване с електрическа енергия, преминават от разпределителните дружества с мажоритарен собственик ЧЕЗ а.с към ЧЕЗ Електро България АД. В резултат на трансакцията бяха отделени нетни активи в размер на 74.717 хил.лв.

На Дружеството е издадена лицензия от Комисията по енергийно и водно регулиране (КЕВР):

- Лицензия No Л-135-11 от 29 ноември 2006г. „Обществено снабдяване с електрическа енергия“

Лицензията влиза в сила считано от 3 януари 2007 г., ефективната дата на отделяне на дейността по снабдяване с електрическа енергия и прехвърляне на нетните активи от разпределителните дружества.

През 2007 г. на Дружеството е издадена втора лицензия от Комисията по енергийно и водно регулиране (КЕВР):

- Лицензия № Л-229-15/17.05.2007г. за търговия с електрическа енергия. Лицензията е изменена и допълнена от КЕВР с решение № И1-Л-229/16.02.2016 г., с правата и задълженията, свързани с дейността на координатор на стандартна балансираща група и удължена с още 10 години с решение на КЕВР № И2-Л-229/01.09.2016 г.

С Решение Л-409 на КЕВР от 01.07.2013г. на Дружеството беше издадена лицензия за доставчик от последна инстанция. Съгласно тази лицензия, Дружеството доставя електрическа енергия на клиенти, които не са избрали друг доставчик или избраният доставчик не извършва доставка по независещи от клиента причини.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1 БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Финансовият отчет е на ЧЕЗ Електро България АД е изготвен на база историческа цена. Финансовият отчет е представен в български лева и всички показатели са закръглени до най-близките хиляда български лева (хил. лв.), освен ако не е упоменато друго.

Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година (период). Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

Изключение от това правило е представянето на ефектите от приложението за първи път на МСФО 16 Лизинг. Дружеството е избрало модифицирано ретроспективно приложение при прилагането за първи път на МСФО 16 Лизинг, при което всички ефекти от преминаването се определят и отчитат на 1 януари 2019 г. По този начин първоначалното прилагане на стандарта не е довело до корекции и рекласификации на сравнителната информация и тя не е преизчислена.

Ефектът от първоначалното прилагане на новия МСФО 16 Лизинг е представен в Приложение № 2.4.

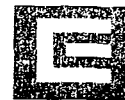
2.1.1. Изявление за съответствие

Финансовият отчет на ЧЕЗ Електро България АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2019 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

Нови и изменени стандарти и разяснения

За текущата финансова година Дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, практически приложими за годишни отчетни периоди, започващи най-рано на 1 януари 2019 г. за предприятията в Република България, са настъпили промени в счетоводната политика на Дружеството относно принципите, правилата и критериите за отчитане на следните отчетни обекти, както и на представянето и оповестяванията на финансова информация за тях: активи „право на ползване“ (Приложение 12), задължения по лизинг (Приложение 12), разходи за външни услуги (Приложение 3.4), разходи за амортизация на активи „право на ползване“ (Приложение 12), финансови разходи (Приложение 3.9), и активи по отсрочени данъци (Приложение 4), както и върху представянето на паричните потоци, произтичащи от договори за лизинг.

2.1 База за изготвяне /продължение/

Промените произтичат от прилагането на следните стандарти и тълкувания:

• **МСФО 16 Лизинги (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приет от ЕК).**

Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинга чрез налагане на нов модел с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки най-вече при лизингополучателя. Стандартът замени действащия до 31.12.2018 г. стандарт за лизинга – МСС 17 и свързаните с него тълкувания.

а) При лизингополучателите водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно балансово третиране на лизинга – за всички лизингови договори с реална продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив под формата на „право на ползване“, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита финансов пасив за задължението по тези договори. Това е и съществена промяна спрямо отчетната практика до 2018 г. За краткосрочни или на ниска стойност лизинги се допуска изключение и запазване на досегашната практика. Стандартът оказва влияние върху финансовия резултат за периода, тъй като разходите, свързани с лизинговите договори през първите години са по-големи, допълнително оперативните разходи се заменят с разходи за амортизации и лихви, което води до определена промяна в ключови показатели като EBITDA, а оперативните парични потоци се увеличават, тъй като главниците и лихвите се класифицират като парични потоци от финансова дейност;

б) При лизингодателите няма да има съществени промени в отчетната практика и те ще продължат да отчитат лизингите аналогично на правилата на стария стандарт МСС 17 – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, следва да се направи и от тяхна страна един по-подробен анализ на условията на договорите и е възможно и при тях (лизингодателите) да настъпят основания за рекласификация на определени лизингови сделки. Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията.

Ръководството е направило проучване и е определило, че промените чрез новия стандарт оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството по отношение на: лизинговите договори за оперативен лизинг на дружеството в качеството му на лизингополучател, с изключение на лизингови договори с кратък срок (до 12 месеца) и с плащания по лизингови договори за активи на ниска стойност (до 5 хил. щатски долара), които ще продължат да се признават по линеен метод като текущ разход в печалбата или загубата.

Ефектите от направените от него анализи, преизчисления и рекласификации са оповестени в Приложение № 2.4.

Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 16 и да не преизчислява сравнителните данни.

За останалите стандарти и тълкувания, посочени по-долу, ръководството е проучило възможния им ефект и е определило, че те не биха имали ефект върху счетоводната политика, респ. активите, пасивите, операциите и резултатите на Дружеството:

• **КРМСФО 23 (променен) Несигурности при третирането на данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., прието от ЕК).**

Това разяснение дава насоки за счетоводното третиране и отчитане на данъците върху дохода по МСС 12, когато са налице определени несигурности по данъчното третиране. То не засяга данъци и други държавни вземания и такси, извън МСС 12, нито включва специални изисквания относно лихви и други санкции, асоциирани с несигурности по данъци.

Разяснението покрива следните въпроси: а) дали предприятието да преценява всяка несигурност по данъчното третиране отделно или в комбинация с други, в зависимост от това кой подход по-добре предвижда решението на съответната несигурност;

б) допусканията, които предприятието прави за преценка как данъчните власти биха изследвали и проверили дадена несигурност на данъчно третиране на основата, че данъчните власти имат цялата налична информация; в) как предприятието определя данъчната печалба или загуба, данъчните бази, неизползваните данъчни загуби, данъчните ставки и неизползваните данъчни кредити при наличието

2.1 База за изготвяне /продължение/

на определени несигурности; г) изискването за оценка на ефектите от несигурността върху отчетените данъци върху дохода, при условие, че данъчните власти не е вероятно да приемат данъчното третиране на предприятието; д) измерването на ефекта може да стане по по-подходящия от двата подхода - „най-вероятната сума“ или „оачкваната стойност“; и е) как предприятието преценява и третира промените във фактите и обстоятелствата..

- **МСФО 9 (променен) – Финансови инструменти – относно случаи на негативни компенсациипри предсрочно погасяване и модификации на финансови пасиви (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приет от ЕК).**

Тази промяна покрива два въпроса: а) изменя настоящите изискванията на МСФО 9, като позволява класифицирането на определени финансови активи (заеми и други дългови инструменти) по амортизирана стойност и преминаването им на теста СПГЛ, независимо от наличието на условия за предсрочно погасяване с негативна компенсация. Негативна компенсация е налице, когато условията по договора позволяват на длъжника да плати предсрочно инструмента преди неговия падеж, и предсрочно платената сума може да е различна от останалите неплатени главница и лихви. Важно условие е тази негативна компенсация да е разумна и релевантна за ранното прекратяване на договора. Предварителното плащане само по себе си не е достатъчен индикатор за преценка, т.е. необходимо е да се прецени спрямо текущо преобладаващия лихвен процент и други пазарни условия и обстоятелства, и спрямо него и тях - сумата на предплащането и полза за страната, иницирала го. Важно е изчисляването на компенсацията да е последователно като подход и при санкция за по-ранно плащане, и при полза от по-ранно плащане. Също така съответният актив следва да е в категорията „държан за събиране на паричните потоци“ в структурата на бизнес модела на предприятието; б) потвърждава (с изменение в Основания за заключения), че когато даден финансов пасив, отчитан по амортизирана стойност, е модифициран без да се отписва, то ефектът от тази модификация трябва да се признае в печалбата или загубата. Ефектът се измерва като разлика между оригиналните договорени парични потоци и тези, след модификацията, дисконтирани по оригиналния ефективен лихвен процент.

- **МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. приет от ЕК).**

Тази промяна уточнява, че предприятието трябва да прилага МСФО 9, включително изискванията му за обезценка, относно форми на дългосрочни участия в асоциирани или съвместни предприятия, които са част от нетната инвестиция с тези дружества, и за които не се прилага отчитането по метода на собствения капитал.

Счетоводното отчитане на ефектите съгласно МСФО 9 при тези форми на участия се прави преди отчитането на разпределението на дела на загубата и на обезценките по реда на МСС 28. Промяна в намеренията или планове на ръководството не се считат за доказателство за промяна.

- **Подобрения в МСФО Цикъл 2015-2018– подобрения в МСС 23, МСС 12 и МСФО 3 във връзка с МСФО 11 (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приети от ЕК).**

Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в приложението на правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия.

Основно промените са насочени към следните обекти или операции:

а) поясняват, че когато едно предприятие придобива контрол над бизнес, който е съвместна дейност, то следва да преизчисли (преоцени) предишно държаните си дялове в този бизнес при прилагане на МСФО 3 като бизнес комбинация, постигната на етапи; б) когато едно предприятие придобие съвместен контрол в бизнес, който е съвместна дейност, то не следва да преизчислява предишно държаните дялове в него при прилагане на МСФО 11; в) поясняват, че всички данъчни последици от данъци върху доходи от дивиденди следва да се посочат в печалбата или загубата или друг всеобхватен доход или директно в собствения капитал – в зависимост от това къде са отчетени

2.1 База за изготвяне /продължение/

съответните трансакции и/или събития, които са генерирали съответната разпределяема печалба, доколкото тези последици са по-скоро свързани с тях.; и в) поясняват, че ако при заеми със специални цели за финансиране на определен квалифициран актив, останат непогасени след като активът стане готов за предвидената употреба или продажба, тези заеми се третираат като част от финансиращите средства с общо предназначение за целите на изчисляване нормата и сумите за капитализация по реда на МСС 23.

- **МСС 19 (променен) – Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приет от ЕК).**

Тази промяна уточнява, че в случаи на промени в плановете за дефинирани доходи, съкращаване или уреждане, в определянето на разходите за текущ трудов стаж и нетните лихви за периода след промяната, дружеството е длъжно да използва заложените в нея предположения. Допълнително са включени изменения в представянето и оповестяването на ефекта при промени в плановете за дефинирани доходи, калкулирането на минал стаж, ефекти от промени на плана, съкращаване или уреждане във връзка с горната граница (тавана) на актив по плана.

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2019 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на Дружеството за следващи периоди, а именно:

- **Промени в Концептуалната рамка за финансово отчитане и съответни промени в референциите към нея в различни МСФО (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г., приети от ЕК).**

Тези промени в Рамката включват преработени изцяло дефиниции за „актив“ и „пасив“, както и нови насоки и концепции за тяхното измерване, отписване, представяне и оповестяване. Промените в Концептуалната рамка са съпроводени с изменения в някои препратки към нея в Международните стандарти за финансово отчитане, в т.ч. МСФО 2, МСФО 3, МСФО 6, МСФО 14, МСС 1, МСС 8, МСС 34, МСС 37, МСС 38, КРМСФО 12, КРМСФО 19, КРМСФО 20, КРМСФО 22 и ПКР 32. Част от препратките насочват към коя версия на Концептуалната рамка следва се отнасят изявленията в посочените стандарти (рамката на КМСС, приета от СМСС през 2001 г., рамката на СМСС от 2010 г. или новата ревизирана рамка от 2018 г.), други изрично посочват, че дефинициите в стандарта не са актуализирани в съответствие с новите изменения в рамката.

- **Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводна политика, промени в приблизителните оценки и грешки (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г. – приети от ЕК).**

Тези промени касаят прецизиране определението за „същественост“, посочено в двата стандарта. Според тях новото определение за същественост е: „информацията е съществена, ако пропуснатата, представена неточно или прикрита, би могло в разумна степен да се очаква да повлияе на решенията на основните потребители на финансовите отчети с обща цел, които предоставят финансова информация за дадено отчетно предприятие“. Налице са три нови аспекта от определението, които следва да бъдат отбелязани: а) *„прикриване“* – настоящото определение се фокусира само върху пропускане и неточно представяне. Заключение на СМСС е, че прикриването на съществена информация може да има същия ефект като пропускане на съществена информация; б) *„очакване в разумна степен да се повлияе на решенията на основните потребители“* – настоящото определение се отнася до „би могло да повлияе“, което според СМСС може да се приеме, че се изисква твърде много информация, тъй като почти всичко „би могло да повлияе“ върху решенията на някои потребители, дори вероятността да е минимална; и в) *„основни потребители“* (съществуващи или потенциални инвеститори, заемодатели и други кредитори) – настоящото определение се отнася до „потребители“, което според СМСС може да бъде прието твърде широко, т.е. да се вземат предвид

2.1 База за изготвяне /продължение/

всички възможни ползватели на финансовите отчети, когато се решава каква информация да се оповести. Също така, посочват се изрично пет начина за прикриване на съществена информация:

- а) използване на език за съществен елемент, който е уклончив или неясен;
- б) информация за съществен елемент, сделка или събитие, която е разпръсната на различни места във финансовите отчети;
- в) несходни елементи, сделки и събития, по същество, които неподходящо са представени съвкупно;
- г) сходни елементи, сделки и събития, които неподходящо са представени самостоятелно;
- и д) съществена информация е скрита чрез несъществена информация до такава степен, че става неясно коя информация е съществена.

Също така промените поясняват, че адресирането към неясна информация има същия ефект както при пропуснатата или липсваща информация, както и че предприятието оценява съществеността в контекста на финансовия отчет в неговата цялост.

- **Промени в МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г – приети от ЕК).**

Тези промени са свързани с произтичащата несигурност от реформата на базовите лихвени проценти, предприета от Съвета за финансова стабилност към Г20. Тази реформа е насочена към замяна на съществуващите и използвани като базови, в сделките с финансови инструменти, междубанкови лихвени проценти (Например: Libor, Euribor, Tibor), с алтернативни базови лихвени проценти, основаващи се на междубанкови пазари, както и за разработване на алтернативни базови лихвени проценти, които са почти безрискови. Целта е да се преодолеят последиците върху финансовото отчитане от реформата на базовите лихвени проценти, през периода преди замяната на съществуващ базов лихвен процент с алтернативен базов лихвен процент.

Измененията предвиждат временни и ограничени изключения от изискванията за отчитане на хеджирането по МСС 39 и МСФО 9, които осигуряват условия дружествата да продължат да са в съответствие с изискванията на двата стандарта, при игнориране ефекта на реформата.

Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от направените промените в Концептуалната рамка и горепосочените стандарти, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху стойностите, класификацията и представянето на активите, пасивите, операциите и резултатите на Дружеството в следващите отчетни периоди.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2019 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на Дружеството:

- **МСФО 3 (променен) – Бизнес комбинации (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г., не е приет от ЕК).**

Тази промяна касае даденото в приложенията към стандарта определение за „бизнес“ и е свързана с трудностите, които придобиващото предприятие среща в преценката дали се придобива бизнес или съвкупност от активи. Изменението цели:

- а) да изясни, че за да бъде определен като бизнес, придобитият набор от дейности и активи трябва да включва като минимум вложените ресурси и оперативни процеси, които заедно водят до създаването на продукт;
- б) да се стеснят дефинициите за „бизнес“ и за „продукт“, като се съсредоточат до стоките и услугите, предоставяни на клиент и като се смене фокусът върху способността за намаляване на разходите;
- в) да добави насоки и илюстративни примери, които да помогнат на предприятията в преценката дали е придобит оперативен процес;
- г) да премахне изискването за оценка за това дали пазарните участници са в състояние да заменят липсващите ресурси и оперативни процеси в придобиваното предприятие, за да продължат да създават продукт, и
- д) да се добави опцията за т.нар. тест за концентрация, който позволява опростена оценка за това, дали дадена съвкупност от дейности и активи е бизнес, или не.

2.1 База за изготвяне /продължение/

- **МСФО 17 Застрахователни договори** (в сила за годишни периоди от 01.01.2021 г., (с опция за отлагане за 2022 г.) не е приет от ЕК).

Този стандарт е изцяло нов счетоводен стандарт за всички видове застрахователни договори, вкл. за някои гаранции и финансови инструменти, като обхваща принципи за тяхното признаване, оценяване, представяне и оповестяване. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за застрахователните договори – МСФО 4. Той установява нов цялостен модел за отчитането на застрахователните договори, покриващ всички релевантни счетоводни аспекти. Той не е приложен за дейността на дружеството.

- **МСФО 10 (променен) – Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** – относно продажби или апорт на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложена ефективна дата на влизане в сила, подлежаща на определяне от СМСС).

Тези промени са насочени към решаването на счетоводното третиране на продажбите или апортите на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи дали продаваните активи или апортираните немонетарни активи, конституират или не по същество „бизнес“ по смисъла на МСФО 3. Ако тези активи като съвкупност не отговарят на определението за „бизнес“ инвеститорът признава печалба или загуба до процента, съответстващ на дела на другите несвързани инвеститори в асоциираното или съвместното предприятие. В случаите когато се продават активи или се апортират немонетарни активи, които като съвкупност са „бизнес“, инвеститорът признава изцяло печалбата или загубата от транзакцията. Тези промени ще се прилагат перспективно. СММС отложи началната дата на приложение на тези промени за неопределено време.

2.1.2. Принцип на действащото предприятие

През следващите отчетни периоди Дружеството ще продължи да осъществява дейността си в съответствие с притежаваните лицензии. Ръководството и/или собствениците му нямат никакви планове и намерения, да променят обхвата и структурата на дейността. Също така Дружеството не е изправено пред заплахата от неплатежоспособност. Допълнително, ръководството е предприело възможните мерки при извънредното положение, в което се намира Р. България на настоящия етап (Приложение 22). Поради това, Ръководството на Дружеството е определило, че принципът за действащо предприятие е валиден, съответно, финансовите отчети са изготвени на база принципа на действащо предприятие. Допълнително, ръководството текущо наблюдава възможните бизнес и финансови рискове, и според оценката на тяхната значимост за развитието на Дружеството, обмисля и/или предприема съответни действия (Приложение 18).

2.2 ОБОБЩЕНИЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩИТЕ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ

Оперативен сегмент

Общи

Оперативен сегмент е компонент на Дружеството:

- а) който предприема бизнес дейности, от които може да получава приходи и понася разходи по начин, съвместим с вътрешната отчетност към ръководството на Дружеството, вземащо главните оперативни решения (включително приходи и разходи, свързани със сделки с други компоненти на Дружеството); Ръководството на Дружеството, вземащо главните оперативни решения, което е отговорно за разпределяне на ресурсите и оценяване на резултатите е идентифицирано като Управителния съвет, който взема решения;
- б) за който е налице отделна финансова информация.

Критерии за обединяване на сегменти

Два или повече оперативни сегмента се обединяват в един оперативен сегмент, ако сегментите имат сходни икономически характеристики и сегментите са сходни във всяко от следните отношения:

- а) естеството на продуктите и услугите;
- б) естеството на производствените процеси;
- в) вида или класа клиенти за техните продукти и услуги;
- г) методите, използвани за разпространение на техните продукти или предоставяне на техните услуги; и
- д) естеството на регулативната среда, отнасяща се до обществени услуги.

Количествени критерии

Дружеството представя отделна информация за оперативен сегмент, когато той отговаря на някой от следните количествени критерии:

- Неговите приходи от продажби към външни клиенти и вътрешно-сегментни продажби формират 10% или повече от общите приходи (вътрешни и външни) на всички оперативни сегменти.
- Абсолютната стойност на неговата печалба или загуба е 10% или повече от по-голямото по абсолютна стойност от а) общата печалба на всички оперативни сегменти, които не са отчели загуба и б) общата загуба на всички оперативни сегменти, които са отчели загуба.
- Неговите активи съставляват 10% или повече от общите активи на всички оперативни сегменти.

Дружеството представя сегментно отчитане на дейностите по притежаваните лицензи от Дружеството: за доставка на ел.енергия по лицензия Краен снабдител, Доставчик от последна инстанция и Търговец на електрическа енергия.

2.2.1. Преизчисление в чуждестранна валута

Финансовият отчет е представен в български лева, която е функционалната валута и валутата на представяне на Дружеството. Сделките в чуждестранна валута първоначално се отразяват във функционалната валута по обменния курс на датата на сделката. Монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути се преизчисляват във функционалната валута, в края на всеки месец, по заключителния обменен курс на Българска Народна Банка за последния работен ден от съответния месец. Всички курсови разлики се признават в отчета за всеобхватния доход. Немонетарните активи и пасиви, които се оценяват по историческа цена на придобиване в чуждестранна валута, се превръщат във функционалната валута по обменния курс към датата на първоначалната сделка (придобиване).

2.2 Обобщение на съществуващите счетоводни политики /продължение/

2.2.2. Приходи

2.2.2.1. Признаване на приходи по договори с клиенти

Обичайните приходи на Дружеството са от следните дейности:

- Приходи от продажба на електрическа енергия на стопански и битови клиенти по регулирани и/или свободно договорени цени на свободен пазар;
- Приходи от търговия с електрическа енергия с търговци на електроенергия и Българската независима Енергийна Борса (БНЕБ); и
- Приходи от балансиране на предприятия производители на енергия от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ).

Приходите в Дружеството се признават, когато контролът върху обещаните в договора с клиента стоки и/или услуги се прехвърли на клиента. Контролът се прехвърля на клиента при удовлетворяване на задълженията за изпълнение по договора чрез прехвърляне на обещаните стоки и/или предоставяне на обещаните услуги.

Оценка на договор с клиент

Договор с клиент е налице само когато при влизането му в сила той:

- а. има търговска същност и мотив;
- б. страните са го одобрили (устно, писмено или на база „установена и общопризната стопанска практика“) и са се ангажирали да го изпълнят;
- в. правата на всяка страна могат да бъдат идентифицирани
- г. условията за плащане могат да бъдат идентифицирани; и
- д. съществува вероятност възнаграждението, на което Дружеството има право при изпълнение задълженията си за изпълнение, да бъде получено. При оценка на събираемостта се вземат предвид всички релевантни факти и обстоятелства по сделката, вкл. минал опит, обичайни бизнес практики и публикувани правила от страна на Дружеството, обезпечения и възможности за удовлетворяване.

Договор, за който някой от горепосочените критерии все още не е изпълнен, подлежи на нова оценка през всеки отчетен период. Получените възнаграждения по такъв договор се признават като задължение (*пасив по договор*) в отчета за финансовото състояние, докато: а) всички критерии за признаване на договор с клиент не бъдат изпълнени; б) Дружеството изпълни задълженията си за изпълнение и е получило цялото или почти цялото възнаграждение (което не подлежи на възстановяване); и/или в) когато договорът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти Дружеството прави допълнителен анализ и преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и респ. дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като отделно задължение за изпълнение. Всяко обещание за прехвърляне на поредица (серия) от разграничими стоки и/или услуги, които по същество са еднакви и имат същия модел на прехвърляне на клиента, се отчита като едно задължение за изпълнение.

Дружеството признава приход за *всяко отделно задължение* за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети.

2.2 Обобщение на съществуващите счетоводни политики /продължение/

2.2.2.2. Измерване/(оценяване) на приходите по договори с клиенти

В зависимост от лицензията, по която се осъществяват сделките, приходите се измерват въз основа на:

- а) утвърдени цени съгласно решения на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) за клиенти на Дружеството по лицензия *Краен снабдител*;

- б) определената за всеки договор цена на сделката за клиенти на Дружеството по лицензия за *Търговец на електрическа енергия и лицензия Доставчик от последна инстанция*.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни. При определянето на цената на сделката, Дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики, вкл. влиянието на променливи възнаграждения, наличието на съществен финансов компонент, непарични възнаграждения и възнаграждения, дължими на клиента (ако има такива). При договори с повече от едно задължение за изпълнение цената на сделката се разпределя към всяко задължение за изпълнение на база индивидуалните продажни цени на всяка стока и/или услуга, определени по един от допустимите в МСФО 15 методи, като приоритет се дава на метода на „наблюдаемите продажни цени”.

Промяната в обхвата или цената (или и в двете) на договора се отчита като отделен договор и/или като част от съществуващия договор в зависимост от това дали промяната е свързана с добавяне на стоки и/или услуги, които са разграничими, и от определената за тях цена. В зависимост от това:

- а) модификацията се отчита като отделен договор, ако обхватът на договора се разширява поради добавянето на стоки и/или услуги, които са разграничими, и промяната в договорната цена отразява индивидуалните продажни цени на добавените стоки и/или услуги;

- б) модификацията се отчита като прекратяване на съществуващия договор и сключване на нов договор (прилагане в бъдещето), ако оставащите стоки и/или услуги са разграничими от прехвърлените преди модификацията, но промяната в договорната цена не отразява индивидуалните продажни цени на добавените стоки и/или услуги;

- в) модификацията се отчита като част от съществуващия договор (кумулятивно коригиране), ако оставащите стоки и/или услуги не са разграничими от прехвърлените преди модификацията и следователно са част от едно задължение за изпълнение, което е уредено частично.

2.2.2.3. Задължения за изпълнение по договори с клиенти

Приходите, генерирани в Дружеството, са основно от продажба на електрическа енергия. Като цяло, Дружеството е достигнало до заключение, че действа като принципал при договореностите си с клиентите свързани с продажбата и доставката на електрическа енергия, освен ако в специфичен договор не е уговорено друго, тъй като обичайно то контролира стоката – електрическа енергия преди да я прехвърли към клиента.

Приходи от продажби на електроенергия

Дружеството продава електрическа енергия на стопански и битови клиенти по регулирани и свободно договорени цени.

Дружеството продава електрическа енергия на други Търговци в съответствие със Закона за енергетиката и ПТЕЕ.

Продажбите на електроенергия са непрекъснати доставки (серия) с постоянен и повтарящ се характер и представляват едно задължение за изпълнение, тъй като: 1. интегрираната доставка включва множество разграничими времеви периоди (обичайно един месец); 2. стоките (електроенергия) са еднакви по същество, защото клиентът получава постоянна полза от тях всеки отделен времеви период (всеки месец); и 3. контролът се прехвърля в течение на времето, защото клиентът получава и консумира стоката едновременно с нейното предоставяне.

2.2 Обобщение на съществуващите счетоводни политики /продължение/

Приходите се признават в течение на времето, като напредъкът по договора (етапът на завършеност) се измерва на база консумирано количество за изминало време (на месечна база). Този метод е определен като най-подходящ за измерване на напредъка, тъй като стоката-електрическа енергия се предоставя месечно спрямо очакванията и изискванията на клиентите по установената в страната практика в отрасъла и са част от серия и следователно, най-добре описва дейността на Дружеството по прехвърляне на контрола и удовлетворяване на задълженията (Приложение 3.1).

Принципал срещу агент, нетно или брутно представяне

- До 30.09.2019 г. съгласно действащото законодателство Дружеството е било задължено да купува електрическа енергия от ВЕИ производители с мощност до 4 Мвт по преференциална цена и да продава тази електрическа енергия на Националната електрическа компания (НЕК). От 01.10.2019 г. е направена промяна в законодателството, като задължението на Дружеството е за изкупуване на ел.енергия от ВЕИ производители с мощност до 1 Мвт.

За тези продажби Дружеството е определило, че не контролира стоките преди те да бъдат прехвърлени на НЕК и не е в състояние да насочи използването или да получи полза от стоката. Поради това Дружеството е определило, че по тези сделки действа в качеството си на агент.

- От 01.11.2018 г., с промяна в Закона за енергетиката(ЗЕ), ВЕИ производители с мощност по голяма или равна на 4 Мвт и, респ. считано от 01.10.2019 г. ВЕИ производители с мощност по голяма или равна на 1 Мвт, са задължени да продават произведената от тях електрическа енергия на Българска национална енергийна борса (БНЕБ). Дружеството има два типа сключени договори с такива ВЕИ производители. Обичайно то продава от тяхно име на БНЕБ количествата по посочен от тях дневен график за произведена електрическа енергия. Същото месечно количество произведена електрическа енергия, по достигнатата средно продажна цена на борсата, Дружеството купува от ВЕИ производителите. Дружеството получава възнаграждение под формата на комисионна, която се изчислява на база на продадените количества енергия за изминал период (на месечна база) от името на съответните ВЕИ производителите на БНЕБ. Също така, от 01.10.2019 г. Дружеството има и друг тип сключени договори с ВЕИ производители, на които продава произведената от тях електрическа енергия на БНЕБ и купува произведената от тях енергия по фиксирана цена. За тези продажби Дружеството носи ценовия риск от продажбата на електрическа енергия. Останалите задължения и условия по втория тип договори са идентични както при първия тип договори.

Дружеството е определило, че обичайно то не контролира стоките, преди те да бъдат прехвърлени на БНЕБ, и не е в състояние да насочи използването или да получи полза от стоката, най-вече при първия тип договор с ВЕИ, тъй като:

- то не носи основна (първостепенна) отговорност за изпълнение на задълженията за изпълнение;
- то не може да определя количеството произведена енергия
- то не разполага със свобода на действие при договаряне на цените.

Поради описаното по-горе, Дружеството е определило, че при изпълнение на тези договори, действа в качеството си на агент.

Приходите от продажби по тези договори се признават в размера на комисионната (нетното възнаграждение), която Дружеството запазва след като заплати на другата страна възнаграждението, получено в резултат на продадените количества енергия на БНЕБ (Приложение 3.1).

При вторият тип договори с ВЕИ, Дружество преценява дали е в ролята си на агент или принципал в зависимост от конкретно поетите задължения към съответното ВЕИ и съответно рисковете, които носи. В случаите, когато то има задължения извън посредническа функция, и носи реализационните рискове за електрическата енергията към трети лица, и съответно, рискове по договаряне във веригата на снабдяване, вкл. ценови; пазарни и допълнение с кредитен риск по събираемост, Дружеството се определя като принципал и отчита приходите

2.2 Обобщение на съществуващите счетоводни политики /продължение/

си брутно. Във всички останали случаи, когато има посредническа функция – се определя като агент и отчита приходите си нетно.

- Съгласно Правилата за търговия с електрическа енергия и Ценовите решения на КЕВР, през продажбите на електроенергия Дружеството събира от своите клиенти суми, дължими на трети лица във връзка със:
 - такси за мрежови услуги, определени по цени на КЕВР в полза на разпределителните дружества;
 - фактурирани суми на клиентите на основание чл.51 от Правилата за измерване на количеството електрическа енергия (ПИКЕЕ) (отменени с Д.В. бр.97 от 23.11.2018г.) по цена определена от КЕВР в полза на разпределителните дружества;
 - компонентата „Задължение към обществото“ по цена определена от КЕВР в полза на Фонд „Сигурност на енергийната система“ (ФСЕС) за периода след 01.07.2018г. и в полза на НЕК за периода до 30.06.2018г.

Дружеството не упражнява контрол, не може да управлява и да определя размера на сумите, посочени по-горе, както и не получава възнаграждение по тези продажби, тъй като заплаща на третите лица в пълен размер събраните от него от клиентите суми. На тази база, Дружеството е определило, че неговото задължение е по-скоро да събере дължимите от клиентите суми от името на третите страни, което задължение е законово регламентирано. Поради това то е определило да представя приходите и разходите от тези трансакции нетно в отчета за всеобхватния доход (*Приложение 3.1, Приложение 3.2, Приложение 3.3 и Приложение 3.6*).

2.2.2.4. Цена на сделката и условия за плащане

Държавният орган, който осъществява регулаторни функции по отношение дейността на ЧЕЗ Електро България АД, е Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР). Комисията издава общи и индивидуални административни актове, свързани с лицензионната дейност на Дружеството, които са задължителни за изпълнение, включително и по отношение на ценообразуването. Цените, приложими за продажбите по лицензия *Краен снабдител* и *Доставчик последна инстанция* са държавно регулирани.

По отношение на продажбите по лицензия *Търговия с електрическа енергия* цената на сделката обичайно се определя като фиксирана (единична) продажна цена, определена в договор, съгласно обща или клиентска ценова листа и може да включва променливо възнаграждение и ефект от съществен финансов компонент (ако има такъв). Продажбите на БНЕБ се осъществяват по борсови цени, валидни за деня и часа на сделката.

Променливо възнаграждение

Променливото възнаграждение се включва в цената на сделката само доколкото е много вероятно, че няма да настъпи съществена корекция в размера на признатите кумулативно приходи. Формите на променливо възнаграждение включват неустойки за *неизпълнение на задълженията на някоя от страните, включително за качествено изпълнение от страна на Дружеството*. Променливите възнаграждения под формата на неустойки се включват в намаление на цената на сделката, само ако плащането им от страна на Дружеството и/или получаването им от клиента е твърде вероятно.

Опитът на Дружеството показва, че исторически то спазва изискванията по договорите с клиенти и не е начислявало задължения за неустойки.

Получаването на променливи възнаграждения под формата на неустойки, дължими от клиента, зависи от действията на клиента. Поради това те се включват като част от цената на сделката, само когато несигурността за получаването им е разрешена. Такива са обичайно лихвите за забава на плащанията от страна на клиентите.

2.2 Обобщение на съществуващите счетоводни политики /продължение/

2.2.2.5. Разходи по договори с клиенти

Като разходи по договори с клиенти Дружеството третира:

- а) допълнителните и пряко обвързани разходи, които то поема при сключване на договор с клиент и които очаква да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (разходи за получаване на договор с клиент); и
- б) разходите, които то поема при изпълнение на договор с клиент и които са пряко свързани с конкретния договор, спомагат за генерирането на ресурси за използване при самото изпълнение на договора и се очаква да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (разходи за изпълнението на такива договори).

Дружеството не поема каквито и да било разходи за получаване на договори с клиенти и разходи за изпълнение на такива договори, които са допустими за и подлежат на капитализация.

2.2.2.6. Салда по договори с клиенти

Търговски вземания и активи по договори

Търговските вземания представляват безусловно право на Дружеството да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на време преди изплащането на възнаграждението).

Първоначалното оценяване, последващата оценка и обезценката на търговските вземания са оповестени в *Приложение № 2.2.18.1*.

Активът по договор е правото на Дружеството да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на стоките и/или предоставянето на услугите Дружеството изпълни задължението си преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие).

Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно. Правото на възнаграждение се счита за безусловно, ако единственото условие за това, плащането на възнаграждението да стане дължимо, е изтичането на определен период от време.

Като активи по договори с клиенти Дружеството отчита начислени суми, прилагайки одобрена методика, за доставеното количество електроенергия до крайните клиенти, което не е фактически отчетено към клиентите към края на отчетния период. (*Приложение 2.3, Приложение 7*).

Пасиви по договори

Като *пасив по договор* се представят получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди Дружеството да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) Дружеството удовлетвори задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите по договор се представят отделно от търговските вземания и задължения в отчета за финансовото състояние. Те се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца и/или са от обичайния оперативен цикъл на Дружеството, а останалите – като нетекущи. Активите и пасивите, произтичащи от един договор се представят нетно в отчета за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора се подлагат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9.

2.2 Обобщение на съществуващите счетоводни политики /продължение/

2.2.3. Други доходи

Като *други доходи* Дружеството обичайно представя приходи от отписани задължения с изтекъл давностен срок, приходи от неустойки, различни от неустойки за забавени плащания по договори с клиенти и др. Приходите от тези неустойки се признават за приход до размера до който има висока вероятност Дружеството да получи поток от икономически ползи.

2.2.4. Разходи

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степента, до която това не би довело до признаване на обекти в отчета за финансовото състояние, които не отговарят на определенията за активи и пасиви).

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

2.2.5. Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити,

Финансовите приходи се представят отделно от финансовите разходи на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху брутната балансова стойност на финансовите активи, с изключение на финансовите активи, които са кредитно обезценени (Етап 3), за които приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху тяхната амортизирана стойност (т.е. брутната балансова стойност, коригирана за провизията за загуби).

Финансови разходи

Финансовите разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се посочват отделно от финансовите приходи и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, разходи за лихви по договори за лизинг и банкови такси по заеми и гаранции.

2.2.6. Машини и оборудване

Машините и оборудването (дълготрайни материални активи) се отчитат по цена на придобиване, нетно от натрупаните амортизации и натрупаните загуби, когато тези разходи бъдат извършени и при условие че отговарят на критериите за признаване на дълготраен материален актив. При извършване на разходи за основен преглед на машина и/ или оборудване, те се включват в балансовата стойност на съответния актив като разходи за подмяна, при условие, че отговарят на критериите за признаване на дълготраен материален актив. Всички други разходи за ремонт и поддръжка се признават в печалбата или загубата в периода, в който са извършени.

Амортизациите се изчисляват на база на линейния метод за срока на полезния живот на активите. Полезният живот на машините и оборудването е оценен в години, както следва:

	2019	2018
Машини и оборудване	7 години	8 години

2.2 Обобщение на съществуващите счетоводни политики /продължение/

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: нетна продажна цена или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Отписване

Материалните дълготрайни активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “машини и оборудване” се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива на датата, на която получателят получава контрол върху него. Те се посочват нетно, към “други доходи/ (загуби) от дейността” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (отчета за печалбата или загубата).

2.2.7. Нематериални активи

Нематериалните активи се представят във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В Дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот от 3 до 10 г. Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат, към датата на прехвърляне на контрола към получателя на актива.

Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата, на която получателят получава контрол върху него. Те се посочват нетно, към “други доходи/ (загуби) от дейността” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.2.8. Търговски и други вземания

Търговските вземания представляват безусловно право на Дружеството да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на време преди изплащането на възнаграждението).

2.2 Обобщение на съществуващите счетоводни политики /продължение/

Първоначално оценяване

Търговските вземания се представят и отчитат първоначално по справедлива стойност на база цената на сделката, която стойност е обичайно равна на фактурната им стойност, освен ако те съдържат съществен финансиращ компонент, който не се начислява допълнително. В този случай те се признават по сегашната им стойност, определена при дисконтова норма в размер на лихвен процент, преценен за присъщ на длъжника.

Последващо оценяване

Дружеството държи търговските вземания единствено с цел събиране на договорни парични потоци и ги оценява последващо по амортизирана стойност, намалена с размера на натрупаната обезценка за кредитни загуби. (Приложение 2.2.18.1).

Обезценка

Дружеството прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на търговските вземания, използвайки опростения подход, допускан от МСФО 9, и на база матричен модел за процента на загубата (Приложение 2.3 и Приложение 7).

2.2.9. Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси

Всички заеми и други предоставени финансови ресурси се представят първоначално по цена на придобиване (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и предоставени ресурси. След първоначалното им признаване лихвоносните заеми и други предоставени ресурси последващо се оценяват и представят в отчета за финансово състояние по амортизирана стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Те са квалифицирани в тази група, тъй като бизнес моделът на Дружеството е определен единствено с цел събиране на договорни парични потоци на главница и лихви. Амортизираната стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други суми, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи (лихви) или разходи през периода на амортизация или когато вземанията се погасят, отпишат или редуцират.

Приходите от лихви се признават в съответствие с етапа, в който е класифициран съответният заем или друго вземане по предоставен финансов ресурс на база метода на ефективния лихвен процент.

Лихвоносните заеми и други предоставени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството-длъжник има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период (Приложение 2.2.18.1).

2.2.10. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки и паричните еквиваленти - депозити в банки с оригинален матуритет до три месеца и средствата на депозитите с по-дълъг матуритет, които са свободно разполагаеми за Дружеството съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита (Приложение 2.2.18.1).

Последващо оценяване

Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност, намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

2.2 Обобщение на съществуващите счетоводни политики /продължение/

2.2.11. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения в отчета за финансово състояние се представят по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и която ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност на база сегашната им стойност при дисконтова норма, присъща за Дружеството, а последващо – по амортизирана стойност (*Приложение № 18*).

2.2.12. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

В отчета за финансово състояние всички заеми и други привлечени финансови ресурси се представят първоначално по цена на придобиване (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното им признаване лихвоносните заеми и други привлечени ресурси последващо се оценяват и представят в отчета за финансово състояние по амортизирана стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизираната стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи или разходи (лихви) през периода на амортизацията или когато задълженията се отпишат или редуцират (*Приложение № 18*).

Разходите за лихви се признават за срока на финансовия инструмент на база метода на ефективния лихвен процент.

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.2.13. Лизинг

Както е оповестено в *Приложение 2.1.1*, Дружеството прилага МСФО 16, считано от 1 януари 2019 г. Ефектите от преминаването към МСФО 16 са описани в *Приложение 2.4*.

Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2019 година

На началната дата на лизинга, която е по-ранната от двете дати - датата на лизинговото споразумение или датата на ангажирането на страните с основните условия на лизинговия договор, Дружеството прави анализ и оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг. Даден договор представлява или съдържа лизинг, ако по силата на него се прехвърлят срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време.

Лизингополучател

Дружеството прилага единен модел на признаване и оценка на всички договори за лизинг, с изключение на краткосрочните лизингови договори (лизингов договор със срок от 12 месеца или по-малко от датата на стартиране на лизинга и който не съдържа опция за покупка) и лизинговите договори на активи на ниска стойност (като таблети, персонални компютри, телефони, офис техника и други).

Дружеството не се е възползвало от практическата целесъобразна мярка на МСФО 16, която позволява на лизингополучателя за всеки клас идентифициран актив да не отделя нелизинговите от лизинговите компоненти, а вместо това да отчита всеки лизингов компонент и свързаните с него нелизингови компоненти като отделен лизингов компонент. За договори, които съдържат лизинг на един или повече лизингови и нелизингови компоненти, Дружеството прилага политика да разпределя възнаграждението по договори, които съдържат лизингови и нелизингови компоненти, на база относителните единични цени на лизинговите компоненти и съвкупната единична цена на нелизинговите компоненти.

ЧЕЗ Електро България АД
Финансов отчет за 2019 година

2.2 Обобщение на съществуващите счетоводни политики /продължение/

а) активи „право на ползване“

Дружеството признава в отчета за финансовото състояние актив „право на ползване“ на датата на стартиране на лизинговите договори, т.е. датата, на която основният актив е на разположение за ползване от страна на дружеството-лизингополучател.

Активите „право на ползване“ се представят в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация, загуби от обезценка и корекциите, вследствие на преоценки и корекции на задължението по лизинг. Цената на придобиване включва:

- размера на първоначалната оценка на задълженията по лизинг;
- лизингови плащания, извършени към или преди началната дата, намалени с получените стимули по договорите за лизинг;
- първоначалните преки разходи, извършени от Дружеството, в качеството му на лизингополучател;
- разходи за възстановяване, които Дружеството ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно договора;

Дружеството амортизира актива „право на ползване“ за по-краткия период от полезния живот и срока на лизинговия договор. Ако собствеността върху актива се прехвърля по силата на лизинговия договор до края на срока на договора, то го амортизира за полезния му живот. Амортизацията започва да се начислява от датата на стартиране на лизинга.

Сроковете на амортизация по типове активи, предмет на договорите за лизинг, са както следва:

- Имоти: 2-7 години
- Автомобили: 3 години

Дружеството е избрало да прилага модела на цената на придобиване за всички свои активи „право на ползване“.

Активите „право на ползване“ се тестват за обезценка в съответствие с МСС 36, като се прилага политика за определяне и отчитане на обезценката, аналогична на тази при имотите, машините и оборудването (дълготрайните материални активи). Възстановимата стойност на активите „право на ползване“ е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се определят като разлика между възстановимата и балансовата стойност (когато възстановимата стойност е по-ниска от балансовата), и се представят в отчета за всеобхватния доход като Други разходи.

Активите „право на ползване“ и тяхната амортизация са представят на отделни редове в отчета за финансовото състояние и в отчета за всеобхватния доход.

б) задължения по лизинг

Дружеството признава задължения по лизинг на датата на стартиране на лизинга, оценени по настояща стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Те включват:

- фиксирани плащания (включително фиксирани по същество лизингови плащания), намалени с подлежащите на получаване лизингови стимули;
- променливи лизингови плащания, зависещи от индекси или проценти първоначално оценени, използвайки индексите или процентите на датата на стартиране на лизинга;
- цената за упражняване на опцията за покупка, ако е достатъчно сигурно, че Дружеството-лизингополучател ще ползва тази опция;
- плащания на санкции за прекратяване на лизинговите договори, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на Дружеството-лизингополучател;
- сумите, които Дружеството очаква да плати на лизингодателите като гаранции за остатъчна стойност.

2.2 Обобщение на съществуващите счетоводни политики /продължение/

Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекси или преоценки, а са свързани с изпълнение или с използването на основния актив, не се включват в оценката на задължението по лизинг и в актива „право на ползване“. Те се признават като текущ разход в периода, в който настъпи събитието или обстоятелството, довело до тези плащания и се включват към разходи за външни услуги (в отчета за всеобхватния доход), в печалбата и загубата за годината.

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в договора, ако той може да бъде непосредствено определен или с диференциалния лихвен процент на Дружеството, който то би плащало в случай, че заеме финансови средства, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива „право на ползване“, за сходен период от време, при сходно обезпечение и в сходна икономическа среда.

Лизинговите плащания (вноски) съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихва) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница). Лихвените разходи по лизинга се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на Дружеството през периода на лизинга на периодична база, така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение, като се представят като „финансови разходи“.

Задълженията по лизинг се представят на отделен ред в отчета за финансовото състояние.

Дружеството оценява последващо задължението по лизинг като:

- увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по задълженията по лизинг;
- намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания;
- преоценява балансовата стойност на задълженията по лизинг, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор;
- гаранциите за остатъчна стойност се преразглеждат и коригират, ако е необходимо към края на всеки отчетен период.

Дружеството преоценява задълженията си по лизинг (при което извършва и кореспондиращи записвания към съответните активи „право на ползване“), когато:

- има промяна в срока на лизинга или е възникнало събитие или обстоятелство, което е довело до промяна в оценката на опцията за закупуване, при което коригираните задължения по лизинг се преизчисляват с коригиран дисконтов процент;
- има промяна в плащанията за лизинг, произтичаща от промяна в индекс или процент или има промяна в сумите, които се очаква да бъдат дължими по гаранции за остатъчна стойност, при което коригираните задължения по лизинг се преизчисляват с непроменения (оригиналния) дисконтов процент (освен когато промяната в лизинговите плащания, произтича от промяна в плаващите лихвени проценти, в този случай се използва коригиран дисконтов процент, който отразява промените в лихвения процент);
- лизинговият договор е изменен и това изменение не е отразено като отделен лизинг, в този случай задължението по лизинг се преизчислява като се базира на срока на променения лизингов договор, дисконтирайки променените лизингови плащания с коригиран дисконтов процент към датата на влизане в сила на изменението.

в) Краткосрочни лизингови договори и лизингови договори основният актив, по които е с ниска стойност

Дружеството прилага освобождаването по реда на МСФО 16 от изискването за признаване на актив „право на ползване“ и задължение по лизинг за краткосрочните си лизингови договори за наем на мултифилтриращи системи за пречистване на вода и абонаментна такса за паркинг, и за лизинговите си договори на активи на ниска стойност, представляващи компютри, принтери, телефони и други активи, които са част от предоставената услуга в областта на информационните и телекомуникационни технологии, за които Дружеството счита, че са на ниска стойност като нови и се използват самостоятелно в Дружеството, без да са зависими и тясно свързани с други активи.

Плащанията във връзка с краткосрочни лизингови договори и лизингови договори, по които основният актив е с ниска стойност, се признават директно като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга към разходи за външни услуги (Приложение 3.4, Приложение 12).

2.2 Обобщение на съществуващите счетоводни политики /продължение/

Счетоводна политика, приложима до 31 декември 2018 година

Определянето дали дадено споразумение представлява или съдържа лизинг се базира на същността на споразумението, в неговото начало, и изисква оценка относно това дали изпълнението на споразумението зависи от използването на конкретен актив или активи и дали споразумението прехвърля правото за използване на актива.

Дружеството като лизингополучател по оперативен лизинг

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя. Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи за външни услуги в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

2.2.14. Акционерен капитал и резерви

Основен капитал

Основният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платени акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премиен резерв.

Резерв от отделяне

Резервът от отделяне е формиран през 2007 г., в резултат на договора за отделяне. Резервът има общ характер и може да се използва за разпределение на печалбата подобно на фонд неразпределена печалба.

Основна нетна печалба на акция

Сумата на основната стойност на нетната печалба на акция е изчислена като финансовият резултат за периода е разделен на средно-претегления брой на обикновените акции налични през периода. Намалената стойност на нетната печалба на акция е изчислена като нетният финансов резултат за периода за разпределение към акционерите, притежаващи обикновени акции е разделен на средно-претегления брой на обикновените акции налични през периода плюс средно-претегления брой на обикновените акции, които биха били издадени при конвертиране на всички потенциални акции в обикновени акции. Допълнителна информация е представена в Приложение 5.

2.2.15. Провизии

Провизии се признават, когато Дружеството има настоящо задължение (правно или конструктивно) в резултат на минали събития; има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток от ресурси, съдържащ икономически ползи; и може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението. Когато Дружеството очаква, че някои или всички необходими за уреждането на провизията разходи ще бъдат възстановени, например съгласно застрахователен договор, възстановяването се признава като отделен актив, но само тогава, когато е практически сигурно, че тези разходи ще бъдат възстановени. Разходите за провизии се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), нетно от сумата на възстановените разходи. Когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е съществен, провизиите се дисконтират като се използва текуща норма на дисконтиране преди данъци, която отразява специфичните за задължението рискове. Когато се използва дисконтиране, увеличението на провизията в резултат на изминалото време, се представя като финансов разход.

2.2 Обобщение на съществуващите счетоводни политики /продължение/

2.2.16. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи на персонала включват заплати, възнаграждения, междинни и годишни бонуси, вноски за социално осигуряване и годишни компенсируеми отпуски на служителите, които се очаква да бъдат изцяло уредени в рамките на 12 месеца след края на отчетния период. Когато Дружеството получи услугата, те се признават като разход за персонала в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив. Краткосрочните доходи на персонала се оценяват по недисконтираната сума на очакваните за уреждане разходи.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на Дружеството като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ), фонд "Гарантиране вземания на работниците и служителите" (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година.

Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 58,50:41,50 (2018 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от Дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към Дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от Дружеството вноски по плановите с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно българското трудово законодателство, Дружеството като работодател, е задължено да изплати 2 или 6 брутни месечни заплати на своите служители при пенсиониране, в зависимост от прослуженото време. Ако служителят е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия си стаж, той трябва да получи 6 брутни месечни заплати при пенсиониране, а ако е работил по-малко от 10 години – 2 брутни месечни заплати. Съгласно Колективния трудов договор, ако служителят е работил в областта на енергетиката през последните 10 години той трябва да получи 4 брутни месечни заплати, а ако е работил в бранша над 10 години – 6 брутни месечни заплати.

Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран.

Дружеството определя своите задължения за изплащане на доходи на персонала при пенсиониране като използва актюерски метод на оценка.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за

2.2 Обобщение на съществуващите счетоводни политики /продължение/

лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”, б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Към датата на всеки годишен финансов отчет Дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиран в България, където функционира и самото дружество.

2.2.17. Данъци

Текущ корпоративен данък върху печалбата

Текущите данъчни активи и пасиви за текущия и предходни периоди се признават по сумата, която се очаква да бъде възстановена от или платена на данъчните власти. При изчисление на текущите данъци се прилагат данъчните ставки и данъчните закони, които са в сила или са в значителна степен приети към отчетната дата.

Текущите данъци се дебитират или кредитират директно в собствения капитал (а не в отчета за всеобхватния доход), когато данъкът се отнася до статии, които са били признати директно в собствения капитал през същия или предходни отчетни периоди.

Отсрочени данъци

Отсрочените данъци се признават по балансовия метод за всички временни разлики към отчетната дата, които възникват между данъчната основа на активите и пасивите и техните балансови стойности.

Отсрочени данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, освен до степента, до която отсроченият данъчен пасив възниква от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката.

Активи по отсрочени данъци се признават за всички намаляеми временни разлики, пренесени неизползвани данъчни кредити и неизползвани данъчни загуби, до степента, до която е вероятно да е налице облагаема печалба, срещу която да бъдат използвани намаляемите временни разлики, пренесените неизползвани данъчни кредити и неизползваните данъчни загуби, освен ако отсроченият данъчен актив възниква от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката.

Дружеството извършва преглед на балансовата стойност на отсрочените данъчни активи към края на всеки отчетен период и я намалява до степента, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява целия или част от отсрочения данъчен актив да бъде възстановен.

Непризнатите отсрочени данъчни активи се преразглеждат към края на всеки отчетен период и се признават до степента, до която е станало вероятно да бъде реализирана бъдеща облагаема печалба, която да позволи отсрочения данъчен актив да бъде възстановен.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди, въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или влезли в сила, в значителна степен, към отчетната дата.

2.2 Обобщение на съществуващите счетоводни политики /продължение/

Отсрочените данъци се дебитират или кредитират директно в собствения капитал (а не в отчета за всеобхватния доход), когато данъкът се отнася до статии, които са били признати директно в собствения капитал през същия или предходни отчетни периоди.

Дружеството компенсира отсрочени данъчни активи и пасиви само тогава, когато има законово право да приспада текущи данъчни активи срещу текущи данъчни пасиви и отсрочените данъчни активи и пасиви се отнасят до данъци върху дохода, наложени от един и същ данъчен орган за едно и също данъчно задължено предприятие.

Към 31 декември 2019 г. приложената номинална данъчна ставка е 10% (31.12.2018 г.: 10%).

Данък върху добавената стойност (ДДС)

Приходите, разходите и активите се признават нетно от ДДС, с изключение на случаите, когато:

- ✓ ДДС, възникващ при покупка на активи или услуги, не е възстановим от данъчните власти, в който случай ДДС се признава като част от цената на придобиване на актива или като част от съответната разходна позиция, както това е приложимо; и
- ✓ Търговските вземания и задължения, които се отчитат с включен ДДС.

2.2.18. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

2.2.18.1. Финансови активи

Първоначално признаване, класификация и оценяване

При първоначалното им признаване финансовите активи се класифицират в три групи, според последващата им оценка: по амортизирана стойност; по справедлива стойност през другия всеобхватен доход; и по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Дружеството първоначално оценява финансовите активи по справедлива стойност, а в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, се добавят преките разходи по сделката. Изключение са търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране - те се оценяват на база цената на сделката, определена съгласно МСФО 15 (*Приложение 2.2.2*).

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Дружеството е поело ангажимент да закупи или продаде актива.

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им признаване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на съответния финансов актив и бизнес модела на Дружеството за неговото управление. За да бъде класифициран и оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, условията на даден финансов актив трябва да пораждат парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата (СПГЛ)" по неиздължената сума на главницата. За целта се извършва анализ чрез тест на СПГЛ на нивото на инструмент.

Бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовите активи отразява начина, по който Дружеството управлява финансовите си активи за генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци произтичат от събирането на договорни парични потоци, на продажба на финансовите активи, или и двете.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи на Дружеството са класифицирани в категория *Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)*.

2.2 Обобщение на съществуващите счетоводни политики /продължение/

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Дружеството оценява финансовите активи по амортизирана стойност, когато са удовлетворени и двете условия по-долу:

- ✓ финансовият актив се държи и използва в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него, и
- ✓ условията на договора за финансов актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания на главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата.

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват на база метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Те подлежат на обезценка. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

Финансовите активи по амортизирана стойност на Дружеството включват: парични средства и еквиваленти в банки, търговски вземания, вземания от свързани лица, вкл. предоставени краткосрочни заеми и други вземания (*Приложения 7, Приложение 8, Приложение 13 и Приложение 17.*).

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва от отчета за финансовото състояние на Дружеството когато:

- ✓ правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли, или
- ✓ правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Дружеството е поело задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което:
или а) Дружеството е прехвърлило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или б) Дружеството нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазило контрола върху него.

Когато Дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпило в споразумение за прехвърляне, то прави оценка на това дали и до каква степен е запазило рисковете и ползите от собствеността. Когато Дружеството нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлило контрола върху него, то продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай Дружеството признава и свързаното с това задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Дружеството е запазило.

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от: първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаградението, което може да се изиска Дружеството да изплати.

Обезценка на финансови активи

Дружеството признава коректив (провизия за обезценка) за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Очакваните кредитни загуби се изчисляват като разлика между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват и паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

Предоставени заеми на свързани лица и парични средства и еквиваленти

За изчислението на очакваните кредитни загуби по предоставени заеми и по паричните средства и еквиваленти в банки, Дружеството прилага *общия подход за обезценка*, определен от МСФО 9.

2.2 Обобщение на съществуващите счетоводни политики /продължение/

Съгласно този подход Дружеството прилага "трिстепенен" модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив).

Очакваните кредитни загуби се признават на два етапа:

а) Финансов актив, който не е кредитно обезценен при първоначалното му възникване/придобиване, се класифицира в Етап (Stage) 1. От първоначалното му признаване неговият кредитен риск и качества са обект на непрекъснато наблюдение и анализи. Очакваните кредитни загуби на финансовите активи, класифицирани в Етап 1 се определят на база на кредитни загуби, които са резултат от възможни събития на неизпълнение, които биха могли да настъпят в рамките на следващите 12 месеца от живота на съответния актив (12-месечни очаквани кредитни загуби за инструмента).

б) В случаите, когато след първоначалното признаване на финансов актив, кредитният му риск нарасне значително и в резултат от това неговите качества се влошат, той се класифицира в Етап (Stage) 2. Очакваните кредитни загуби на финансовите активи, класифицирани в Етап 2 се определят за целия оставащ живот (срок) на съответния актив, независимо от момента на настъпването на неизпълнението (очаквани кредитни загуби за целия живот (срок) на инструмента).

Ръководството на Дружеството е разработило политика и комплекс от критерии за анализ, установяване и оценка настъпване на състояние на „значително нарастване на кредитния риск“. Основни въпроси от тях са оповестени в *Приложение № 18*.

В случаите, когато кредитният риск на финансов актив нарасне до ниво, което индикира, че има настъпило събитие на неизпълнение, финансовият актив се счита за обезценен и той се класифицира в Етап (Stage) 3. На този етап се установяват и изчисляват понесените загуби по съответния актив за целия му оставащ живот (срок).

Ръководството на Дружеството е извършило съответни анализи, на база на които е определило комплекс от критерии за събития на неизпълнение. Един от тях е просрочия на дължими договорни плащания повече от 90 дни, освен ако за определен инструмент не са налице обстоятелства, които правят оборимо това твърдение. Наред с него, се наблюдават и други събития, въз основа на вътрешна и външна информация, които са индикатор, че длъжникът не е в състояние да изплати (възстанови) всички все още дължими от него суми по договор, вкл. като се вземат предвид и всички кредитни обезпечения и улеснения, държани от Дружеството. Основни въпроси от политиката и комплекса от критерии са оповестени в *Приложение № 18*. Дружеството коригира очакваните кредитни загуби, определени на база исторически данни, с прогнозни макроикономически показатели, за които е установено, че има корелация и се очаква да окажат влияние върху размера на очакваните кредитни загуби в бъдеще (*Приложение 2.1.6*).

Дружеството оценява кредитната си експозиция по предоставени заеми на свързани лица на база вътрешно определени проценти за загуба при настъпване на събития на загуба.

Търговски и други вземания и активи по договори с клиенти

За изчисляване на очакваните кредитни загуби на търговските вземания и активите по договори с клиенти Дружеството е избрало и прилага опростен подход на база матрица за изчисление на очаквани кредитни загуби и не проследява последващите промени в кредитния им риск. При този подход то признава коректив (провизия за обезценка) въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата. Дружеството е разработило и прилага матрица(и) за провизиране (*Приложение 7 и Приложение 18*).

За отделни вземания, обичайно с голям размер или при специфични обстоятелства на длъжника, се прилага индивидуален подход на база вероятностно-притеглени сценарии за бъдеща събираемост и очакваните кредитни загуби за целия живот на вземането. (*Приложение 2.3 и Приложение 7*)

Отписване

Финансовите обезценени активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

2.2 Обобщение на съществуващите счетоводни политики /продължение/

2.2.18.2. Финансови пасиви

Първоначално признаване, класификация и оценяване

Финансовите пасиви на Дружеството включват търговски и други задължения, задължения към свързани лица и банкови овърдрафти.

При първоначално им признаване, обичайно, те се класифицират като пасиви по амортизирана стойност.

Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства, и търговски и други задължения, нетно от преките разходи по сделката.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация. Обичайно те се класифицират и оценяват по амортизирана стойност.

Класификационни групи

Получени заеми и други привлечени средства

След първоначалното им признаване, Дружеството оценява лихвоносните заеми и привлечени средства по амортизирана стойност, чрез метода на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато съответният финансов пасив се отписва, както и чрез амортизацията на база ефективен лихвен процент.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквито и да било дисконти или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ефективния лихвен процент. Амортизацията се включва като "финансов разход" в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Отписване

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитор при по същество различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в съответните балансови суми се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Компенсирание на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират (нетират) и в отчета за финансовото състояние се отразява нетната сума, ако съществува приложимо законно право за компенсиране на признатите суми и ако е налице намерение за уреждане на нетна основа, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите.

Това изискване произтича от идеята на реалната стопанска същност на отношенията на Дружеството с даден контрагент, че при едновременното съществуване на тези две изисквания очакваният фактически бъдещ паричен поток и ползи от тези разчети за предприятието е нетният поток, т.е. нетната сума отразява реалното право или задължение на Дружеството от тези финансови инструменти - при всички обстоятелства да получи или плати единствено и само нетната сума. Ако не са налице едновременно и двете условия се приема, че правата и задълженията на Дружеството по повод тези насрещни разчети (финансови инструменти) не се изчерпват при всички ситуации само и единствено с получаването или плащането на нетната сума.

Политиката за нетирането е свързана и с оценката, представянето и управлението на реалния кредитен и ликвиден риск, свързан с тези насрещни разчети.

2.2 Обобщение на съществуващите счетоводни политики /продължение/

Критериите, които се прилагат за установяване на "наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" са:

- да не зависи от бъдещо събитие, т.е да не е приложимо само при настъпване на някакво бъдещо събитие;
- да бъде възможно за упражняване и защитимо с правни способности в хода на (кумулятивно):
 - обичайната дейност,
 - в случай на неизпълнение/просрочие, и
 - в случай на неплатежоспособност или несъстоятелност.

Приложимостта на критериите се оценява спрямо изискванията на българското законодателство и установените договорености между страните. Условието за "наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" винаги и задължително се оценява заедно с второ условие - за "задължително намерение за уреждане на тези разчети на нетна база".

2.2.19. Оценяване на справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на Дружеството се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са на повтаряща се (ежегодна) база – получени банкови заеми и предоставени заеми на трети лица, определени търговски и други вземания и задължения.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

Оценяването на справедливата стойност на нефинансов актив взема предвид способността на пазарен участник да генерира икономически изгоди от използването на актива според най-ефективната и най-добрата му употреба или от продажбата на актива на друг пазарен участник, който ще използва актива според най-ефективната и най-добрата му употреба.

Дружеството използва оценителски методи, уместни при обстоятелствата, за които има достатъчно данни за оценяване на справедливата стойност като се максимизира използването на подходящи наблюдавани входящи данни и се свежда до минимум използването на ненаблюдавани входящи данни.

Всички активи и пасиви, които са оценени по справедлива стойност или за които се изисква оповестяване на справедлива стойност във финансовия отчет, са групирани в категории според йерархията на справедливата стойност, както е описано по-долу, въз основа на най-ниското ниво използвани входящи данни, които имат значително влияние при оценяването на справедливата стойност като цяло:

- Ниво 1 – Използват се котиран (некоригирани) цени на активни пазари за идентични активи или пасиви
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котиран цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на определени корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

За тези активи и пасиви в Дружеството са разработени вътрешни правила и процедури за оповестяването на справедливата стойност.

2.3 СЪЩЕСТВЕНИ СЧЕТОВОДНИ ПРЕЦЕНКИ, ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ И ПРЕДПОЛОЖЕНИЯ

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни пасиви към отчетната дата, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки биха могли да доведат до фактически резултати, които да изискват съществени корекции в балансовите стойности на съответните активи или пасиви в следващи отчетни периоди.

Приблизителни оценки и предположения

Основните предположения, които са свързани с бъдещи и други основни източници на несигурности в приблизителните оценки към края на отчетния период, и за които съществува значителен риск да доведат до съществени корекции в балансовите стойности на активите и пасивите през следващия отчетен период, са посочени по-долу. Дружеството базира своите предположения и преценки на параметри, налични към датата на изготвяне на финансови отчети. Съществуващите обстоятелства и предположения за бъдещи промени все пак биха могли да се променят поради изменения на пазарите или обстоятелства извън контрола на Дружеството. Такива промени намират отражение в предположенията, тогава когато настъпят.

При прилагането на възприетите счетоводни политики, ръководството на Дружеството е направило следните преценки, които имат най-съществен ефект върху сумите, признати във финансовия отчет:

2.3.1. Приходи от договори с клиенти

Ключовите преценки и предположения, които оказват съществено влияние върху размера и срока за признаване на приходите от договори с клиенти са оповестени в *Приложение №2.2.2* и *Приложение № 3.1.* и са както следва:

- *Определяне момента във времето на изпълнение на задължението* по доставка на електрическа енергия;
- *Съображения, свързани с взаимоотношенията принципал срещу агент* - в рамките на предмета на дейност Дружеството осъществява определени сделки, за които то е определило, че е в ролята на агент съгласно МСФО 15, както следва:
 - ✓ Продажба на електрическа енергия, произведена от ВЕИ производители (до 30.09.2019 г. с мощност до 4 Мвт и от 01.10.2019 г. с мощност до 1 Мвт) на НЕК;
 - ✓ Продажба на електроенергия от името на ВЕИ производители (с мощност по голяма или равна на 1 Мвт.) на БНЕБ – сделки, при които Дружеството отчита нетни приходи до размера на договореното възнаграждение с ВЕИ производителите за извършената услуга по препродажба, под формата на комисионна, изчислена на база продаденото количество електроенергия;
 - ✓ Такси за мрежови услуги, определени по цени на КЕВР и събирани от клиентите в полза на разпределителните дружества;
 - ✓ Компонентата *Задължение към обществото* - определена по цена на КЕВР и събирана от клиентите в полза на ФСЕС;
 - ✓ Фактурирани суми на клиентите на основание чл. 51 от ПИКЕЕ (отменени с Д.В. бр. 97 от 23.11.2018 г.) по цени, определена от КЕВР и събирани в полза на електроразпределителните дружества.

2.3.2. Изчисление на очаквани кредитни загуби за финансови активи, отчитани по амортизируема стойност

Измерването на очакваната кредитна загуба за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (предоставени заеми, търговски и други вземания и активи по договори с клиенти), както и за предоставени парични гаранции е област, която изисква използването на комплексни модели и съществени предположения за бъдещи икономически условия и кредитно поведение на клиенти и длъжници (например вероятността контрагентите да не изпълнят задълженията си и произтичащите от тях загуби).

2.3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения /продължение/

За прилагането на тези изисквания ръководството на Дружеството прави редица съществени преценки, като:

- а) определяне на критерии за идентифициране и оценка на значително увеличение на кредитния риск;
- б) избор на подходящи модели и предположения за измерване на очакваните кредитни загуби;
- в) формиране на групи от сходни финансови активи (портфейли) за целите на измерването на очакваните кредитни загуби;
- г) установяване и оценка за зависимостта между историческите проценти на просрочие и поведението на определени макропоказатели, за да се отразят ефектите от прогнозите за тези макропоказатели в бъдеще при изчисленията на очакваните кредитни загуби. (Приложение 7 и Приложение 18).

За търговските и други вземания, вземания от свързани лица и активи по договори с клиенти:

Дружеството използва матрица(и) за провизии за изчислението на очакваните кредитни загуби от търговските и други вземания, вкл. от свързани лица, и активите по договор.

Процентите на провизиите се базират на дните просрочие за групи от различни клиентски сегменти, които имат сходни модели на загуба.

Матрицата(ите) за провизии първоначално се основава на детайлни исторически наблюдения за проценти на несъбираемост на вземанията на Дружеството и движението на вземанията по групи просрочия. Обичайно се използват исторически данни за 3 години спрямо датата на финансовия отчет. Дружеството калибрира матрицата(ите) така, че да коригира исторически установените зависимости за кредитните загуби с прогнозната информация, използвайки и вероятностни сценарии. Например, ако се очаква дадени прогнозни икономически условия да се влошат или подобрят през следващата година, което може да доведе до доказано корелационно увеличение на просрочията в дадения сектор (тип клиент), историческите проценти на неизпълнение се коригират. Към всяка отчетна дата, наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение се актуализират и се отчитат ефектите от промените в прогнозните оценки.

Оценката на съотношението между наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение, прогнозните икономически условия и очакваните кредитни загуби е съществена счетоводна оценка. Стойността на очакваните кредитни загуби е чувствителна към промени в обстоятелствата и прогнозните условия. Историческите кредитни загуби на Дружеството и прогнозните икономически условия могат да се отклоняват за действителната несъбираемост в бъдеще.

Специфична обезценка за очаквани кредитни загуби се изчислява за клиенти със следния статус:

- ✓ За вземания от клиенти в несъстоятелност и ликвидация – Дружеството е оценило и исторически е доказано, че обичайно няма надеждна гаранция за събирането на такива вземания и признава 100% обезценка;
- ✓ За съдебни и присъдени вземания до 3 години се изчислява обезценка съобразно историческия % на събираемост на тези вземания (при доказани обстоятелства, коригиран и с корелационен фактор напред). За съдебни и присъдени вземания над 3 години се признава 100% обезценка.
- ✓ За съдебни вземания, прекратени на основание чл.433 от ГПК се прилага 100% обезценка.
- ✓ За търговските вземания от клиенти над 1 година на основание член 51 от ПИКЕЕ и тези със статус съдебен на същото основание се признава 100% обезценка, вкл. поради законодателните промени през периода и отмяната на ПИКЕЕ.
- ✓ За индивидуални проблемни вземания при специални условия и/или над определен стойностен размер, обезценката от кредитни загуби се определя като се разработват различни сценарии на събираеми бъдещи парични потоци, които сценарии се претеглят в общ резултат на база преценката на ръководството за тяхната вероятност за настъпване.

Информацията за очакваните кредитни загуби от търговските вземания, вземанията от свързани лица и активите по договор на Дружеството са оповестени в *Приложение 7*.

През 2019 г. е отчетена допълнителна обезценка в размер на 4.982 хил.лв. (за 2018 г.: 7.059 хил.лв.) (*Приложение 18*)

ЧЕЗ Електро България АД
Финансов отчет за 2019 година

2.3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения /продължение/

За предоставените заеми и парични гаранции

Дружеството е възприело общият подход за изчисляване на обезценката от очакваните бъдещи кредитни загуби на предоставените заеми на свързани лица и на предоставените суми на трети лица под формата на парични гаранции съгласно МСФО 9. За целта Дружеството прилага избран от него модел. Неговото приложение минава през няколко стъпки. Първо се определя кредитен рейтинг на длъжника посредством методологии на водещи рейтингови агенции за съответните сектори в икономиката и съотношения, количествени и качествени параметри на и показатели за даденото Дружество.

Като втора стъпка, чрез статистически модели, включващи исторически данни за вероятности за неизпълнение (PD), преходи между различни рейтинги, макроикономически данни и прогнози, се пресмятат релевантните маргинални PD по години за всеки рейтинг. На трето място, на база на този анализ и определения рейтинг, както и на комплекс от показатели за характеристики на инструмента към датата на всеки финансов отчет, се определят: етапът на инструмента (Етап 1, Етап 2 или Етап 3), нужните PD за срока на инструмента, както и загубата при неизпълнение (LGD). Основната формула за изчисление на очакваните кредитни загуби е: $ECL = PD \times LGD \times EAD$, където:

ECL е показателя за очаквани кредитни загуби

PD е показателя за вероятност за неизпълнение

LGD е показателя за загубата при неизпълнение, и

EAD е показателя на сума на експозицията при неизпълнение.

При определянето на загубата се вземат предвид всички гарантирани и/или обезпечени и/или застраховани. По този начин, като последна стъпка, използвайки всички тези параметри, и след дисконтиране, се достига до калкулация на оценката на очакваната кредитна загуба за съответния период на съответния финансов актив.

В етап 1 се включват предоставени заеми, които са класифицирани като „редовни“ съгласно вътрешно разработена рискова класификационна схема. Това са заеми, предоставени на длъжници с нисък риск от неизпълнение, редовно обслужване, без значителни влошавания в ключови показатели (финансови и нефинансови), и не са налице дължими суми, които са в просрочие. Очакваната загуба от обезценка за тези заеми се изчислява на база на вероятност за неизпълнение за следващите 12 месеца и очакването на Дружеството за размера на загуба при експозиция в неизпълнение в следващите 12 месеца.

В етап 2 се включват предоставени заеми, които са класифицирани като „съмнителни“. Това са заеми, при които е налице установено (на база комплекс от показатели) съществено влошаване на кредитния риск, свързан с длъжника, спрямо първоначалното признаване на експозицията. Очакваната загуба от обезценка за тези заеми се изчислява на база вероятност за неизпълнение за целия живот на предоставения заем, който се счита за кредитно-необезценен и очакването на Дружеството за размера на загуба при експозиция в неизпълнение за целият ѝ жизнен цикъл.

В етап 3 се включват предоставени заеми, които са класифицирани като „заеми в неизпълнение“. Това са заеми, при които са налице доказателства, че активът е кредитно-обезценен, т.е. настъпило е кредитно събитие (съгласно приетата политика за състав на събития за неизпълнение). За целта се извършва анализ на система от показатели, използвани като индикатори за настъпили кредитни загуби. Загубата от обезценка за тези заеми се изчислява на база вероятностно-претеглени сценарии за очакването на Дружеството за размера на загуба при кредитно-обезценена експозиция в неизпълнение за целия ѝ жизнен цикъл.

Предоставен заем, респективно финансов актив, е с кредитна обезценка, когато са настъпили едно или повече събития, оказващи неблагоприятно въздействие върху очакваните бъдещи парични потоци от този заем, респективно финансов актив.

Дружеството оценява кредитната си експозиция по предоставени заеми на свързани лица на база вътрешно определени проценти за загуба при настъпване на събития на загуба.

Същият модел Дружеството използва за определяне на очакваните кредитни загуби при предоставените гаранции.

2.3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения /продължение/

Основни въпроси от политиката и комплекса от критерии за оценка на експозицията на Дружеството към кредитен риск, свързан с предоставените заеми, са оповестени в *Приложение № 18*.

През 2018 г. отчетената обезценка по предоставени през същия период заеми е в размер на 15 хил. лв., а по предоставените гаранции – 3 хил.лв. (*Приложение 13*) Към 31.12.2019 г. заемът е изцяло погасен и обезценката е възстановена. Към 31.12.2019 г. провизията за очаквани кредитни загуби по предоставени гаранции е възстановена.

Парични средства

За изчислението на очакваните кредитни загуби по паричните средства и еквиваленти в банки, Дружеството прилага общия „триетапен“ подход за обезценка, определен от МСФО 9. За целта се прилага модел, базиран на публикуваните рейтинги на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody's, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На тази база, от една страна, се определят показателите за PD (вероятности за неизпълнение), като се използват публичните данни на PD рефериращи към рейтинга на съответната банка, а от друга, чрез промяната на рейтинга на съответната банка от период в период, Дружеството оценява наличието на завишен кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват по формулата:

$ECL = PD \times LGD \times EAD$, където:

ECL е показателя за очаквани кредитни загуби

PD е показателя за вероятност за неизпълнение

LGD е показателя за загубата при неизпълнение, и

EAD е показателя на сума на експозицията при неизпълнение.

При определянето на LGD се взема предвид наличието на гарантирани и/или обезпечени суми по съответните банкови сметки.

Ръководството на Дружеството е направило специален анализ и е установило, че паричните средства и еквиваленти съдържат пренебрежително малък процент очаквана загуба поради високата оценка на рейтингите на банките, с които Дружеството оперира в текущия и предходен период, което води до несъществена сума, която ръководството е приело да не признава във финансовите отчети.

2.3.3. Нефактурирана енергия

Приходите от продажба на електрическа енергия се признават в отчета за всеобхватния доход на месечна база за периода, за който се отнася потреблението.

През 2007 г. ЧЕЗ Електро България премина към фактуриране на база 1-месечно ролиращо отчитане на електрическата енергия и по тази причина Дружеството прави приблизителна оценка за неотчетената консумирана енергия към края на месеца. Разликата в приблизителните оценки за периодите се признава като приход или разход в отчета за всеобхватния доход. Тази преценка е направена на база историческа информация за потреблението и тенденции. Поради естеството на факторите и предположенията, заложи в методиката, е възможно приблизителните оценки да се различават от фактическите резултати. Сумата на нефактурираната енергия се коригира в посока на увеличение или намаление в зависимост от сезонните колебания. Допълнителна информация е представена в *Приложение 7*.

Начислената нефактурирана енергия е представена в отчета за финансовото състояние като активи по договор (*Приложение 2.2.2.б*) и към 31.12.2019 г. е в размер на 45.980 хил.лв. (31.12.2018 г.: 48.061 хил.лв.), нетно от обезценка за кредитни загуби (*Приложение 7*).

2.3.4. Провизия за съдебни искове и провизия за санкции

Дружеството е страна в редица значителни съдебни спорове и производства въз основа на които са признати провизии или са оповестени условни задължения, които са представени в *Приложения 10*.

Необходими са значителни преценки и предположения от ръководството, със съдействието на вътрешни правни експерти и привлечени външни адвокати, при оценката на потенциалните ефекти от тях (т.е. дали задължението трябва да бъде признато или да бъде оповестено условно задължение и дали потенциалните изходящи потоци могат да бъдат надеждно оценени) поради присъщата несигурност относно крайния изход на тези спорове и производства и тяхната сложност.

ЧЕЗ Електро България АД
Финансов отчет за 2019 година

2.3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения /продължение/

Изходът от тези съдебни спорове е несигурен и действителните ресурси, необходими за покриване на задълженията, може да се различават от признатите суми. Допълнителна информация е представена в *Приложение 10*.

Към 31 декември 2019 г. начислените провизии за задължения по съдебни искове срещу Дружеството и издадени наказателни постановления от КЗК, което е в процес на обжалване от Дружеството, са в размер на 2.140 хил. лв. (31.12.2018 г.: начислени провизии по съдебни искове срещу Дружеството и издадено наказателно постановление от КЗК са в размер на 1.932 хил.лв.) (*Приложение 10*).

2.3.5. Провизия за енергийна ефективност

Съгласно разпоредбите на Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ), в сила от 15 май 2015 г., последно изменен и допълнен с ДВ. Бр. 83 от 9 октомври 2018 г., ЧЕЗ Електро България АД е задължено лице по смисъла на чл. 14, ал. 4, т. 1 от Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ). На Дружеството се определят индивидуални поименни цели за реализиране на енергийни спестявания в крайното потребление на енергия. Дружеството е задължено да изпълни индивидуално поставените цели за енергийни спестявания определени с решение на МС. Отчитането на енергийни спестявания, постигнати от задължените лица се осъществява чрез Удостоверения за енергийни спестявания издавани (УЕС) от АУЕР. С Наредбата за методиките за определянето на националната цел за енергийна ефективност са предоставени няколко възможности за изпълнението на целите:

- ✓ Преки инвестиции в енергийни спестявания при крайното потребление на енергия
- ✓ Предлагање на енергийноэффективни услуги
- ✓ Вноски във Фонд „Енергийна ефективност и възобновяема енергия“
- ✓ Придобиване (покупка) на УЕС от мерки, изпълнени от други лица.

Съгласно Закона за енергийната ефективност, Решение № 796 от 20.12.2017 г. на Министерски Съвет и разпределението на националната цел за енергийни спестявания между задължените лица, „ЧЕЗ Електро България“ АД, в качеството си на краен снабдител има определена индивидуална цел за постигане на енергийни спестявания в размер на 51,885 GWh за 2017 г.

С протоколно решение № 27 от 11.07.2018 г. на Министерския съвет е приет Списък на задължените лица по чл. 14, ал. 4 от ЗЕЕ и определените им индивидуални цели за енергийни спестявания за изпълнение през 2018 г. Съгласно този списък на „ЧЕЗ Електро България“ АД е определена индивидуална цел от 76,960 GWh. На 25.10.2019 г. АУЕР публикува Поименен списък на задължените лица по чл. 14, ал. 4 от ЗЕЕ и стойностите на определените им индивидуални цели за енергийни спестявания за 2019 г. списъкът е утвърден с Протокол № 43/23.10.2019г. на МС. Новата цел за 2019 г. на Дружеството е в размер на 52,425 GWh.

В същият списък е отчетено изпълнението на част от целта за 2017 г. и е посочен крайният размер на неизпълнението (40.176 GWh), а кумулативната цел за 2017-2019 е в размер на 326,875 GWh. В кумулативната цел е натрупана стойността на неизпълнението на целта за 2017 г. умножена по 3 (за срока на действие на целите в периода 2017-2019), както и стойността на неизпълнението на целта за 2018 г. умножена по 2 и към тях е прибавена новата цел за 2019 г.

Индивидуално определените цели за енергийни спестявания, определени с решение на МС за 2017 г. 2018 г. и 2019 са както следва:

- За 2017 г. – 40,176 GWh
- За 2018 г. – 76,960 GWh
- За 2019 г. – 52,425 GWh

След извършен анализ на възможности за изпълнение на целите и предвид размера на необходимото финансиране, Дружеството е преценило, че целите за енергийни спестявания ще бъдат изпълнени чрез закупуване на УЕС.

През 2019 г. няма развитие на пазара за реализиране на Удостоверения за енергийни спестявания, поради което Дружеството прилага последователност при начисляването на провизията за енергийна ефективност, като за определяне на приблизителната оценка на допълнителната провизия са използвани ценовите нива получени, на база оферти от независими трети лица за цена на 1 мвт.ч. енергийни спестявания.

Допълнителна информация е представена в *Приложение 10*.

2.3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения /продължение/

През 2019 г. отчетената провизия за изпълнение на целите за енергийни спестявания по ЗЕЕ за 2017, 2018 г. и 2019 г. с период на валидност до края на отчетния програмен период (2021 г.) е в размер на 13.653 хил. лв. (на 2018 г.: 12.761 х.лв.) (Приложение 10)

2.3.6. Доходи на персонала при пенсиониране

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се определя чрез актюерска оценка. Тази оценка изисква да бъдат направени предположения за нормата на дисконтиране, бъдещото нарастване на заплатите, текуществото на персонала и нивата на смъртност. Поради дългосрочния характер на доходите на персонала при пенсиониране, тези предположения са обект на значителна несигурност.

Към 31 декември 2019 г., задължението на Дружеството за доходи на персонала при пенсиониране е в размер на 900 хил. лв. (2018: 472 хил. лв.). През 2019 г. отчетените разходи за доходи на персонала при пенсиониране в печалбата и загубата за периода са в размер на 187 хил. лв. (на 2018 г.: 128 х.лв.) (Приложение 16)

Допълнителна информация за доходите на персонала при пенсиониране е представена Приложение 16.

2.3.7. Лизинг

2.3.7.1. Определяне дали даден договор съдържа лизинг или лизингови елементи

При идентифициране и класифициране на лизинг или на лизингов елемент в даден договор, Дружеството преценява дали договорът съдържа идентифициран актив и дали по силата на него се прехвърля правото на контрол над използването на същия актив за съответния по договора срок.

Договорите за наем на имоти, транспортни средства и стопански инвентар съдържат лизинг, тъй като Дружеството контролира ползването на активите за договорения период от време, за което заплаща възнаграждение и активите могат да бъдат идентифицирани.

2.3.7.2. Определяне на срока на лизингови договори с опции за подновяване и прекратяване - като лизингополучател

Дружеството определя срока на лизинга като неотменимий период на лизинга, заедно с а) периодите, по отношение, на които съществува опция за удължаване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че Дружеството ще упражни тази опция и б) периодите, по отношение, на които съществува опция за прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че Дружеството няма да упражни тази опция.

В действащите лизингови договори на Дружеството е включена опция за удължаване и опция за прекратяване. Дружеството прилага преценки при определяне дали притежава достатъчна степен на сигурност, че ще упражни опцията за удължаване или за прекратяване, като взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимули за упражняване на опция за удължаване или за не упражняване на опция за прекратяване, (като разходи за договаряне, преместване и определяне на друг актив, съответстващ на нуждите на предприятието, значението на актива за дейността на Дружеството и др.).

След датата на стартиране на лизинга Дружеството прави повторна оценка на срока на договора, при настъпване на важно събитие или съществено изменение в обстоятелствата, което е под негов контрол и засяга това доколко е достатъчно сигурно, че Дружеството ще упражни опция, която не е била отразена при определяне на срока или няма да упражни опция, която преди това е била отразена при определяне на срока на договора.

2.3.7.3. Тълкуване на обхват и съдържание на категорията „неустойка“ при определяне на срока на договорите за лизинг

Дружеството отчита няколко договори (отменяеми) за лизинг на недвижими имоти, в които няма специфично определен срок на лизинга, като срокът продължава автоматично докато която и да е от страните – лизингополучател и лизингодател не заяви неговото прекратяване. В друга част от договорите за лизинг на недвижими имоти има включен и период, през който следва да се заяви прекратяването – например не повече от 6 месеца и съответно договорът може да не изисква нито

2.3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения /продължение/

една от страните да заплаща суми при прекратяването, както и договори с опция за многократно предоговаряне – които включват първоначален период и неопределен брой предоговаряния, след края на първоначалния период, освен ако не се прекрати от която и да е от страните. За тези два типа договори дружеството прилага презумпцията за по-широк смисъл на категорията „санкция/неустойка“ по смисъла на МСФО 16, извън обхвата на описаните в договора такива, като се позовава на разумно обосновани икономически стимули, мотиви или фактори, имащи възпиращ характер и играещ роля на санкция (като например: значителни разходи по намирането на алтернативен основен актив, съществени разходи по преместване и реалокиране, същественото значение на основния актив за дейността на дружеството и други). Целта на дружеството в тези два типа договори е срокът на лизинга да отговаря на неговата реалистична бизнес преценка за хоризонта на използването на основния актив.

Срокът при тези договори към датата на влизане в сила на МСФО 16 е определен в рамките от 2 до 5 години.

2.3.7.4. Определяне на диференциален лихвен процент на договори за лизинг, в които дружеството е лизингополучател

В случаите, в които Дружеството е лизингополучател и не може непосредствено от договорите да определи лихвения процент, необходим му за дискотиране на задълженията по лизинг, то използва диференциалния лихвен процент, който би плащало в случай, че заеме финансови средства, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива „право на ползване“, за сходен период от време, при сходно обезпечение и в сходна икономическа среда. За договори, за които Дружеството няма аналогично финансиране, то търси наблюдаеми данни като пазарни нива на кредитите и банкова статистика, която е публично достъпна и прави специфични за него изчисления и корекции, за да отрази собствения си кредитен рейтинг (*Приложение 2.2.13*).

2.3.7.5. Преглед за индикатори за обезценка на активите „право на ползване“

Към датата на всеки отчет ръководството на Дружеството извършва преглед за обезценка на активите „право на ползване“. Ако са налице индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност то последната се изписва до възстановимата стойност на активите.

Дружеството е направило преглед и е установило, че няма налице индикатори за обезценка към 31.12.2019 г.

2.3.8. Полезни животи на машини и оборудване и нематериални активи

Финансовото отчитане на машини и оборудване и на нематериалните активи включва използването на приблизителни оценки за техните очаквани полезни животи и остатъчни стойности, които се базират на преценки от страна на ръководството на Дружеството. Информация за полезния живот на оборудването е представена в *Приложение 2.2.6*.

През 2019 г. не са правени промени в определения полезен живот на машините, оборудването и нематериалните активи.

2.3.9. Отсрочени данъчни активи

Отсрочени данъци се признават по балансовия метод за всички временни разлики към отчетната дата, които възникват между данъчната основа на активите и пасивите и техните балансови стойности.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди, въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или влезли в сила, в значителна степен, към отчетната дата. Признаването на отсрочените данъчни активи е в зависимост от вероятността да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява отсрочения данъчен актив да бъде възстановен.

Към 31 декември 2019 г. отсрочените данъчни активи са в размер на 3.781 хил. лв. (31.12.2018 г. 3.865 хил.лв.).

През 2019 г. признатите отсрочени данъчни активи, нетно, са в размер на (111) хил. лв. (2018 г.: 1.127 хил.лв.)

Допълнителна информация е представена в *Приложение 4*.

2.4 ЕФЕКТИ ОТ ПЪРВОНАЧАЛНОТО ПРИЛАГАНЕ НА МСФО 16

В настоящото приложение са представени ефектите върху финансовия отчет на Дружеството за 2019 г. от прилагането за първи път на МСФО 16 Лизинг.

Дружеството прилага МСФО 16 Лизинг от 1 януари 2019 г., като за преминаването е избрало модифицирания ретроспективен подход, при който сравнителната информация за 2018 г. остава непроменена.

Дружеството е избрало да приложи практическото облекчение да не преоценява дали даден договор е или съдържа компонент лизинг към 1 януари 2019 г., като е приело да приложи стандарт МСФО 16 само към тези договори, които преди това са били идентифицирани за лизингови съгласно МСС17 и КРМСФО 4 на датата на прилагането за първи път.

При прилагането на МСФО 16, Дружеството е признало задължения по лизинг, които преди това са квалифицирани като “оперативни лизинги”, съгласно МСС 17 Лизинг. Тези задължения са оценени по настояща стойност на оставащите лизингови плащания, дисконтирани с диференцирания лихвен процент на Дружеството към 1 януари 2019 г. Средно-претегления диференциран лихвен процент на Дружеството, приложено към задълженията по лизинг на 1 януари 2019 е 0,93%.

	<u>2019</u>
	<u>хил.лв.</u>
Суми по отворени договори по оперативен лизинг към 31 декември 2018г.	5.524
(Намаления): краткосрочни лизингови договори признати по линеен метод	4
(Намаления): лизингови договори, основният актив на които е с ниска стойност, признавани по линеен метод	408
Увеличения: корекции, в резултат на различно третиране на опциите за удължаване и прекратяване	-
Общо: недисконтирани суми по отворени договори за оперативен лизинг	<u>5.112</u>
Дисконтирани, използвайки диференцирания лихвен процент от 0.93%	<u>4.982</u>
Задължение по лизинг, признато към 1 януари 2019 г.	4.982
в т.ч. нетекущи задължения по лизинг към 1 януари 2019 г.	<u>4.007</u>
текущи задължения по лизинг към 1 януари 2019 г.	<u>975</u>

Всички активи „право на ползване” са оценени на стойност равна на задълженията по лизинг.

При прилагането на МСФО 16 Лизинг за първи път Дружеството се е възползвало от следните практически целесъобразни мерки, позволени от стандарта:

- Използване на един дисконтов процент за портфейл от лизингови договори със сходни характеристики;
- Отчита лизинговите договори, чийто срок изтича в рамките на 12 месеца от 1 януари 2019 г. като краткосрочни лизингови договори;
- Изключване на първоначалните преки разходи от оценката на активите „право на ползване” към датата на първоначалното прилагане – 1 януари 2019 г.
- Използването на последваща оценка при определянето на срока на лизинговия договор, за договори, които съдържат опции за удължаване или прекратяване.

Дружеството е избрало да не прилага МСФО 16 за договори, които преди това не са били определени като съдържащи елементи на лизинг съгласно МСС 17 Лизинг и КРМСФО 4 Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг.

3. ПРИХОДИ И РАЗХОДИ

3.1 Приходи от продажба на електроенергия

а) Географска информация

Приходите от продажба на електроенергия на Дружеството са генерирани основно от външни клиенти - несвързани лица на територията на Република България.

б) Информация по видове клиенти

Приходите от договори с клиенти по тип клиенти са както следва:

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Стопански потребители	170.762	139.644
Битови потребители	375.246	334.016
Клиенти на отворен пазар	36.641	32.715
Балансираща енергия недостиг ЕРД	-	2.850
Балансираща енергия отговорност за балансиране на производителите на електрическа енергия	1.581	1.567
Балансираща енергия излишък ЕСО	897	1.523
Балансираща енергия излишък НЕК	25	132
Балансираща енергия излишък за клиенти на отворен пазар	411	392
Услуга по балансиране на производители на електрическа енергия	57	79
Такса за балансиране на ВЕИ с мощност по голяма или равна на 4 Мвт	76	10
Неустойки просрочени плащания от клиенти на електрическа енергия	3.933	3.813
	589.629	516.741

Приходите на Дружеството от продажба на електрическа енергия по лицензия обществено снабдяване с електроенергия са генерирани от клиенти (стопански и битови потребители) на територията на Република България. Съгласно МСФО 8 Оперативни сегменти Дружеството определя като голям клиент, такъв който генерира 10% или повече от неговите приходи. За 2019 и 2018 г. Дружеството няма големи клиенти.

Всички клиенти на Дружеството са базирани на територията на страната.

Допълнително оповестяване на отчитането на сегменти по лицензии- оперативни резултати по лицензии, активи по лицензии и пасиви по лицензии, е направено в Приложение 14. От 01.06.2014 г. е стартирал балансиращият пазар в страната. Дружеството функционира като координатор на балансиращите групи на Краен снабдител и на Доставчик от последна инстанция, както и като координатор/подкоординатор на специална балансираща група (КСпБГ), членове на която са всички производители присъединени към разпределителната мрежа на ЧЕЗ, от които ЧЕЗ Електро изкупува електрическа енергия и които не са избрали друг Координатор на комбинирана балансираща група (БГ). В качеството си на подкоординатор на БГ на производителите, ЧЕЗ Електро е групов член на виртуалната БГ на всички производители в страната, с Координатор „Национална електрическа компания“ ЕАД (НЕК). От 01.06.2014 г. Дружеството подава ежедневни графици към Енергийния системен оператор за прогнозни количества електрическа енергия за продажба на крайни клиенти по лицензия за Краен снабдител и по лицензия Доставчик от последна инстанция и ежедневни графици към НЕК ЕАД за прогнозни количества за покупка на ел.енергия от производителите. В съответствие с Правилата за търговия с електрическа енергия от месец юни 2014г. Дружеството има реализирани приходи от балансираща енергия за недостиг от ЕРД и излишък от ЕСО.

3.1 Приходи от продажба на електроенергия /продължение/

С промяна в Закона за енергетиката (ЗЕ), считано от 01.11.2018г. ВЕИ производители с мощност по голяма или равна на 4 Мвт и считано от 01.10.2019 г. ВЕИ производители с мощност по голяма или равна на 1 Мвт, са задължени да продават произведената от тях електрическа енергия на БНЕБ (Приложение 2.2.2).

Част от енергията тези производители могат да продават на борсовия пазар чрез координатор на балансираща група. Като координатор на балансираща група Дружеството има сключени договори с такива ВЕИ производители, като за тези продажби се реализират приходи от такса, изчислена на база продадените количества енергия.

Приходите от договори с клиенти, включват:

2019 година Сегменти	Сегмент1 Лицензия «Обществено снабдяване с ел. енергия»	Сегмент2 Лицензия «Доставчик от последна инстанция»	Сегмент3 Лицензия «Търговец»	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Основни географски пазари				
Европа, България	528.396	23.198	38.035	589.629
	528.396	23.198	38.035	589.629
Продажба на електрическа енергия на стопански потребители	147.877	22.885	-	170.762
Продажба на електрическа енергия на битови потребители	375.213	33	-	375.246
Продажба на електрическа енергия на клиенти на отворен пазар	-	-	36.641	36.641
Приходи от балансираща енергия отговорност за балансиране на производителите на електрическа енергия	810	-	771	1.581
Приходи от балансираща енергия излишък ЕСО	874	23	-	897
Приходи от балансираща енергия излишък НЕК	25	-	-	25
Приходи от балансираща енергия излишък за клиенти на отворен пазар	-	-	411	411
Приходи от услуга балансиране на производители на електрическа енергия	57	-	-	57
Приходи от такса балансиране на ВЕИ с мощност по голяма или равна на 4 МВт	-	-	76	76
Неустойки просрочени плащания от клиенти на електрическа енергия	3.540	257	136	3.933
	528.396	23.198	38.035	589.629
Момент на признаване на приходи				
Стоки (серия) - прехвърляне на контрола с течение на времето	524.799	22.941	37.823	585.563
Услуги – прехвърляне на контрола с течение на времето	57	-	76	133
Неустойки за просрочени плащания – спрямо времето на просрочие и веоятност на събиране,	3.540	257	136	3.933
	528.396	23.198	38.035	589.629

3.1 Приходи от продажба на електроенергия /продължение/

2018 година Сегменти	Сегмент 1 Лицензия «Обществено снабдяване с ел. енергия» хил. лв.	Сегмент 2 Лицензия «Доставчик от последна инстанция» хил. лв.	Сегмент 3 Лицензия «Търговец» хил. лв.	Общо хил. лв.
Основни географски пазари				
Европа, България	460.560	22.854	33.327	516.741
	460.560	22.854	33.327	516.741
Видове стоки				
Продажба на електрическа енергия на стопански потребители	117.101	22.543	-	139.644
Продажба на електрическа енергия на битови потребители	333.977	39	-	334.016
Продажба на електрическа енергия на клиенти на отворен пазар	-	-	32.715	32.715
Приходи от балансираща енергия недостиг ЕРД	2.850	-	-	2.850
Приходи от балансираща енергия отговорност за балансиране на производителите на електрическа енергия	1.493	-	74	1.567
Приходи от балансираща енергия излишък ЕСО	1.482	41	-	1.523
Приходи от балансираща енергия излишък НЕК	132	-	-	132
Приходи от балансираща енергия излишък за клиенти на отворен пазар	-	-	392	392
Приходи от услуга балансиране на производители на електрическа енергия	79	-	-	79
Приходи от такса балансиране на ВЕИ с мощност по голяма или равна на 4 МВт	-	-	10	10
Неустойки просрочени плащания от клиенти на електрическа енергия	3.446	231	136	3.813
	460.560	22.854	33.327	516.741
Момент на признаване на приходи				
Стоки (серия) - прехвърляне на контрола с течение на времето	457.035	22.623	33.181	512.839
Услуги – прехвърляне на контрола с течение на времето	79	-	10	89
Неустойки за просрочени плащания – спрямо времето на просрочие и веоятност на събиране	3.446	231	136	3.813
	460.560	22.854	33.327	516.741

3. Приходи и разходи /продължение/

в) Задължения за изпълнение по договори с клиенти

Задълженията за изпълнение са оповестени в Приложение № 2.2.2.3. Задължения за изпълнение по договори с клиенти.

г) Салда по договори с клиенти

	31.12.2019	31.12.2018
	хил.лв.	хил.лв.
Вземания по договори с клиенти, нетно от обезценка, (Приложение 7)	108.079	120.522
Активи по договори с клиенти, нетно от обезценка (Приложение 7)	46.096	48.155
Вземания по договори с клиенти - свързани лица, нетно от обезценка (Приложение 13)	972	1.670
	<u>155.147</u>	<u>170.347</u>

Активите по договори с клиенти са свързани основно с начисления на база приблизителна оценка за неотчетената консумирана енергия към края на годината от клиентите на Дружеството (Приложение 2.2.2.6 и Приложение 2.3.3)

Изменението в активите по договори с клиенти е в резултат на изменението в потреблението на ел.енергия от крайните потребители и на начислени обезценки за кредитни загуби.

Измененията в активите по договори през периода са както следва:

Активи по договори с клиенти	хил.лв.
Салдо на 1 януари, нетно 2018	<u>50.312</u>
Трансфер към търговски вземания	(50.563)
Отчетени приходи по договори през годината	48.802
Начислена провизия за очаквани кредитни загуби	(647)
Възстановена провизия за очаквани кредитни загуби	251
Салдо на 31 декември 2018	<u>48.155</u>
Трансфер към търговски вземания	(48.802)
Отчетени приходи по договори през годината	46.439
Начислена провизия за очаквани кредитни загуби	(343)
Възстановена провизия за очаквани кредитни загуби	647
Салдо на 31 декември 2019	<u>46.096</u>

3.2 Други доходи/(загуби) от дейността, нетно

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Неустойки по неизпълнение на договори	6	3.850
Отписани задължения с изтекъл давностен срок	-	6.058
Възстановени провизии за съдебни искове и наложени санкции (Приложение 10)	-	702
Други	(46)	257
	<u>(40)</u>	<u>10.867</u>

3. Приходи и разходи /продължение/

Неустойки по неизпълнение на договори

„ЧЕЗ Електро България“ АД и „Фючър Енерджи“ ООД бяха страни по Рамково споразумение за доставка на електрическа енергия. На 01.12.2017 г. „ЕСО“ ЕАД изпрати писмо с реф. номер СЕ-DOC-2063/01.12.2017 и информира Дружеството, че считано от 02.12.2017 г. отстранява от пазара на електрическа енергия „Фючър Енерджи“ ООД. По този начин Рамковото споразумение между „ЧЕЗ Електро България“ АД и „Фючър Енерджи“ ООД автоматично се прекрати, причинявайки финансови вреди на Дружеството.

От страна на „Фючър Енерджи“ ООД и „Карплеон България“ ЕООД са постъпили предложения за провеждане на преговори с цел уреждане на взаимоотношенията между трите страни във връзка с прекратяването на Рамковото споразумение. В периода след 04.12.2017 г. до 12.03.2018 г. бяха водени преговори и бе договорено сключването на Договор за спогодба, с който бяха уредени всички взаимоотношения между страните. В преговорите участва синдикът на „Фючър Енерджи“ ООД, който даде предварителното си одобрение за сключване на Договора за спогодба. На 12.03.2018 г. е сключена спогодба за уреждане на отношенията.

В тази връзка, във финансовия отчет на Дружеството за 2018 г. са отразени приходи от неустойки по договори в размер на 3.850 хил. лв.

През 2019 г. въз основа на подаден иск от „Рисивър ЧБ“ ЕООД, кредитор в производството по несъстоятелност на „Фючър Енерджи“ ООД – в несъстоятелност, срещу Дружеството е образувано производство по търговско дело 1375/ 2019 по описа на Софийски градски съд. „Рисивър ЧБ“ ЕООД е подал иск за обявяване на недействително по отношение на кредиторите на несъстоятелността на „Фючър Енерджи“ ООД – в несъстоятелност на извършеното прихващане на насрещни вземания и използване на банкова гаранция, потвърдени с договор за спогодба, сключен на 12.03.2018 г. между „ЧЕЗ Електро България“ АД, „Фючър Енерджи“ ООД – в несъстоятелност и „Карплеон България“ ЕООД. Със съдействието на правни консултанти, ръководството на Дружеството е формирало заключение, че искът е неоснователен и че с прекратяването на Рамковото споразумение е възникнало задължение за неустойката от Фючър Енерджи към ЧЕЗ Електро, и съответно вероятността на съдебния състав по делото да се произнесе в полза на Дружеството е голяма. На база на това заключение то е приело, че не са налице условия да се признава провизия по делото.

Отписани задължения

След подробен правен анализ, през 2018 г. са отписани задължения, поради изтичане на крайния им давностен срок.

3.3 Разходи за закупена електроенергия

	2019 хил.лв.	2018 хил.лв.
НЕК ЕАД	(467.030)	(406.392)
Търговец и БНЕБ	(53.414)	(49.807)
Възобновяеми източници	(419)	(408)
<i>Балансираща енергия в т.ч.:</i>		
Балансираща енергия при недостиг от ЕСО	(18.022)	(17.289)
Балансираща енергия недостиг за клиенти на отворен пазар	(1.163)	(1.209)
Балансираща енергия при излишък от ЕРД	-	(229)
Балансираща енергия за производителите на електрическа енергия като координатор на специална балансираща група (КСБГ)	(835)	(1.625)
Разходи за балансираща енергия-недостиг на ВЕИ с мощност по голяма от 1 Мвт до 4 Мвт	(93)	(4)
Цена за услуга за балансиране от КСБГ	(12)	(12)
Общо закупена енергия за продажба и балансиране	(540.988)	(476.975)

3. Приходи и разходи /продължение/

За периода от 01.01.2019 г. до 31.12.2019 г. Дружеството е закупило от НЕК ЕАД електрическа енергия за продажба на клиенти по лицензия Краен снабдител 5.827.239 хил.квтч. на стойност 467.030 хил.лв. (за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2018 г.: 5.718.876 хил.квтч. на стойност 406.392 хил.лв.).

За периода от 01.01.2019 г. до 31.12.2019 г. за клиенти на свободен пазар Дружеството е закупило електрическа енергия от търговеци и БНЕБ на стойност 31.815 хил.лв. (за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2018 г.: 28.492 хил.лв.)

Считано от 01.06.2014 г. ЧЕЗ Електро България АД подава ежедневни графици към Енергийния системен оператор за прогнозни количества електрическа енергия за продажба на крайни клиенти и ежедневни графици към НЕК ЕАД за прогнозни количества за покупка на ел.енергия от производителите. В съответствие с Правилата за търговия с електрическа енергия от месец юни 2014 г. Дружеството има разходи за балансиране на производителите, в качеството си на техен координатор, които заплаща на НЕК ЕАД. За крайните клиенти по лицензия краен снабдител, доставчик последна инстанция и ЧЕЗ Разпределение България АД, ЧЕЗ Електро България АД носи финансова отговорност за балансирането им пред ЕСО ЕАД. Считано от 01.01.2019 г. ЧЕЗ Разпределение България АД не е член на балансиращата група на ЧЕЗ Електро България АД.

През 2019 г. разходите за балансиране на енергия недостиг от ЕСО ЕАД са в размер на 18.022 хил.лв., (2018 г.: 17.289 хил.лв.)

3.4 Разходи за външни услуги

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Печат и разнос на фактури и пощенски разходи	(4.095)	(4.172)
Услуги в областта на информационните и телекомуникационни технологии	(4.111)	(3.678)
Такса инкасиране на вземанията	(3.653)	(4.351)
Такси иски молби и други правни услуги	(471)	(380)
Обслужване на клиенти в ТЦ	(351)	(144)
Лицензионни такси	(293)	(422)
Услуги, свързани с регулация и правни въпроси	(149)	(145)
Реклама и маркетинг	(147)	(140)
Застраховки гражданска отговорност	(124)	(114)
Обяви	(76)	(90)
Одиторски услуги	(31)	(31)
Нает транспорт	(13)	(224)
Наеми по МСС 17	-	(869)
Други външни услуги	(323)	(71)
	(13.837)	(14.831)

На 19.12.2019 г. е сключен Договор за услуги между „ЧЕЗ Електро България“ АД и „ЧЕЗ България“ ЕАД за предоставяне от страна на „ЧЕЗ България“ ЕАД, считано от 01.11.2019 г. до 31.12.2021 г. на следните услуги: финансово консултантски услуги (данъци, застраховане, управление на риска и управленско счетоводство), услуги в областта на консултации по управление и стопанска дейност (управление на проекти, регулаторно управление, вътрешен одит, координация на търговските дейности, консултации във връзка с Общият европейски регламент за защита на личните данни, избор на доставчици и услуги в областта на сигурността и контрола на достъпа и видеонаблюдение. Предоставените услуги за 2019 г. са в размер на 149 хил.лв. (за 2018 г. са в размер на 145 хил.лв., съгласно Договор за услуги между „ЧЕЗ Електро България“ АД и „ЧЕЗ България“ ЕАД сключен за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2018 г.)

ЧЕЗ Електро България АД
Финансов отчет за 2019 година

3. Приходи и разходи /продължение/

Съгласно изискванията на МСФО 16 Лизинг, считано от 01.01.2019 г. договорите за лизинг на идентифицирани активи (имоти и автомобили), за които дружеството получава право да контролира ползването им, се отчитат като активи „право на ползване“ и „задължения за лизинг“ (Приложение 12).

3.5 Разходи за персонала

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Възнаграждения	(6.733)	(5.868)
Разходи за социално осигуряване	(1.156)	(1.060)
Социални разходи	(753)	(723)
Начислени суми по доходи на персонала при пенсиониране (Приложение 16)	(187)	(128)
	(8.829)	(7.779)

3.6 Обезценка на финансови активи и активи по договори с клиенти

Загубите от обезценка включват провизии за кредитни загуби на търговски и други вземания и активи по договори с клиенти и възлизат на 4.982 хил.лв. през 2019 г. (2018 г.: 7.059 х.лв.) (Приложение 18).

3.7 Други разходи

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
(Начислена)/ възстановена провизия за енергийна ефективност, нетно (Приложение 10)	(1.454)	(2.561)
Изплатени обезщетения по дела срещу Дружеството	(486)	(384)
Начислена/ възстановена провизия за съдебни иски, нетно (Приложение 10)	(208)	-
Командировки и представителни разходи	(161)	(125)
Канцеларски материали	(58)	(73)
Гориво	(74)	(75)
Амортизация на дълготрайни активи (Приложение 6)	(30)	(32)
Данъци и лихви по ревизионен акт	-	(311)
Други	(93)	(42)
	(2.564)	(3.603)

3.8 Финансови приходи

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Лихви по предоставен заем на свързано лице (Приложение 13)	27	29
	27	29

3. Приходи и разходи /продължение/

3.9 Финансови разходи

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Банкови такси и такси за банкови гаранции	(384)	(255)
Лихви по краткосрочни заеми	(3)	(6)
Лихви по лизингови договори (Приложение 12)	(43)	-
	(430)	(261)

4. ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Основни компоненти на разходите за корпоративен данък върху печалбата за годините, приключващи на 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. са:

Отчет за всеобхватния доход	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Текущ данък върху печалбата		
Текущ разход за корпоративен данък печалба	(1.602)	(2.854)
Отсрочени данъци, свързани с:		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	(111)	1.127
Разход за данък, отчетен в отчета за всеобхватния доход	(1.713)	(1.727)

Приложимата ставка на данъка върху доходите за 2019 г. е 10% (2018 г. : 10%).

Равнението между разхода за корпоративен данък върху печалбата и счетоводната печалба, умножена по приложимата данъчна ставка за периодите, приключващи на 31.12.2019 г. и 31.12.2018 г. е представено по-долу:

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Счетоводна печалба преди данъци	16.993	17.129
Разход за данък по данъчна ставка от 10%	(1.699)	(1.713)
Разходи непризнати за данъчни цели	(14)	(14)
Разход за данък върху печалбата при ефективна данъчна ставка 10,08 % (2018 г.: 10, 08%).	(1.713)	(1.727)

Отсрочени данъци

Активите по отсрочените данъци към 31.12.2019 г. и 31.12.2018 г. и изменението в тях за двете години са свързани със следните временни разлики:

4. Данък върху печалбата /продължение/

	Отчет за финансовото състояние		Печалба или загуба	
	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
<i>Отсрочени данъчни активи</i>				
Обезценка на вземания	2.121	2.362	(241)	879
Провизии	1.466	1.356	110	287
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране	90	47	16	10
Начисление за бонуси на персонала	67	70	(3)	(63)
Неползвани отпуски на персонала	35	30	5	14
Лизингови договори	2	-	2	-
Отсрочени данъчни активи	3.781	3.865		
(Разход) / Приход за отсрочени данъци (в печалба или загуба)			(111)	1.127

Движението в отсрочените данъчни активи към 31.12.2019г. е представено по-долу:

<i>Отсрочени данъчни активи</i>	<i>Салдо на 31 декември 2018г.</i> хил. лв.	<i>Признати в отчета за всеобхватен доход (в печалбата и ли загубата за годината)</i> хил. лв.	<i>Признати в други компоненти на всеобхватния доход и текущата данъчна декларация</i> хил. лв.	<i>Салдо на 31 декември 2019 г.</i> хил. лв.
Обезценки на вземания	2.362	(241)	-	2.121
Провизии	1.356	110	-	1.466
Задължения за доходи на наети лица	47	16	27	90
Начисление за бонуси на персонала	70	(3)	-	67
Начисление за неизползвани отпуски на персонала	30	5	-	35
Лизингови договори	-	2	-	2
	3.865	(111)	27	3.781

Движението в отсрочените данъчни активи към 31.12.2018 г. е представено по-долу:

<i>Отсрочени данъчни активи</i>	<i>Салдо на 1 януари 2018 г.</i> хил. лв.	<i>Признати в отчета за всеобхватен доход (в печалбата и ли загубата за годината)</i> хил. лв.	<i>Признати в други компоненти на всеобхватния доход и текущата данъчна декларация</i> хил. лв.	<i>Салдо на 31 декември 2018 г.</i> хил. лв.
Обезценки на вземания	1.483	879	-	2.362
Провизии	1.070	287	-	1.356
Задължения за доходи на наети лица	45	10	(8)	47
Начисление за бонуси на персонала	132	(63)	-	70
Начисление за неизползвани отпуски на персонала	16	14	-	30
	2.746	1.127	(8)	3.865

5. НЕТНА ПЕЧАЛБА НА АКЦИЯ

Стойността на основна нетна печалба на акция е изчислена като нетният финансов резултат за периода е разделен на средно-претегления брой обикновени акции в обръщение през периода.

Няма извършвани други сделки с обикновени акции или с потенциални обикновени акции с намалена стойност между края на отчетния период и датата на одобрение на този финансов отчет с изключение на оповестените в Приложение 9, следователно няма ефект на намаление в доходността на акциите за годините, приключващи на 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г.

Основните компоненти, участващи в изчислението на стойността на основна нетна печалба на акция, са както следва:

	2019	2018
Печалба за годината (хил.лв.)	15.280	15.402
Средно-претеглен брой обикновени акции (Приложение 9.1)	5.000	5.000
Нетна печалба на акция – с основна и с намалена стойност (лв.)	3.056	3.080

6. ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ И НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Машини и оборудване	Машини и оборудване хил. лв.	Разходи за придобиване хил. лв.	Общо хил. лв.
<i>Отчетна стойност:</i>			
На 1 януари 2018 г.	93	-	93
Придобити	41	41	82
Отписани	(2)	(41)	(43)
На 31 декември 2018 г.	132	-	132
Придобити	12	12	24
Отписани	-	(12)	(12)
На 31 декември 2019 г.	144	-	144
<i>Амортизация:</i>			
На 1 януари 2018 г.	11	-	11
Начислена амортизация за годината	19	-	19
Отписана	-	-	-
На 31 декември 2018 г.	30	-	30
Начислена амортизация за годината	21	-	21
Отписани	-	-	-
На 31 декември 2019 г.	51	-	51
<i>Балансова стойност:</i>			
На 1 януари 2018 г.	82	-	82
На 31 декември 2018 г.	102	-	102
На 31 декември 2019 г.	93	-	93

6. Дълготрайни материални и нематериални активи /продължение/

Нематериални активи

	Лицензии	Други	Разходи за придобиване	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Отчетна стойност:</i>				
На 1 януари 2018 г.	30	7	-	37
Придобити	11	-	11	22
Отписани	-	-	(11)	(11)
На 31 декември 2018 г.	41	7	-	48
Придобити	12	-	12	24
Отписани	-	-	(12)	(12)
На 31 декември 2019 г.	53	7	-	60
<i>Амортизация:</i>				
На 1 януари 2018 г.	17	3	-	20
Начислена амортизация за годината	12	1	-	13
На 31 декември 2018 г.	29	4	-	33
Начислена амортизация за годината	7	2	-	9
Отписани	-	-	-	-
На 31 декември 2019 г.	36	6	-	42
<i>Балансова стойност:</i>				
На 1 януари 2018 г.	13	4	-	17
На 31 декември 2018 г.	12	3	-	15
На 31 декември 2019 г.	17	1	-	18

7. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И АКТИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

7.1 Търговски и други вземания

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Вземания по договори с клиенти, брутно	149.426	162.524
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби по договори с клиенти	(41.347)	(42.002)
Вземания по договори с клиенти, нетно	108.079	120.522
Съдебни и присъдени вземания, брутно	38.980	36.656
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби по съдебни и присъдени вземания	(32.405)	(27.963)
Съдебни и присъдени вземания, нетно	6.575	8.693
Други вземания, брутно	15.010	17.070
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби на други вземания	(8.451)	(7.168)
Други вземания, нетно	6.559	9.902
Общо	121.213	139.117

7.1. Търговски и други вземания /продължение/

Търговски вземания, платени в срок не са лихвоносни и лихва се дължи след изтичане на кредитния период. Търговските вземания от клиенти са деноминирани в лева и са възникнали по повод продажба на електрическа енергия. Дружеството е определило обичаен кредитен период до 30 дни за който не начислява лихви на клиентите. Освен в случаите на подписване на протоколи за разсрочване на вземания, при които е договорен по-дълъг срок с погасителен план и лихви.

Другите вземания включват:

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Вземания от НЕК на основание чл. 94 от ЗЕ	1.126	5.547
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби	(6)	(28)
Вземания НЕК, нетно	1.120	5.519
Вземания от клиенти на основание чл. 51 от ПИКЕЕ	7.666	7.655
Обезценка на вземания чл. 51 ПИКЕЕ	(7.567)	(6.253)
Вземания чл. 51 ПИКЕЕ, нетно	99	1.402
Предоставени гаранции на доставчици на електроенергия	5.240	2.957
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби	-	(19)
Предоставени гаранции, нетно	5.240	2.938
Други вземания	978	911
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби	(878)	(868)
Други	100	43
Общо	6.559	9.902

Движението на коректива (провизията) за обезценка на вземанията по договори с клиенти е както следва:

	хил. лв.
Салдо на 1 януари 2018	41.037
Увеличение на коректива за загуби, признато в печалба или загуба през годината (Приложение 18)	1.830
Трансфер към съдебни и присъдени вземания	(865)
Салдо към 31 декември 2018	42.002
Увеличение на коректива за загуби, признато в печалба или загуба през периода (Приложение 18)	-
Намаление на коректива за загуби, признато в печалба или загуба през периода	(655)
Салдо към 31 декември 2019	41.347

Движението на коректива (провизията) за обезценка на съдебните вземания е както следва:

	хил. лв.
Салдо на 1 януари 2018	25.458
Увеличение на коректива за загуби, признато в печалба или загуба през годината (Приложение 18)	1.809
Трансфер от търговски вземания	865
Вземания, отписани като несъбираеми през годината	(169)
Салдо към 31 декември 2018	27.963
Увеличение на коректива за загуби, признато в печалба или загуба през периода (Приложение 18)	4.674
Вземания, отписани като несъбираеми през периода	(232)
Салдо към 31 декември 2019	32.405

7.1. Търговски и други вземания /продължение/

Движението на коректива (провизията) за обезценка на другите вземания е както следва:

	ХИЛ. ЛВ.
Салдо към 1 януари 2018	4.167
Увеличение на коректива за загуби, признато в печалба или загуба през годината (Приложение 18)	3.001
Салдо към 31 декември 2018	7.168
Увеличение на коректива за загуби, признато в печалба или загуба през периода (Приложение 18)	1.283
Намаление на коректива за загуби, признато в печалба или загуба през периода	-
Салдо към декември 2019	8.451

Дружеството прилага опростения подход на МСФО 9 за измерване на очаквани кредитни загуби по търговските вземания, като признава очаквани загуби за целия срок на инструмента за всички търговски вземания. На тази база, корективът за загуби към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. е определен както следва :

За търговски вземания към:

31.12.2019 г.	Текущи	0 - 30 дни	30 - 90 дни	91-180 дни	181-360 дни	361-719 дни	720-1080 дни	>1081 дни	Общо
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Очакван процент на кредитни загуби	0,5%	3%	18%	43%	71%	81%	88%	100%	
Вземания от клиенти (брутна балансова стойност)	95.031	9.690	4.084	1.490	2.505	2.661	2.565	31.400	149.426
Очаквана кредитна загуба (Коректив за обезценка)	(474)	(282)	(653)	(573)	(1.369)	(2.100)	(2,240)	(31,400)	(39.091)
Очаквана кредитна загуба (Коректив за обезценка) на индивидуално обезценени вземания	(281)	(281)	(450)	(158)	(577)	(69)	(20)	-	(1.836)
Допълнителна кредитна загуба до 100% на клиенти в ликвидация и несъстоятелност	(175)	(73)	(56)	(32)	(23)	(36)	(25)	-	(420)
Вземания от клиенти, нетно	94.101	9.054	2.925	727	536	456	280	-	108.079

7.1. Търговски и други вземания /продължение/

31.12.2018 г.	Текущи	0 - 30 дни	30 - 90 дни	91-180 дни	181-360 дни	361-719 дни	720-1080 дни	>1081 дни	Общо
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Очакван процент на кредитни загуби	0,5%	3%	17%	44%	69%	83%	91%	100%	
Вземания от клиенти (брутна балансова стойност)	102.510	12.405	4.701	2.205	3.358	3.695	2.665	30.985	162.524
Очаквана кредитна загуба (Коректив за обезценка)	(513)	(372)	(799)	(970)	(2.317)	(3.067)	(2.425)	(30.985)	(41.448)
Допълнителна кредитна загуба до 100% на клиенти в ликвидация и несъстоятелност	(207)	(97)	(77)	(53)	(51)	(47)	(21)	-	(554)
Вземания от клиенти, нетно	101.790	11.936	3.825	1.182	990	581	219	-	120.522

За съдебни вземания към:

	Съдебни вземания от клиенти (брутна баланси- ска стойност)	Очакван процент на кредитни загуби	Очаквана кредитна загуба (Коректив за обезценка)	Съдебни вземания - обезценени, нетно
31.12.2019 г.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Съдебни вземания над 3 години	22.563	100%	(22.563)	-
Съдебни вземания до 3 години	6.375	50%	(1.565)	4.810
Индивидуално обезценени съдебни вземания до 3 години	5.889	-	(3.487)	2.402
Допълнителна кредитна загуба до 100% на клиенти в ликвидация и несъстоятелност	-	-	(1.059)	(1.059)
Общо за съдебни вземания до 3 години	12.264	-	(6.111)	6.153
Съдебни такси	3.839	89%	(3.417)	422
Други	314	100%	(314)	-
Съдебни вземания -обезценени, нетно	38.980	-	(32.405)	6.575

7.1. Търговски и други вземания /продължение/

31.12.2018 г.	Съдебни вземания от клиенти (брутна балансова стойност) хил. лв.	Очакван процент на кредитни загуби хил. лв.	Очаквана кредитна загуба (Коректив за обезценка) хил. лв.	Съдебни вземания - обезценени, нетно хил. лв.
Съдебни вземания над 3 години	21.782	100%	(21.782)	-
Съдебни вземания до 3 години	9.047	51%	(1.240)	7.807
Индивидуално обезценени съдебни вземания до 3 години	2.141	-	(557)	1.584
Допълнителна кредитна загуба до 100% на клиенти в ликвидация и несъстоятелност	-	-	(1.124)	(1.124)
Общо за съдебни вземания до 3 години	11.188		(2.921)	8.268
Съдебни такси	3.364	87%	2.939	426
Други	322	100%	322	-
Съдебни вземания -обезценени, нетно	36.656		27.963	8.693

7.2. Активи по договори с клиенти

Дружеството е приело, че очакваните нива на загуби за активите по договори с клиенти са приблизително сходни на нивата на загуби, приложими за търговските вземания и прилага едни и същи матрици за провизиране на обезценка.

Движението в провизията за очаквани кредитни загуби на активите по договори с клиенти е както следва:

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Активи по договори с клиенти	46.439	48.803
Минус: Провизия за очаквана кредитна загуба	(343)	(648)
Активи по договори, нетно	46.096	48.155

Изменението на коректива (провизия) за обезценка на активите по договори с клиенти е както следва:

	хил. лв.
Начално салдо на коректива за загуби към 1 януари 2018 година	251
Увеличение на коректива за загуби, признато в печалба или загуба през годината	397
Вземания, отписани като несъбираеми през годината	-
Салдо към 31 декември 2018	648
Увеличение на коректива за загуби, признато в печалба или загуба през периода (Приложение 18)	343
Намаление на коректива за загуби, признато в печалба или загуба през периода (Приложение 18)	(648)
Салдо към 31 декември 2019	343

8. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31.12.2019	31.12.2018
	хил.лв.	хил.лв.
Парични средства в разплащателни сметки	115.456	93.010
Пари на път от посредници на Дружеството за събиране на вземанията	28.164	28.616
Краткосрочни депозити	535	535
Парични средства в каса	3	1
Парични средства и парични еквиваленти, представени в отчета за паричните потоци	144.158	122.162
Обезценка	-	-
Парични средства и парични еквиваленти, представени в отчета за финансовото състояние	144.158	122.162

Наличните парични средства на Дружеството по разплащателни сметки са във високорейтингови банки.

Паричните средства и парични еквиваленти са разпределени както следва:

	31.12.2019	31.12.2018
	хил.лв.	хил.лв.
В лева	126.727	103.350
В чуждестранна валута в евро	17.431	18.812
	144.158	122.162

Като *пари на път* ЧЕЗ Електро отчита сумите на вземания от клиенти, събрани към 31 декември от посредници, които суми все още не са постъпили по разплащателни сметки на Дружеството. Договореният период с посредниците, в който те следва да преведат инкасираните суми по сметки на Дружеството е от 3 до 6 дни, в зависимост от региона, в който се намират клиентите и офисите на посредниците. Обичайният период, в който дружеството събира изцяло дължимите за даден период суми от посредниците е до 60 дни.

Срочните депозити в банки включват срочни депозити в лева в размер 535 х. лв. (31.12.2018 г.: 535 х.лв.) с матуритет от един до шест месеца.

9. ОСНОВЕН КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

9.1 Основен капитал

Капиталова структура на ЧЕЗ Електро България АД

31 декември 2018г.			31 декември 2019г.		
Име на акционера	Брой акции	Процент акции	Име на акционера	Брой акции	Процент акции
CEZ.A.S.	3.350	67,00%	CEZ.A.S.	3 350	67,00%
УПФ "СЪГЛАСИЕ"	249	4,98%	УПФ "СЪГЛАСИЕ"	249	4,98%
ППФ "СЪГЛАСИЕ"	129	2,58%	ППФ "СЪГЛАСИЕ"	140	2,80%
ДПФ "СЪГЛАСИЕ"	165	3,30%	ДПФ "СЪГЛАСИЕ"	150	3,00%
Централна Кооперативна Банка АД	496	9,92%	Централна Кооперативна Банка" АД	496	9,92%
Други юридически лица	542	10,84%	Други юридически лица	552	11,04%
Други физически лица	69	1,38%	Други физически лица	63	1,26%
ОБЩО	5.000	100,00%	ОБЩО	5.000	100,00%

ЧЕЗ Електро България АД
Финансов отчет за 2019 година

9. Основен капитал и резерви /продължение/

Номиналната стойност на издадените акции е 10 лв. за 1 акция.

9.2 Законови резерви

Законовите резерви се формират от акционерните дружества като ЧЕЗ Електро България АД, като разпределение на печалбата по реда на чл. 246 от Търговския закон. Те се заделят докато достигнат една десета или по-голяма част от основния капитал. Източници за формиране на законовите резерви са най-малко една десета част от нетната печалба, премии от емисии на акции и средствата, предвидени в устава или по решение на общото събрание на акционерите. Законовите резерви могат да бъдат използвани единствено за покриване на загуби от текущия и предходни отчетни периоди. Към 31 декември 2019г. и 31 декември 2018г. законовите резерви възлизат на 5 хил. лв.

9.3 Резерв от отделяне

Резервът от отделяне е формиран през 2007 г., в резултат на договора за отделяне. Резервът има общ характер и може да се използва за разпределение на печалбата подобно на фонд неразпределена печалба.

10. Провизии

	Провизии за съдебни искове и наложени санкции хил. лв.	Провизия за енергийна ефективност хил.лв.	Общо хил.лв.
На 1 януари 2018 г.	2.634	10.200	12.834
Възникнали през периода (Приложение 3.7)	-	12.761	12.761
Възстановени	(702)	(10.200)	(10.902)
На 31 декември 2018 г.	1.932	12.761	14.693
На 1 януари 2019 г.	1.932	12.761	14.693
Възникнали през периода (Приложение 3.7)	208	1.454	1.662
Използвани	-	(562)	(562)
Възстановени	-	-	-
На 31 декември 2019 г.	2.140	13.653	15.793
Текущи 2019 г.	2.140	13.653	15.793
Нетекущи 2019 г.	-	-	-
	2.140	13.653	15.793
Текущи 2018 г.	1.932	12.761	14.693
Нетекущи 2018 г.	-	-	-
	1.932	12.761	14.693

Към 31.12.2019 г. провизиите за съдебни искове и наложени санкции включва провизия за съдебни искове в размер на 1.004 хил.лв. и провизия за санкция, наложена от КЗК в размер на 1.136 хил.лв.

Провизия за съдебни искове

През 2019 г. Дружеството има провизия за съдебни искове в размер на 1.004 хил. лв. въз основа на вероятния изход по няколко съдебни спорове, които са на различен етап, но са нерешени към настоящия момент, за 2018 г. провизията е 796 хил.лв..

ЧЕЗ Електро България АД
Финансов отчет за 2019 година

10. Провизии /продължение/

Провизия за наложени санкции

С решение 1475 от 14.12.2017 г. във връзка с производство по преписка КЗК № 305/553/2013 г., на ЧЕЗ Електро България АД е наложена глоба от КЗК в размер на 1 136 400 лв. На първа инстанция съда е потвърдил глобата наложена от КЗК. Решението е обжалвано и е образувано производство пред ВАС. На 07.03.2019 г. е проведено открито заседание, на което съдът е обявил, че ще се произнесе с решение. С решение от 22.05.2019 г. на ВАС е отменено първоинстанционното решение с аргументите, че твърдението за извършено нарушение на правилата за конкуренцията не е основателно. Поради това, преписката е върната на първоинстанционния съд за ново разглеждане. Образувана е процедура по преписка № 797/2019 г. пред Административен съд - София област. Делото е обявено за решаване.

Провизия за енергийна ефективност

„ЧЕЗ Електро България“ АД е задължено лице по смисъла на чл. 14, ал. 4, т. 1 от Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ). Предвид това на Дружеството се определят индивидуални поименни цели за реализиране на енергийни спестявания в крайното потребление на енергия в периода 2017-2020 г. С Протокол № 43/23.10.2019г., МС е утвърден поименен списък на задължените лица по чл. 14, ал 4 от ЗЕЕ и стойностите на определените им индивидуални цели за енергийни спестявания за 2019 г.

Поименни цели на „ЧЕЗ Електро България“ АД, с отразено изпълнение

Цел за година/GWh (Цели утвърдени от МС)	Изискване за валидност на мярката през:			
	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
2017	40,176	40,176	40,176	40,176
2018	-	76,960	76,960	76,960
2019	-	-	52,425	52,425

През 2019 г. Дружеството е продължило да прилага последователно подхода при определяне на размера на провизията за енергийна ефективност. За целта отново са използвани ценовите нива, получени на база оферти от независими трети лица за цена на удостоверения за 1 мвт.ч. енергийни спестявания, поради обстоятелството, че то не е могло да установи надеждни източници на публична информация за цените на удостоверенията.

В резултат на направената оценка към 31.12.2019 г., Дружеството е определило, че приблизителната обща стойност на средствата за кумулативно изпълнение на целите по ЗЕЕ за 2017 г., 2018 г. и 2019г. възлиза на 13.653 хил.лв.

Към 31.12.2018 г., Дружеството е определило, че приблизителната обща стойност на средствата за кумулативно изпълнение на целите по ЗЕЕ за 2017 г. и 2018 г. (общо 172,718 GWh) възлиза на 12.761 хил.лв.

11. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Задължения към доставчици	66.831	67.694
Такса задължение към обществото на Фонд Сигурност на енергийната система	13.920	27.429
Парични гаранции по договори за продажба на електрическа енергия (Приложение 15)	7.877	-
Задължения към бюджета	2.211	4.734
Задължения към персонала	1.319	1.243
Задължения по социално осигуряване	203	226
Други задължения	4.269	3.945
	96.630	105.271

11. Търговски задължения /продължение/

Задълженията към доставчици се уреждат в съответствие с договорените условия и обикновено са със срок на плащане не повече от 30 дни. Те включват и начисления за нефактурирани доставки в размер на 1.300 хил.лв. (2018 г.: 1.484 хил.лв.).

Данъчните задължения не са лихвоносни и обикновено се уреждат съгласно законовите срокове. Те включват основно задължения за ДДС и акциз.

Другите задължения не са лихвоносни и обикновено се уреждат в 30 дневен срок.

12. ДОГОВОРИ ЗА ЛИЗИНГ

Както е оповестено в Приложение № 2.2.13. Дружеството прилага МСФО 16, считано от 1 януари 2019 г.

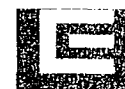
Лизингови дейности на дружеството и начин на тяхното отчитане:

Дружеството наема имоти и транспортни средства. Договорите за наем обикновено се сключват за фиксиран период от 2 - 10 години, но могат да съдържат и опции за удължаване. Към датата на влизане в сила на МСФО 16 оставащият срок на договорите за наем е от 2 до 7 години. При първоначалното прилагане договорите за лизинг не съдържат задължителни показатели и съотношения. Лизинговите базови активи не могат да бъдат използвани като обезпечения по други договори.

Активи и пасиви, признати в отчета за финансовото състояние

В отчета за финансовото състояние са представени следните обекти и суми, свързани с договори за лизинг:

	сгради BGN'000	транспортни средства BGN'000	Общо „Активи с право на ползване” BGN'000
Отчетна стойност			
1 януари 2019 г. след преминаване по МСФО 16 * (Приложение № 2.4)	4.335	647	4.982
Увеличения/придобити	-	-	-
Намаления/отписани	-	-	-
31 декември 2019 г.	4.335	647	4.982
Натрупана амортизация			
1 януари 2019 г. след преминаване по МСФО 16 *	-	-	-
Разходи за амортизация за периода	794	199	993
Отписана амортизация	-	-	-
31 декември 2019 г.	794	199	993
Балансова стойност на 1 януари 2019 г. след преминаване по МСФО 16 *	4.335	647	4.982
Балансова стойност на 31 декември 2019 г.	3.541	448	3.989

12. Договори за лизинг /продължение/

Задълженията по лизинг към 31 декември са както следва:

	31.12.2019
	хил.лв.
1 януари	4.982
Увеличения	-
Начислена лихва	42
Отписани задължения по прекратени договори	-
Плащания	(1.017)
31 декември	4.007
В т.ч. текущи	3.029
нетекущи	978

Матуритетният анализ на задълженията по лизинг е оповестен в Приложение № 18

Разходи, признати в отчета за всеобхватния доход

Приходите и разходите по договори за лизинг за отчетната година са:

	Приложения	2019 BGN'000
Разходи за амортизация на активи „право на ползване” (по МСФО16)	12	993
Разходи за лихви на задълженията по лизинг (отчитани по МСФО16)	3.9	43
Разходи, свързани с краткосрочни лизингови договори (отчитани по МСФО16)	3.4	6
Разходи, свързани с лизингови договори на активи на ниски стойности (отчитани по МСФО16) (Приложение 3.4 – Разходи за ИКТ услуги)	3.4	444

Общият изходящ паричен поток по договори за лизинг към 31.12. 2019 г. е в размер на 1.467 х.лв., в т.ч. 450 х.лв. по краткосрочни лизингови договори и договори за лизинг на ниска стойност.

Дружеството се е възползвало от облекчението на МСФО 16 за краткосрочни лизингови договори за наем на мултифилтриращи системи за пречистване на вода и абонаментна такса за паркинг, чиито срок е до 12 месеца, в размер на 6 хил.лв., както и за договори за лизинг на активи на ниска стойност в размер на 444 хил.лв., включени в Услуги в областта на информационните и телекомуникационни технологии (компютри, принтери и друга офис техника), които Дружеството е идентифицирало като лизинг. Тези разходи са представени като разходи за външни услуги (Приложение 3.4).

Стойностите на краткосрочните лизингови договори и договорите с ниски стойности са както следва:

	31.12.2019	31.12.2018
	хил.лв.	хил.лв.
Разходи, свързани с краткосрочни лизингови договори, включени като част от разходи за външни услуги – други (Приложение 3.4)	3	2
Разходи, свързани с краткосрочни лизингови договори включени като част от разходи за нает транспорт (Приложение 3.4)	3	2
Разходи, свързани с лизингови договори на активи на ниски стойности включени като част от разходите за Услуги в областта на информационните и телекомуникационни технологии (Приложение 3.4)	444	408
	450	412

12. Договори за лизинг /продължение/

Дружеството няма разходи, свързани с променливи лизингови плащания, които да не са включени в оценката на задължението по лизинг.

Опции за удължаване и опции за прекратяване

Опции за удължаване и прекратяване са включени в голямата част от договорите за имоти на дружеството. Тези опции са включени с цел максимално да се увеличи гъвкавостта при управление на договорите. Дружеството не е упражнило опциите за удължаване и прекратяване.

Потенциалните изходящи недисконтирани бъдещи парични потоци в размер на 167 хил.лв. , които не са включени в задълженията по лизинг, защото ръководството на дружеството преценява, че не е налице значителна степен на сигурност, че договорите за лизинг ще бъдат удължени (или няма да бъдат прекратени).

Тези предположения се преглеждат, ако настъпи значително събитие или значително обстоятелство, което оказва влияние върху предположенията и ако това събитие е в рамките на контрола на Дружеството.

13. Оповестяване на свързани лица

Крайна компания- майка

Крайната компания-майка на Дружеството е ЧЕЗ а.с., регистрирано в Република Чехия с основен акционер правителството на Република Чехия.

Предприятия с контролно участие в Дружеството

Дружеството се контролира от ЧЕЗ а.с., притежаващо 67% от акциите в него.

Други свързани лица:

- *Под общия контрол на ЧЕЗ а.с.:*

ЧЕЗ а.с., място на стопанска дейност в България (ЧЕЗ а.с.МСД в България), ЧЕЗ Разпределение България АД, ЧЕЗ Трейд България ЕАД, ЧЕЗ България ЕАД, Фри Енерджи Проджект Орешец ЕАД, Бара Груп ЕООД, ЧЕЗ Българийн Инвестмънтс Б.В., ЧЕЗ ЕСКО България ЕООД и ЧЕЗ Информационни и комуникационни технологии България ЕАД (дъщерно дружество на ЧЕЗ Разпределение България АД).

- *Други:*

33% от акциите са собственост на различни юридически и физически лица, информация за които е оповестена в *Приложение 9.1.*

Към 31 декември 2019 г. сделките между свързани лица са във връзка с продажби и покупки на електроенергия, услуги и наеми.

Общата сума на сделките със свързани лица в групата на ЧЕЗ и дължимите салда за текущия и предходен отчетен период са представени както следва:

13. Оповестяване на свързани лица /продължение/

Продажби към / покупки от свързано лице съгласно МСФО 15		Продажби към свързани лица хил. лв. към 31.12	Покупки от свързани лица хил. лв. към 31.12	Вземания от свързани лица хил. лв. към 31.12	Задължения към свързани лица хил. лв. към 31.12
ЧЕЗ Разпределение България АД	2019	673	328	878	52.099
	2018	3.511	550	2.263	52.602
ЧЕЗ България ЕАД	2019	17	85	3	145
	2018	14	(54)	3	145
ЧЕЗ Трейд България ЕАД,	2019	439	1.163	80	123
в т.ч. предоставен заем		27	-	-	-
	2018	422	1.209	3.093	251
в т.ч. предоставен заем		29	-	3.029	-
Фри Енерджи Проджект Орешец ЕАД	2019	77	12	1	-
	2018	53	-	5	28
ЧЕЗ a.s.	2019	8	-	8	-
	2018	-	-	-	-
ЧЕЗ Еско България ЕООД	2019	-	-	-	-
	2018	-	-	-	-
ЧЕЗ Информационни и комуникационни технологии България ЕАД	2019	99	-	11	-
	2018	93	-	4	-
Общо	2019	<u>1.313</u>	<u>1.588</u>	<u>981*</u>	<u>52.367</u>
Общо	2018	<u>4.093</u>	<u>1.705</u>	<u>5.368*</u>	<u>53.026</u>

Посочените суми на продажби и покупки не включват реализираните обороти между дружествата, нетирани при прилагане на МСФО 15 (Приложение 2.2, Приложение 2.3 и Приложение 2.4) по отношение на:

- ✓ Разходи по разпределение на електроенергия, вкл. такси пренос и достъп до електропреносната мрежа;
- ✓ Компонента задължение към обществото;
- ✓ Разходи за фактурирани суми по чл. 51 от ПИКЕЕ (до 23.11.2018 г.)

13. Оповестяване на свързани лица /продължение/

Брутните обороти със свързани лица са както следва:

Обороти: Продажби към/ покупки от свързано лице		Продажби към свързани лица хил. лв. към 31.12.	Покупки от свързани лица хил. лв. към 31.12.
„ЧЕЗ Разпределение България“ АД	2019	1.333	308.910
	2018	4.157	289.606
„ЧЕЗ България“ ЕАД	2019	33	149
	2018	28	(16)
„Фри Енерджи Проджект Орешец“ ЕАД	2019	80	596
	2018	56	2.816
„ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД	2019	439	1.163
в т.ч. предоставен заем		27	-
	2018	422	1.209
в т.ч. предоставен заем		29	-
„ЧЕЗ“ а.с.	2019	8	-
	2018	-	-
„ЧЕЗ Еско България“ ЕООД	2019	-	254
	2018	-	-
„ЧЕЗ Информационни и комуникационни технологии България“ ЕАД	2019	135	-
	2018	124	-
Общо	2019	2.028	311.072
Общо	2018	4.787	293.615

Дружеството продава/купува енергия по регулирани цени и на/от други свързани лица.

Вземанията от свързани лица към 31.12.2019 и 31.12.2018 г. включват:

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Вземания по договори с клиенти – свързани лица	320	1.678
Провизия за очаквани кредитни загуби	(9)	(8)
Вземания по договори с клиенти – свързани лица, нетно	311	1.670
Предоставен краткосрочен заем, в т.ч.:	-	3.029
главница	-	3.000
лихви	-	29
Провизия за очаквани кредитни загуби	-	(15)
Предоставен краткосрочен заем, нетно	-	3.014
Предоставени обезпечения по договор	661	661
Общо вземания от свързани лица, брутно	981*	5.368*
Общо вземания от свързани лица, нетно	972	5.345

ЧЕЗ Електро България АД
Финансов отчет за 2019 година

13. Оповестяване на свързани лица /продължение/

Вземанията по договори с клиенти

Вземанията по договори с клиенти – свързани лица са текущи и безлихвени с възрастова структура до 30 дни.

Дружеството прилага опростения подход на МСФО 9 за измерване на очаквани кредитни загуби по търговските вземания от свързани лица (*Приложение 2.2.18.1*). То е изчислило за 2019 г. очаквана кредитна загуба с натрупване в размер на 9 хил.лв., съответно за 2018 г. 8 хил.лв.

Предоставен краткосрочен заем

На 27.06.2018 г. е сключен договор между „ЧЕЗ Електро България“ АД и „ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД за предоставяне на паричен заем в размер на 3.000.000 (три милиона) лв. Лихвеният процент по договора е в размер на едномесечен SOFIBOR +1,85% надбавка на годишна база. Срокът за връщане на предоставения заем, ведно с уговорената лихва, е до 31.01.2019 г. С допълнително споразумение 1 от 23.01.2019 г. към договора за заем, срокът за връщане на заема и договорената лихва е удължен до 26.06.2019 г., като лихвения процент остава непроменен. На 26.06.2019 г. сумата по заема и договорената лихва в общ размер на 3.056 хил.лв. е върната от ЧЕЗ Трейд България ЕАД. Начислените приходи от лихви през 2019 г. възлизат на 27 хил.лв.

		Предоставени заеми	Приход от лихва	Вземане от свързани лица
„ЧЕЗ Трейд България“ ЕАД	31.12.2018	3.000	29	3.029

Дружеството е възприело общия подход за изчисляване на обезценката от очакваните бъдещи кредитни загуби на предоставените заеми, съгласно МСФО 9 (*Приложение 2.2.18.1 и Приложение 18*). То е изчислило за 2018 г. очаквана кредитна загуба в размер на 15 хил.лв. През 2019 г. обезценката е възстановена с погасяването на заема от ЧЕЗ Трейд.

Договори за лизинг

През отчетния период дружеството е признало активи, пасиви и разходи във връзка *договори за лизинг* със свързано лице „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, както следва:

Вид свързаност:	31.12.2019
	хил.лв.
Активи по право на ползване, признати на 01.01.2019 г.	1.559
Разходи за амортизация на активи по право на ползване (<i>Приложение 12</i>)	(312)
Активи по право на ползване, признати на 31.12.2019 г. (<i>Приложение 12</i>)	1.247
Задължения по лизинг на 01.01.2019	1.559
Разходи за лихви за задължения по лизинг към свързани лица (<i>Приложение 3.9</i>)	13
Плащания по задължения по лизинг за периода	(319)
Задължения по лизинг към края на периода (<i>Приложение 12</i>)	1.253

Срокове и условия по сделките със свързани лица

Продажбите към и покупките от свързани лица се осъществяват по обичайни пазарни цени, с изключение на продажбите на енергия и такса разпределение на продадена електроенергия, които са по регулирани цени. Салдата към края на периодите не са обезпечени и се уреждат в парични средства. Не са издадени и не са получени гаранции за вземания от или задължения към свързани

13. Оповестяване на свързани лица /продължение/

лица. Тази оценка се прави за всяка финансова година чрез анализ на финансовите позиции на свързаните лица и пазара, на който те извършват своята дейност.

Възнаграждения за ключов управленски персонал

Възнагражденията, начислени през годината в полза на членовете на Управителния и Надзорен съвет, в качеството им на такива са в размер на 227 хил.лв. (2018 г.: 228 хил.лв.)

14. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ ПО ЛИЦЕНЗИИ

С Решение Л-409 на КЕВР от 01.07.2013 г. на Дружеството беше издадена лицензия за доставчик от последна инстанция. Съгласно тази лицензия, Дружеството ще доставя електрическа енергия на клиенти, които не са избрали друг доставчик или избраният доставчик не извършва доставка по независещи от клиента причини. Дружеството има лицензия и за търговия с електрическа енергия. Ръководството на Дружеството следи оперативните резултати на отделните бизнес единици (лицензии) с цел вземане на решения за разпределяне на ресурси и управление на дейността си.

14.1 Отчет за печалбата или загубата (за сегменти) за годината, приключваща на 31 декември 2019 г

	Общо	Лицензия «Обществ ено снабдяване с ел. енергия»	Лицензия «Доставчик от последна инстанция	Лицензия «Търговец»
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от договори с клиенти	589.629	528.396	23.198	38.035
Други доходи/ (загуби) от дейността, нетно	(40)	(45)	1	4
Разходи за закупена електроенергия	(540.988)	(485.258)	(22.239)	(33.491)
Разходи за външни услуги	(13.837)	(13.096)	(323)	(418)
Разходи за персонала	(8.829)	(7.450)	(656)	(723)
Обезценка на финансови активи и активи по договори с клиенти	(4.982)	(3.633)	(1.292)	(57)
Разходи за амортизация на активи право на ползване	(993)	(878)	(50)	(65)
Други разходи	(2.564)	(2.318)	(100)	(146)
Оперативна печалба/ (загуба)	17.396	15.718	(1.461)	3.139
Финансови приходи	27	27	-	-
Финансови разходи	(430)	(420)	(2)	(8)
Печалба/(загуба) преди данъци	16.993	15.325	(1.463)	3.131
(Разходи за)/ икономия от данък върху печалбата	(1.713)	(1.546)	146	(313)
Печалба/(загуба) за годината	15.280	13.779	(1.317)	2.818

14. Сегметно отчитане по лицензи /продължение/

14.2 Отчет за финансовото състояние към 31 декември 2019 г.

	Общо	Лицензия «Общество но снабдяване с ел. енергия»	Лицензия «Доставчик от последна инстанция»	Лицензия «Търговец»
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
АКТИВИ				
Нетекущи активи				
Активи с право на ползване	3.989	3.473	233	283
Машини и оборудване	93	52	20	21
Нематериални активи	18	7	11	-
Отсрочени данъчни активи	3.781	3.523	175	83
	7.881	7.055	439	387
Текущи активи				
Търговски и други вземания	121.213	109.941	676	10.596
Активи по договори с клиенти	46.096	44.199	160	1.737
Вземания от свързани лица	972	227	-	745
Вземания по надвнесен текущ данък върху печалбата	2.284	2.921	247	(884)
Парични средства и парични еквиваленти	144.158	140.869	150	3.139
	314.723	298.157	1.233	15.333
ОБЩО АКТИВИ	322.604	305.212	1.672	15.720
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ				
Собствен капитал				
Основен капитал	50	50	-	-
Резерви	65.383	65.383	-	-
Неразпределена печалба	87.474	79.682	(1.400)	9.192
Общо собствен капитал	152.907	145.115	(1.400)	9.192
Нетекущи пасиви				
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране	900	482	215	203
Задължение по лизинг	3.029	2.633	180	216
	3.929	3.115	395	419
Текущи пасиви				
Търговски и други задължения	96.630	90.256	1.936	4.438
Задължения към свързани лица	52.367	50.083	690	1.594
Задължение по лизинг	978	850	58	70
Провизии	15.793	15.793	(7)	7
	165.768	156.982	2.677	6.109
ОБЩО ПАСИВИ	169.697	160.097	3.072	6.528
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ	322.604	305.212	1.672	15.720

14. Сегментно отчитане по лицензии/продължение/

14.3 Отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември 2019 г.

	Общо	Лицензия «Обществен о снабдяване с ел. енергия»	Лицензия «Доставчик от последна инстанция»	Лицензия «Търговец»
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Парични потоци от оперативна дейност				
Печалба/(загуба) преди данъци	16.993	15.325	(1.463)	3.131
Корекция за равнение на печалбата преди данъци с нетните парични потоци				
Непарични:				
Амортизация на активи с право на ползване	993	878	50	65
Амортизация на нематериални активи	9	8	1	-
Амортизация на машини и оборудване	21	11	5	5
Разходи за обезценка финансови активи и активи по договори с клиенти	4.982	3.633	1.292	57
Изменение в провизиите	1.662	1.490	73	99
Обезщетения при пенсиониране	187	165	9	13
Финансови приходи	(27)	(27)	-	-
Финансови разходи	430	420	2	8
Други парични постъпления/(плащания), нетно	(16)	(15)	-	(1)
Корекции на оборотния капитал:				
Намаление на търговски и други вземания и вземания от свързани лица	16.285	11.825	3.004	1.456
Намаление на търговски и други задължения и задължения към свързани лица	(17.576)	(13.299)	(2.837)	(1.440)
	23.943	20.414	136	3.393
Платени данъци върху печалбата	(3.000)	(3.000)	-	-
Нетни парични потоци от оперативна дейност	20.943	17.414	136	3.393
Парични потоци от инвестиционна дейност				
Предоставени заеми на свързано лице	3.056	3.056	-	-
Покупки на машини и оборудване	(12)	(11)	(1)	-
Покупки на нематериални активи	(12)	(12)	-	-
Нетни парични потоци от/(използвани в) инвестиционна дейност	3.032	3.033	(1)	-
Парични потоци от финансова дейност				
Платени разходи за лихви и банкови такси	(387)	(382)	-	(5)
Плащания по/(постъпления) от банкови овърдрафти, нетно	(575)	-	-	(575)
Плащания на лихви по лизингови задължения	(43)	(38)	(2)	(3)
Плащания по лизингови задължения	(974)	(867)	(45)	(62)
Нетни парични потоци използвани във финансова дейност	(1.979)	(1.287)	(47)	(645)
Нетно увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти	21.996	19.160	88	2.748
Парични средства и еквиваленти на 1 януари	122.162	121.709	62	391
Парични средства и еквиваленти на 31 декември	144.158	140.869	150	3.139

14. Сегментно отчитане по лицензии /продължение/

14.4 Отчет за печалбата или загубата (за сегменти) за годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

	Общо	Лицензия «Обществ ено снабдяване с ел. енергия»	Лицензия «Доставчик от последна инстанция	Лицензия «Търговец»
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от договори с клиенти	516.741	460.560	22.854	33.327
Други приходи/ (загуби) от дейността, нетно	10.867	7.017	1.048	2.802
Разходи за закупена електроенергия	(476.975)	(424.673)	(22.137)	(30.165)
Разходи за външни услуги	(14.831)	(13.971)	(333)	(527)
Разходи за персонала	(7.779)	(6.622)	(579)	(578)
Обезценка на финансови активи и активи по договори с клиенти	(7.059)	(5.957)	(992)	(110)
Други разходи	(3.603)	(3.545)	(23)	(35)
Оперативна печалба/ (загуба)	17.361	12.809	(162)	4.714
Финансови приходи	29	29	-	-
Финансови разходи	(261)	(254)	-	(7)
Печалба/(загуба) преди данъци	17.129	12.584	(162)	4.707
(Разходи за)/ икономия от данък върху печалбата	(1.727)	(1.272)	16	(471)
Печалба/(загуба) за годината	15.402	11.312	(146)	4.236

14. Сегментно отчитане по лицензии /продължение/

14.5 Отчет за финансовото състояние към 31 декември 2018 г.

	Общо	Лицензия «Обществено снабдяване с ел. енергия»	Лицензия «Доставчик от последна инстанция»	Лицензия «Търговец»
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
АКТИВИ				
Нетекущи активи				
Машины и оборудване	102	53	24	25
Нематериални активи	15	3	12	-
Отсрочени данъчни активи	3.865	3.683	124	58
	3.982	3.739	160	83
Текущи активи				
Търговски и други вземания	139.117	121.906	4.981	12.230
Активи по договори с клиенти	48.155	46.378	146	1.631
Вземания от свързани лица	5.345	4.610	5	730
Вземания по надвнесен текущ данък върху печалбата	1.031	1.441	144	(554)
Парични средства и парични еквиваленти	122.162	121.709	62	391
	315.810	296.044	5.338	14.428
ОБЩО АКТИВИ	319.792	299.783	5.498	14.511
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ				
Собствен капитал				
Основен капитал	50	50	-	-
Резерви	65.383	65.383	-	-
Неразпределена печалба	72.445	66.019	(15)	6.441
Общо собствен капитал	137.878	131.452	(15)	6.441
Нетекущи пасиви				
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране	472	224	132	116
Парични гаранции по договори за продажба на енергия	7.877	7.848	25	4
	8.349	8.072	157	120
Текущи пасиви				
Търговски и други задължения	105.271	94.731	4.532	6.008
Задължения към свързани лица	53.026	50.835	824	1.367
Провизии	14.693	14.693	-	-
Лихвоносни заеми	575	-	-	575
	173.565	160.259	5.356	7.950
ОБЩО ПАСИВИ	181.914	168.331	5.513	8.070
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ	319.792	299.783	5.498	14.511

14. Сегментно отчитане по лицензии /продължение/

14.6 Отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември 2018г.

	Общо	Лицензия «Общество но снабдяване с ел. енергия»	Лицензия «Доставчик от последна инстанция»	Лицензия «Търговец»
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Парични потоци от оперативна дейност				
Печалба/(загуба) преди данъци	13.488	9.363	(329)	4.454
Корекция за равнение на печалбата преди данъци с нетните парични потоци				
Непарични:				
Амортизация на нематериални активи	13	12	1	-
Амортизация на машини и оборудване	18	9	4	5
Разходи за обезценка финансови активи и активи по договори с клиенти	7.059	5.957	992	110
Изменение в провизиите	1.859	1.859	-	-
Обезщетения при пенсиониране	128	128	-	-
Печалба от продажба на активи	-	-	-	-
Финансови приходи	(29)	(29)	-	-
Финансови разходи	261	254	-	7
Други парични постъпления/(плащания), нетно	18	(37)	29	26
Корекции на оборотния капитал:				
Намаление на търговски и други вземания и вземания от свързани лица	7.956	2.859	2.544	2.553
Намаление на търговски и други задължения и задължения към свързани лица	(19.460)	(7.812)	(6.417)	(5.231)
	11.311	12.563	(3.176)	1.924
Платени данъци върху печалбата	(3.000)	(3.000)	-	-
Получени лихви	-	-	-	-
Нетни парични потоци от оперативна дейност	8.311	9.563	(3.176)	1.924
Парични потоци от инвестиционна дейност				
Предоставени заеми на свързано лице	(3.000)	(3.000)	-	-
Покупки на машини и оборудване	(41)	(35)	(3)	(3)
Покупки на нематериални активи	(11)	(11)	-	-
Нетни парични потоци използвани в инвестиционна дейност	(3.052)	(3.046)	(3)	(3)
Парични потоци от финансова дейност				
Платени разходи за лихви и банкови такси	(261)	(254)	-	(7)
Плащания по/(постъпления) от банкови овърдрафти, нетно	(1.859)	-	-	(1.859)
Нетни парични потоци използвани във финансова дейност	(2.120)	(254)	-	(1.866)
Нетно увеличение/ (намаление) на паричните средства и паричните еквиваленти	3.139	6.263	(3.179)	55
Парични средства и еквиваленти на 1 януари	119.023	115.446	3.241	336
Парични средства и еквиваленти на 31 декември	122.162	121.709	62	391

15. ПАРИЧНИ ГАРАНЦИИ ПО ДОГОВОРИ ЗА ПРОДАЖБА НА ЕНЕРГИЯ

Движението в гаранциите за продажба на енергия е представено, както следва:

	Общо хил. лв.
На 1 януари 2018г.	8.072
Прихванати от вземанията	(19)
Начислени лихви съгласно Общите условия	(1)
Получени през периода	48
Възстановени през периода	(81)
Ефект от преизчисления на задълженията (Приложение 3.2)	(142)
На 31 декември 2018 г.	7.877
Прихванати от вземанията	(55)
Начислени лихви съгласно Общите условия	1
Получени през периода	-
Възстановени през периода	(88)
Ефект от преизчисления на задълженията (Приложение 3.2)	142
На 31 декември 2019 г.	7.877
Текущи 2019 г. (Приложение 11)	7.877
Текущи 2018 г.	-
Нетекущи 2019 г.	-
Нетекущи 2018 г.	7.877

Паричните гаранции по договори за продажба на енергия са финансови пасиви, свързани с депозити за продажба на електричество и представляват суми, събрани от корпоративни клиенти за гарантиране на бъдещите доставки на електричество. Тези депозити са изчислявани на база на средно-месечната консумация за предходните дванадесет месеца или на предоставената мощност, когато клиента се свързва за първи път към електрическата мрежа. При прекратяване на договора съгласно бизнес модела на Дружеството, депозитът остава дължим до прекратяване на договора с клиента и следва да му бъде върнат, заедно с полагашата се лихва за периода. Лихвата се начислява месечно в съответствие с Общите условия за продажба на електричество.

На база информация за евентуални предстоящи промени на пазара на електрическа енергия, което би се случило в рамките на 12 месеца, те са рекласифицирани към 31.12.2019г. като текущи.

16. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДОХОДИ НА ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Съгласно българското законодателство и Колективния трудов договор на Дружеството, Дружеството като работодател е задължено да плати от две до шест месечни brutни заплати на своите работници при пенсиониране, в зависимост от трудовия им стаж, както следва:

Трудов стаж	Доходи при пенсиониране в brutни месечни заплати
Последните 10 години в енергийната индустрия	4
Над 10 години в енергийната индустрия	6
В Дружеството през последните 10 години	6

16. Задължения за доходи на персонала при пенсиониране /продължение/

Таблицата по-долу обобщава компонентите на нетните разходи за доходи на персонала, признати в отчета за всеобхватния доход и сумите, признати в отчета за финансовото състояние за плана за доходи при пенсиониране:

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за текущ стаж	(165)	(125)
Разходи за лихви	(4)	(3)
Разходи за задължения, прехвърлени от други дружества	(18)	-
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата (Приложение 3.5)	(187)	(128)
Призната актюерска печалба/загуба	278	(79)
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход	278	(79)

Промените в сегашната стойност на задължението за доходи при пенсиониране са както следва:

	Сума хил. лв.
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 1 януари 2018 г.	448
Разходи за лихви	3
Разходи за текущ стаж	125
Общо признати в печалбата или загубата	128
Актюерски печалби по задължението	(79)
Общо признати в другия всеобхватен доход	(79)
Изплатени доходи на персонала	(25)
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 31 декември 2018 г.	472
Разходи за лихви	4
Разходи за текущ стаж	165
Разходи за задължения, прехвърлени от други дружества	18
Общо признати в печалбата или загубата	187
Актюерски загуби по задължението	278
Общо признати в другия всеобхватен доход	278
Изплатени доходи на персонала	(37)
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 31 декември 2019 г.	900

Основните положения, които са използвани при определяне на задължението за пенсиониране са показани по-долу в таблица:

	2019	2018
Норма за дисконтиране	0,6%	0,89%
Очаквано годишно увеличение на заплатите, средно	4.5%	5.5%
Текучество на персонала	до 30 г.- 28% 31-40 г.- 9% 41-50 г.- 5% над 50 г.- 4%	до 30 г.- 28% 31-40 г.- 9% 41-50 г.- 5% над 50 г.- 4%

16. Задължения за доходи на персонала при пенсиониране /продължение/

Анализ на чувствителността

Един пункт промяна в процента на увеличение на заплатите би довел до следния ефект:

	Увеличение хил. лв.	Намаление хил. лв.
2019		
• Ефект върху разхода за текущ стаж и лихви	28	(23)
• Ефект върху задължението за доходи на персонала при пенсиониране	176	(142)
2018		
• Ефект върху разхода за текущ стаж и лихви	14	(10)
• Ефект върху задължението за доходи на персонала при пенсиониране	89	(54)

Един пункт промяна в лихвения процент би довел до следния ефект:

	Увеличение хил. лв.	Намаление хил. лв.
2019		
Ефект върху разхода за текущ стаж и лихви	(13)	14
Ефект върху задължението за доходи на персонала при пенсиониране	(76)	86
2018		
Ефект върху разхода за текущ стаж и лихви	(7)	7
Ефект върху задължението за доходи на персонала при пенсиониране	(35)	39

Един пункт промяна на текуществото на персонала би довел до следния ефект:

	Увеличение хил. лв.	Намаление хил. лв.
2019		
Ефект върху разхода за текущ стаж и лихви	(26)	32
Ефект върху задължението за доходи на персонала при пенсиониране	(122)	150
2018		
Ефект върху разхода за текущ стаж и лихви	(13)	16
Ефект върху задължението за доходи на персонала при пенсиониране	(47)	57

В таблицата по-долу е представена матуритетната структура на задължението за доходи на персонала при пенсиониране на база на очакваните плащания:

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
До 1 година	40	36
От 2 до 5 години	85	49
От 6 до 10 години	66	52
Над 10 години	709	335
Общо очаквани недисконтирани плащания	900	472

17. ЛИХВОНОСНИ ЗАЕМИ

За финансиране на дейността по лицензия „Търговия“ на 25.10.2017 г. Дружеството е сключило договор за кредит (овърдрафт) № 124/25.10.2017г. с Уникредит Булбанк, с максимален размер до 5.000 хил.лв. при лихвен процент 1М Софибор + 0.9%, с падеж до 25.10.2018 г. Банковият овърдрафт е обезпечен с писмо за комфорт, издадено от ЧЕЗ а.с.

С Анекс 1 от 24.10.2018 г. се променят следните параметри: лихвения процент се определя като променлив лихвен индекс + надбавка към лихвения индекс 0.76%. Променливият лихвен индекс към 25.10.2018 г. е в размер на 0.12%. Срокът за погасяване на главницата е 31.01.2019 г.

С Анекс 2 от 31.01.2019 г. срокът за погасяване на главницата се променя на 31.10.2019 г. Променливият лихвен индекс към 31.01.2019 г. е в размер на 0.11%.

С Анекс 3 от 31.10.2019 г. срокът за погасяване на главницата се променя на 30.11.2019г., всички останали клаузи остават без промяна.

С анекс 4 от 18.11.2019 г. срокът за погасяване на главницата се променя на 31.10.2020г., всички останали клаузи са без промяна.

	Лихвен процент	Падеж	2019	2018
			хил. лв.	хил. лв.
Овърдрафт за оборотни средства	Променлив лихвен процент + 0,76%	31 октомври 2020 г	-	575
			-	575

Равнение на движението на пасивите, произтичащи от финансовата дейност

Таблицата по-долу представя промените в пасивите от финансовата дейност, като представя както паричните, така и непаричните промени. Пасивите, произтичащи от финансовата дейност, са тези, за които паричните потоци са, или бъдещите парични потоци ще бъдат, класифицирани в отчета за парични потоци на Дружеството като парични потоци от финансова дейност.

	31.12.2018 г.	Промени в паричните потоци от финансова дейност	Непарични промени	31.12.2019 г.
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Банкови заеми	575	(575)	-	-
Нетни парични потоци от финансова дейност	575	(575)	-	-

	31.12.2017 г.	Промени в паричните потоци от финансова дейност	Непарични промени	31.12.2018 г.
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Банкови заеми	2.434	(1.859)	-	575
Нетни парични потоци от финансова дейност	2.434	(1.859)	-	575

18. ЦЕЛИ И ПОЛИТИКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си дейност Дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързаните парични потоци. Затова общото управление на риска е фокусирано върху прогнозиране на резултатите от определени области на финансовите пазари за постигане на минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати. Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на Дружеството, както и да се оценят адекватно правените от него инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска в Дружеството се осъществява текущо от ръководството на Дружеството съгласно политиката, определена от групата. Последният е приел основните принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден. При разработването им е взето предвид и негативното влияние на финансовата и икономическата криза.

Дружеството притежава различни финансови активи, най-вече под формата на търговски и други вземания, парични средства и краткосрочни депозити, вземания от свързани лица, които активи възникват пряко от дейността. Финансовите пасиви на Дружеството включват лихвоносни депозити по договори за продажба на енергия, търговски задължения, задължения към свързани лица и заеми. Основната цел на използването на тези финансови инструменти е да осигурят финансиране за дейността на Дружеството, както и да обезпечават бъдещи доставки на електроенергия.

През 2019 г., както и през 2018 г., Дружеството не притежава и не търгува с деривативни финансови инструменти.

Структурата на финансовите активи и пасиви е както следва:

	<u>31.12.2019</u>
	хил. лв.
Финансови активи	
Финансови активи по амортизирана стойност в т.ч.:	
Вземания и заеми (<i>Приложения №7 и 13</i>)	108.079
Търговски вземания от свързани лица (<i>Приложения № 13</i>)	972
Вземания от клиенти по съдебни спорове (<i>Приложения № 7</i>)	6.575
Други вземания (<i>Приложения № 7</i>)	6.488
Парични средства и парични еквиваленти (<i>Приложение №8</i>)	144.158
Общо финансови активи	<u><u>266.272</u></u>
Финансови пасиви	
Финансови пасиви по амортизирана стойност в т.ч.:	хил. лв.
Търговски и други задължения (<i>Приложения № 11</i>)	85.020
Задължения към свързани лица (<i>Приложения №13</i>)	52.367
Задължения по лизингови договори (<i>Приложение 12</i>)	4.007
Парични гаранции по договори за продажба на ел.енергия (<i>Приложения №15</i>)	7.877
Общо финансови пасиви	<u><u>149.271</u></u>

18. Цели и политики за управление на финансовия риск/продължение/

Категории финансови инструменти към 31.12.2018г.:

	31.12.2018
	ХИЛ. ЛВ.
Финансови активи	
Финансови активи по амортизирана стойност в т.ч.:	
Вземания и заеми (Приложения №7 и 13)	120.522
Търговски вземания от свързани лица (Приложения № 13)	5.345
Вземания от клиенти по съдебни спорове (Приложения № 7)	8.693
Други вземания (Приложения № 7)	9.847
Парични средства и парични еквиваленти (Приложение №8)	122.162
Общо финансови активи	266.569
Финансови пасиви	31.12.2018
Финансови пасиви по амортизирана стойност в т.ч.:	ХИЛ. ЛВ.
Краткосрочни банкови заеми (Приложения № 17)	575
Търговски и други задължения (Приложения № 11)	99.068
Задължения към свързани лица (Приложения №13)	53.026
Парични гаранции по договори за продажба на ел.енергия (Приложения №15)	7.877
Общо финансови пасиви	160.546

Загубите от обезценка, свързани с финансови активи и активи по договори с клиенти, признати в отчета за всеобхватния доход (Приложение 3.6), са както следва:

	2019	2018
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
(Възстановена загуба)/ Загуба от обезценкана вземания по договори с клиенти (Приложение 7)	(655)	1.830
Загуба от обезценка на съдебни и присъдени вземания (Приложение 7)	4.674	1.809
(Възстановена загуба) / Загуба от обезценкана активи по договори (Приложение 7)	(305)	397
Загуба от обезценка на вземания по договори с клиенти – свързани лица (Приложение 13)	1	8
Загуба от обезценка на предоставени заеми на свързани лица (Приложение 13)	(15)	15
Загуба от обезценка на други вземания (Приложение 7)	1.282	3.000
	4.982	7.059

Основните рискове, с които са свързани финансовите инструменти на Дружеството, са лихвен риск, ликвиден риск и кредитен риск. Ръководството на Дружество преглежда и одобрява политики по отношение управлението на всеки един от тези рискове, както следва:

Лихвен риск

Дружеството е изложено на риск от промяна в пазарните лихвени проценти, основно по отношение на краткосрочните депозити и краткосрочни заеми. Политиката на Дружеството е да управлява разходите за лихви чрез използване на финансови инструменти както с фиксирани, така и с плаващи лихвени проценти.

18. Цели и политики за управление на финансовия риск /продължение/

В таблицата по-долу е представен анализ на чувствителността към възможните промени в лихвените проценти с ефекта им върху печалбата преди данъци (чрез ефекта върху заеми и привлечени средства с плаващи лихвени проценти), при условие че всички други променливи са приемат за константни. Няма ефект върху другите компоненти на собствения капитал на Дружеството.

	Увеличение/(Намаление) в лихвените проценти	Ефект върху печалбата преди данъци хил. лв.
2019		
По краткосрочни депозити	+1%	5
По краткосрочни депозити	-0.5%	(3)
По заеми, предоставени на свързани лица	+1%	-
По заеми, предоставени на свързани лица	-0.5%	-
По заеми и привлечени средства	+1%	-
По заеми и привлечени средства	-0.5%	-
2018		
По краткосрочни депозити	+1%	5
По краткосрочни депозити	-0.5%	(3)
По заеми и привлечени средства	+1%	6
По заеми и привлечени средства	-0.5%	(3)
По заеми, предоставени на свързани лица	+1%	30
По заеми, предоставени на свързани лица	-0.5%	(15)

Към 31.12.2019г. заемът предоставен на свързано лице е изцяло погасен.

Ликвиден риск

Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. падежната структура на финансовите пасиви на Дружеството, на база на договорените недисконтирани плащания, е представена по-долу:

Към 31 декември 2019	< 3 месеца хил. лв.	от 3 до 12 месеца хил. лв.	от 1 до 5 години хил. лв.	> 5 години хил. лв.	Общо хил. лв.
Търговски и други задължения	85.020	-	-	-	85.020
Задължения към свързани лица	52.367	-	-	-	52.367
Парични гаранции по договори за продажба на ел.енергия	-	7.877	-	-	7.877
Задължения по лизинг	-	978	3.029	-	4.007
Общо	137.387	8.855	3.029	-	149.271

Към 31 декември 2018	< 3 месеца хил. лв.	от 3 до 12 месеца хил. лв.	от 1 до 5 години хил. лв.	> 5 години хил. лв.	Общо хил. лв.
Търговски и други задължения	99.068	-	-	-	99.068
Задължения към свързани лица	53.026	-	-	-	53.026
Парични гаранции по договори за продажба на ел.енергия	-	-	7.877	-	7.877
Лихвоносни заеми	-	575	-	-	575
Общо	152.094	575	7.877	-	160.546

ЧЕЗ Електро България АД
Финансов отчет за 2019 година

18. Цели и политики за управление на финансовия риск /продължение/

Валутен риск

Експозицията на Дружеството към валутен риск е минимална, тъй като Дружеството не извършва съществени сделки, деноминирани в чужда валута.

Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който контрагентите на Дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми.

Кредитният риск на Дружеството възниква както от основната му дейност, чрез търговските вземания, така и от неговата финансова дейност, включваща предоставяне на заеми на свързани и трети лица, поети ангажменти по заеми и гаранции, и депозити в банки. Управлението и контролът на кредитния риск са централизирани в екип за управление на кредитния риск към дирекции Корпоративни продажби и Продажби на дребно, който редовно се отчита пред УС на Дружеството. За целта в Дружество са разработени политики, процедури и правила за контрол и мониторинг на поведението на кредитния риск.

Търговски вземания и активи по договори с клиенти

Търговските вземания на Дружеството са от продажба на електрическа енергия. Салдата по търговските вземанията се следят текущо. По отношение на събирането на вземания, се прилагат всички мерки съгласно действащото законодателство. Обичайните са напомнителни процедури, прекъсване на електрозахранването и съдебно и извънсъдебно събиране на вземанията.

Няма значителни концентрации на кредитен риск в Дружеството поради големия брой клиенти.

Кредитният риск, който възниква от другите финансови активи на Дружеството, които включват парични средства и краткосрочни депозити, представлява кредитната експозиция на Дружеството, произтичаща от възможността банките да не изпълнят своите задължения по приетите от тях депозити от негови парични средства.

Дружеството използва матрица(и) за провизиране за изчисление на очакваните кредитни загуби на търговските вземания и активите по договори с клиент. Последните са групирани в групи (портфейли) от различни сегменти клиенти, които имат сходни характеристики, вкл. за кредитен риск, като търговски вземания от клиенти, съдебни вземания, вземания от клиенти на основание чл.51 от ПИКЕЕ, вземания от клиенти в ликвидация и несъстоятелност и други вземания. Прилаганите в матрицата(ите) проценти на провизиране се базират на дните на просрочие за всеки отделен портфейл.

Първоначално процентите на всяка матрица се определят на бази исторически данни, наблюдавани от Дружеството, за период от 3 години. В основата на метода е анализът на историята и оценката на поведението на фактурите в дадената група, издадени за последните три години в аспект на дни просрочие, преминаване по периоди между различните диапазони на просрочие, плащанията и несъбрани суми и т.н. На тази база се определя процентът на загубата като несъбираемостта на дадената група фактури към просрочените фактури по дни. Обичайно, Дружеството приема, че датата на икономическата загуба от несъбираемост възниква за всички вземания след фактурирането им. Този период се изследва и преценява исторически. Дружеството няма практика да застрахова вземанията си от клиенти. На второ място, Дружеството прецизира (при необходимост) матриците за провизиране на обезценка на всеки портфейл като коригира определените проценти на база исторически данни за поведението на плащанията по издадените фактури и историческите загуби от несъбираемост, чрез включване на сценарии и прогнозна информация за определени макрофактори. Историческите проценти се коригират, за да отразят ефекта от бъдещо поведение на макроекономически фактори, за които е установена и доказана статистическа зависимост и за които се смята, че оказват влияние на способността на клиентите да обслужват и уреждат задълженията си. Обезценката на индивидуални вземания при специални условия се определя чрез разработване различни сценарии на прогнози за очакваните бъдещи парични потоци събирателност, които се претеглят в общ резултат на база преценката на ръководството за тяхната вероятност за настъпване.

18. Цели и политики за управление на финансовия риск /продължение/

Очакваните кредитни загуби се изчисляват на датата на всеки отчетен период.

Активите по договори с клиенти имат същите характеристики на риска както на търговските вземания по същите видове договори и клиенти. Следователно, Дружеството е приело, че очакваните нива на загуби за търговските вземания са приблизително сходни на нивата на загуби за активите по договори с клиенти и прилага едни и същи матрици за провизиране на обезценка.

Предоставени заеми

Оценката на кредитната експозиция за целите на управлението на риска е процес, който изисква използването на модели, които да отразяват влиянието върху експозицията на промените в пазарните условия и дейността на длъжника, очакваните парични потоци и времето до падеж. Оценката на кредитния риск на предоставените заеми води до по-нататъшни преценки за вероятността от възникване на неизпълнение, на свързаните с тези преценки коефициенти на загуба и на корелациите между контрагентите. Дружеството измерва кредитния риск като използва вероятността за неизпълнение (PD), експозицията при неизпълнение (EAD) и загубата при неизпълнение (LGD).

За определяне на кредитния риск на предоставени заеми, ръководството на Дружеството е разработило методика, която включва два основни компонента: определяне на кредитен рейтинг на длъжника, и статистически модели за изчисляване на маргинални PD по години за всеки рейтинг. Относно рейтинга то използва вътрешни оценки за кредитния рейтинг на отделните контрагенти на база глобални методологии на водещи световни рейтингови агенции или рейтинги, дадени от такива агенции. Рейтингът отразява финансови съотношения за задлъжнялост, ликвидност, рентабилност и др., количествени (например нива на продажби) и качествени (например финансова политика, диверсификация и т.н.) критерии според съответната методология и индустрия.

Чрез статистически модели, базирани на исторически глобални данни за вероятности за неизпълнение (PD) и преходи между различни рейтинги, както и на прогнози за ключови макроикономически показатели (растеж на БВП, инфлация и т.н.) се определят нужните маргинални PD по години за всеки рейтинг.

На база установения конкретен рейтинг и анализа на характеристики на длъжника и заема/гаранцията, вкл. измененията, които са настъпили в тях спрямо предходния период се определя етапът на инструмента (Етап 1, Етап 2 или Етап 3).

Оценката на кредитната експозиция по предоставени заеми на свързани лица се извършва на база вътрешно определени проценти за загуба при настъпване на събития на загуба.

Дружеството счита, че даден финансов инструмент е претърпял значително увеличение на кредитния риск, когато са изпълнени един или повече от следните количествени или качествени критерии:

Количествени критерии:

- Увеличение на вероятността от неизпълнение (PD) за целия живот на финансов актив към отчетната дата спрямо вероятността от неизпълнение за целия живот към датата, на която активът е признат за първи път.
- Заемополучателят е в просрочие над 30 дни, но по-малко от 90 дни.
- Действителни или очаквани значителни неблагоприятни промени в оперативните резултати на заемополучателя, над допустимия диапазон на изменение, измерени през основни финансови и оперативни показатели на длъжника;

Качествени критерии:

- Значителни неблагоприятни промени в бизнес, финансови и / или икономически условия, при които заемополучателят оперира
- Действителни или очаквани значителни неблагоприятни промени в оперативните резултати на заемополучателя
- Ранни признаци на проблеми с паричния поток / ликвидност, като забавяне в обслужването на търговските кредитори / банкови кредити

18. Цели и политики за управление на финансовия риск /продължение/

Критериите, използвани за определяне на значително нарастване на кредитния риск, се наблюдават и преразглеждат периодично за целесъобразност от финансовия директор на Дружеството.

Дружеството определя финансов инструмент *в неизпълнение и с настъпила кредитна загуба*, когато отговаря на един или повече от следните критерии:

Количествени критерии

- Заемополучателят е с просрочие над 90 дни по своите договорни плащания
- Настъпили или предстоящи съществени неблагоприятни промени и събития в бизнеса, финансовите условия и стопанската среда на заемополучателят, измерени през сериозен спад на основни финансови и оперативни показатели на длъжника
- Заемополучателят отчита поредица загуби и отрицателни нетни активи
- Настъпили или предстоящи съществени неблагоприятни промени в стойността на ключово обезпечение по заема, вкл. загуби на обезпечения.

Качествени критерии

Заемополучателят е в невъзможност да плаща поради значителни финансови затруднения. Това са случаи, когато:

- Заемополучателят е в нарушение на финансовия договор, напр. лихвени плащания, обезпечения и/или на друг съществен договор, вкл. и за финансиране
- Негативни промени в бизнеса, пазара, средата и регулациите на заемополучателя
- Направени отстъпки и облекчения във връзка с финансови затруднения на заемополучателя
- Вероятно е заемополучателя да бъде обявен в несъстоятелност

Дефиницията за неизпълнение се прилага последователно за моделиране на вероятността от неизпълнение (PD), експозицията при неизпълнение (EAD) и загубата при неизпълнение (LGD) през изчисленията на очакваните загуби на Дружеството.

Очакваните кредитни загуби са изчислени чрез дисконтиране на получената стойност от произведението на: вероятността от неизпълнение (PD), експозицията при неизпълнение (EAD) и загубата при неизпълнение (LGD), определена както следва:

- PD представя вероятността заемополучателят да не изпълни финансовото си задължение или през следващите 12 месеца, или през целия живот на финансовия актив (PD за целия живот), определени на база на публични данни за PD на общоприети източници и статистически модели за ефектите от прогнозни макроикономически фактори. Също така ръководството на Дружеството е извършило исторически анализ и е идентифицирало основните икономически променливи, влияещи върху кредитния риск и очакваните кредитни загуби за всеки вид заем (портфейл).
- EAD е сумата, която е дължима на Дружеството от заемополучателя в момента на неизпълнението, през следващите 12 месеца или през остатъчния период на заема, определена съгласно конкретните характеристики на инструмента (дължима сума, погасителни планове, лихви, срок и др.).
- LGD представлява очакването на Дружеството за размера на загуба при експозиция в неизпълнение. LGD варира според вида на контрагента, вида и старшинството на претенцията и наличието на обезпечение или друга кредитна подкрепа. LGD се измерва като процент загуба за откритата експозиция към момента на неизпълнение.

Дисконтовият процент, използван при изчисляването на очакваната кредитна загуба (ECL), е първоначалният ефективен лихвен процент по инструмента или в случай на финансови гаранции и други инструменти без приложим лихвен процент – безрискова норма за съответния период, валута и т.н.

18. Цели и политики за управление на финансовия риск /продължение/

Използваната от Дружеството категоризация за оценка на кредитния риск, свързан със заемите, паричните гаранции и други индивидуални вземания е, както следва:

Категория	Описание	База за признаване на очакваните кредитни загуби
Редовни (Eman 1)	Дължникът е с нисък риск от неизпълнение и няма просрочени плащания	12-месечни очаквани кредитни загуби
Съмнителни (Eman 2)	Дължими суми с просрочия над 30 дни или има съществено увеличение на кредитния риск в сравнение с първоначалното признаване	Очаквани кредитни загуби за целия срок на актива – кредитно –необезценен
В неизпълнение (Eman 3)	Дължими суми с просрочия над 90 дни или има доказателства, че активът е кредитно-обезценен	Очаквани кредитни загуби за целия срок на актива – кредитно-обезценен

Таблицата по-долу представя качеството на финансовите активи и активите по договори на Дружеството, а също така и максималната експозиция, изложена на кредитен риск, според приетата оценка за кредитен рейтинг:

31.12.2019	Прил	Вътрешна категоризация за кредитен риск	Очаквани кредитни загуби (МСФО 9)	Брутна балансова стойност BGN'000	Загуба от обезценка (коректив) BGN'000	Балансова стойност BGN'000
Вземания по договори с клиенти	7	-	За целия живот (опростен модел)	149.426	(41.347)	108.079
Съдебни и присъдени вземания	7	-	За целия живот (опростен модел)	38.980	(32.405)	6.575
Вземания от свързани лица	13	-	За целия живот (опростен модел)	981	(9)	972
Активи по договори	7	-	За целия живот (опростен модел)	46.439	(343)	46.096
Предоставени гаранции на доставчици на енергия	7	Редовни (Етап 1)	За 12 месечен период	5.240	-	5.240
Други вземания	7	-	За целия живот (опростен модел)	9.679	(8.451)	1.228
				250.745	(82.855)	168.190

18. Цели и политики за управление на финансовия риск /продължение/

31.12.2018	Прил	Вътрешна категоризация за кредитен риск	Очаквани кредитни загуби (МСФО 9)	Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка (коректив)	Балансова стойност
				BGN'000	BGN'000	BGN'000
Предоставени заеми на свързани лица	13	Редовни (Етап 1)	За 12 месечен период	3.029	(15)	3.014
Вземания по договори с клиенти	7	-	За целия живот (опростен модел)	162.524	(42.002)	120.522
Съдебни и присъдени вземания	7	-	За целия живот (опростен модел)	36.656	(27.963)	8.693
Вземания от свързани лица	13	-	За целия живот (опростен модел)	2.339	(8)	2.331
Активи по договори	7	-	За целия живот (опростен модел)	48.803	(648)	48.155
Предоставени гаранции на доставчици на енергия	7	Редовни (Етап 1)	За 12 месечен период	2.957	(19)	2.938
Други вземания	7	-	За целия живот (опростен модел)	14.058	(7.149)	6.909
				270.366	(77.804)	192.562

Таблицата по-долу предоставя информация за експозицията на Дружеството към кредитен риск и обезценките по кредитните загуби за предоставените заеми към 31.12.2018 г.:

Категория	Осреднен процент на очаквана загуба от обезценка	Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка	Кредитно- обезценен
Редовни (Етап 1)	0.5%	3.029	(15)	Не

Към 31.12.2019г. Дружеството не е предоставяло заеми.

Парични средства

Паричните средства на Дружеството и разплащателните операции са съсредоточени основно в различни първокласни банки. За изчислението на очакваните кредитни загуби по паричните средства и еквиваленти се прилага рейтингов модел, като се използват рейтингите на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody's, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg и референтните публични данни за PD (вероятности за неизпълнение), отговарящи на рейтинга на съответната банка. Ръководството следи текущо промяната на рейтинга на съответната банка, за да оценява наличието на завишен кредитен риск и текущото управление на входящите и изходящи парични потоци и разпределението на наличностите по банкови сметки и банки.

Наличните към 31.12.2019г. и 31.12.2018 г. парични средства и еквиваленти на Дружеството са по сметки в банки с рейтинг от А до BBB съгласно Fitch/ BCRA.

ЧЕЗ Електро България АД
Финансов отчет за 2019 година

**18. Цели и политики за управление на финансовия риск /продължение/
Управление на капитала**

Основната цел на управлението на капитала на Дружеството е да се осигури стабилен кредитен рейтинг и капиталови показатели, с оглед продължаващото функциониране на бизнеса и максимизиране на стойността му за акционерите.

Дружеството управлява капиталовата си структура и я изменя, ако е необходимо, в зависимост от промените в икономическите условия. С оглед поддържане или промяна на капиталовата си структура, Дружеството може да коригира изплащането на дивиденди на акционерите, да изкупи обратно собствени акции, да намали или увеличи основния си капитал, по решение на акционерите.

През 2019 г., както и през 2018 г. няма промени в целите, политиките или процесите по отношение на управлението на капитала на Дружеството.

Характерно и за двата периода е, че то финансира дейността си при определено съотношение на собствен спрямо привлечен капитал, т. е. както от собствените си генерирани печалби, така и като поддържа установено ниво на търговски и други краткосрочни задължения и банкови заеми.

Съотношения – показатели за финансовата структура

	2019	2018
Собствен капитал / Пасиви	0,90	0,76
Заеми / Търговски и други краткосрочни задължения	0,00	0,00
Парични средства и еквиваленти / Пасиви	0,85	0,67

Дружеството следи собствения си капитал чрез нивата на реализирания финансов резултат за отчетния период, както следва:

	2019	2018
Нетна печалба/собствен капитал	9,99%	11,17%

Върху Дружеството няма външно-наложени регулаторни капиталови изисквания.

19. АНГАЖИМЕНТИ И УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Капиталови ангажimenti

Към 31 декември 2019 г. Дружеството няма капиталови ангажimenti.

Правни искиове

Срещу Дружеството няма заведени значителни правни искиове, освен посочените във финансовия отчет към 31 декември 2019 г. (Приложение 10)

20. ИЗПЛАТЕНИ ДИВИДЕНТИ

През 2019г. и през 2018г. Дружеството не е разпределяло дивиденди към акционерите.

21. СПРАВЕДЛИВИ СТОЙНОСТИ

Справедливата стойност на финансовите инструменти на Дружеството е определена като цената, която би била получена при продажбата на финансов актив или платена при прехвърлянето на финансов пасив в неспринудена сделка между пазарни участници към датата на оценката. Парични средства и краткосрочни депозити, търговски вземания, търговски задължения и други текущи финансови активи и пасиви – поради краткосрочния падеж на тези финансови инструменти, тяхната справедлива стойност се доближава до съответната им балансова стойност.

Ръководството на Дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

22. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

На 11 март 2020 г. Световната здравна организация обяви пандемия относно разпространението на COVID-19, а на 13 март 2020 г. Народното събрание гласува извънредно положение в Р България, в резултат на което се предприеха редица ограничителни мерки. Ръководството оценява това събитие като некоригиращо събитие по смисъла на МСФО, приети от ЕС.

Към датата на одобрение на този индивидуален финансов отчет Дружеството изпълнява всички наложени мерки, във връзка с предпазване от COVID-19. Ръководството текущо следи за поява на рискове и респ. на негативни последици от пандемията, като прави текущо оценки за възможни ефекти върху активите, пасивите и дейността на дружеството, както и първоначални общи планове за реакция и решения. Ръководството е създадо организация с цел осигуряване на непрекъснатост на работния процес, съобразно тази извънредна ситуация. Последната се следи текущо и на групово ниво ЧЕЗ.

На настоящия етап не са установени индикатори, които са засегнали конкретни активи и/или да водят до преустановяване или значително намаляване на дейности, нито се планират такива мерки, както и не са идентифицирани значителни обстоятелства, които биха наложили такава мерки или действия от страна ръководството на Дружеството. Поради това преценката на ръководството е, че към момента не съществуват ясно очертани и конкретни фактори, които да поставят под въпрос приложимостта на принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовите отчети.

Настоящата информация се оповестява и в изпълнение на препоръките на Комисията за финансов надзор от 13.03.2020 г.

ЧЕЗ Електро България АД
гр. София
бул. Цариградско шосе №159
Бенчмарк Бизнес Център